MASTER PLAN PENTRU ZONA CIOMAD-BALVANYOS

versiune în lb. română

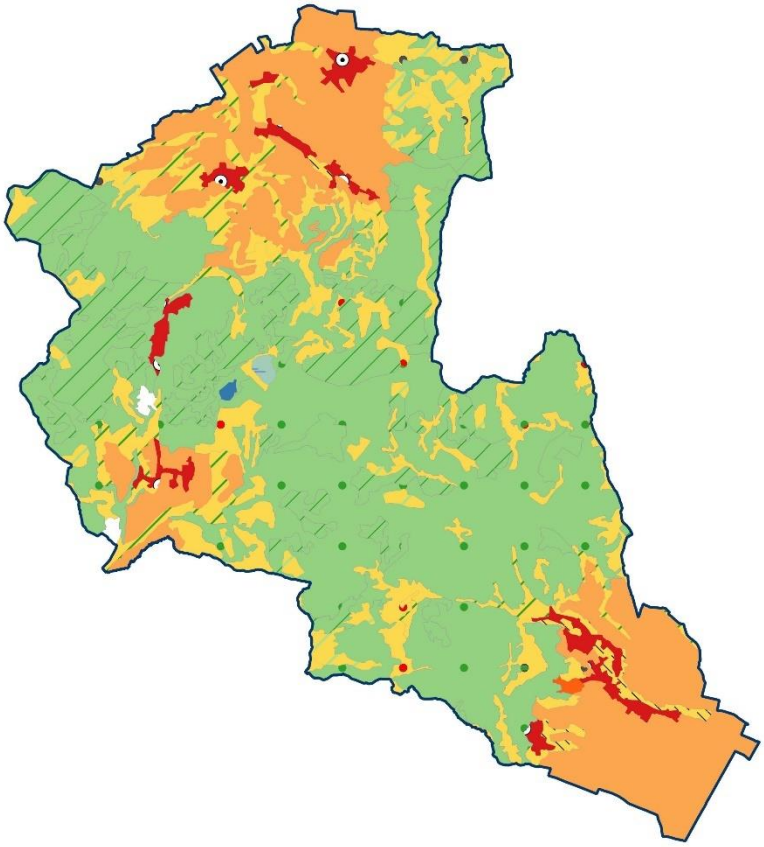

Elaborator,

Planificatio Dezvoltare și Energie S.R.L. RO343079222

Mun. Miercurea Ciuc, p.ța Libertății nr. 13

coordonator

László Csák, PhD, PgDip

experți

László-Zsolt Gyergyai, MA

Balázs Kozma, BA

prelucrare date

Ákos András, MA

Izabella Gercuj, BA

versiunea de date 13.03.2024

Cuprins

Cuprins 3
Bilete 4
Cifre 4
Hărți 4
Tabele 5
Rezumat executiv 6
Analiza situației 8
Demografie 8
Utilizarea terenurilor, cultură 13
Transport, mobilitate 18
Servicii municipale 20
Economie 21
Aer condiționat 25
Punți termice 25
Date climatice - Tușnad Nou 28
Evaluare, sistem țintă 42
Propuneri de intervenție 48
Dezvoltare 50
Inginerie socială 50
Reper de referință 50
Priorități 51
Priorități 55
Grupuri țintă 55
Domenii țintă 55
Marketing local 59
Management 61
Activități 61
Resurse și calendarul 65

Bilete

Cifre

1Figura 1: Evoluția numărului de rezidenți permanenți 10
2Figura 1: Evoluția numărului de persoane care locuiesc într-o localitate 10
3Figura 1: Piramida vârstelor 11
4Figura 1: Reproducerea naturală 11
5Figura 1: Soldul migrației 12
6Figura 1: Numărul de angajați 21
7Figura 1: Șomeri 21
8Figura 1: Înnoptările oaspeților și durata medie 22
9Figura 1: Distribuția înnoptărilor 22
10Figura 1: Realocarea locuințelor 23
11Figura 1: Puntea termică de încălzire - 15,5 C° 25
12Figura 1: Puntea Hotspot - 0 C° 26
13Figura 1: Puntea termică de răcire - 27 C° 26
14Figura 1: Podul Hotspot - 0° C, 1900 m 27
15Figura 1: Variația medie a temperaturii în Tușnad Nou 28
16Figura 1: Precipitații în Tușnad Nou 28
17Figura 1: Grosimea stratului de zăpadă la Tușnad Nou 29
18Figura 1: Energia solară în Tușnad Nou 29
Figura 19: Priorități: activități de agrement 51
Figura 20: Priorități: infrastructura de bază 52
Figura 21: Priorități: educație, formare profesională 52
Figura 22: Priorități: infrastructura de bază 53
Figura 23: Atracții în funcție de populație 53
Figura 24: Proiecte, locații și părți responsabile 64

Hărți

1Harta 1: Unități administrative și localități 8
2Harta 1: Populația localităților în 2011 9
3. harta: zone împădurite 13
4. harta 1: Acoperirea terenurilor 14
5. harta: Zone protejate 15
6. harta: suprafețe intabulate 17
7. hartă: orașe, aeroporturi 18
8Harta 1: Rețeaua de drumuri, căi ferate 19
9. hartă: destinații turistice 46
10. harta: principalele trasee de mers pe jos și cu bicicleta 49
harta 11: Zone țintă 56
harta 12: Destinație sudică 57
harta 13: Destinația Est 58
harta 14: Destinația nordică 58
harta 15: Zona țintă centrală 59

Tabele

1Tabelul 1: Păduri, pășuni, pășuni, secerișuri, terenuri arabile 6
2Tabelul 1: Populația permanentă a unităților teritoriale 9
3Tabelul 1: Arii protejate 15
4Tabelul 1: Muzee și colecții 15
5Tabelul 1: Monumente 16
6Tabelul 1: Servicii de bază la nivel municipal sau regional 20
7Tabelul 1: Servicii municipale de bază 20
8Tabelul 8: Cazare pe booking.com 23
9Tabelul 1: Evoluția datelor pentru întreprinderile comerciale 24
10Tabelul 1: Provocări în materie de dezvoltare 43
11Tabelul 1: Trasee turistice pentru biciclişti 49
12Tabelul 1: Rute turistice pietonale regionale 49

Rezumat executiv

În regiune, care se întinde pe o suprafață de 35,59 km², adică o densitate a populației de 31 de persoane pe km², trăiesc aproape 50.000 de locuitori, iar populația locuiește în orașe, cea mai mare așezare, capitala zonei, fiind orașul Băile Tușnad, cu puțin peste o mie și jumătate de locuitori. Mai mult de 10% din suprafața zonei este reprezentată de pășuni sau fânețe de înaltă valoare naturală, 49,5% este reprezentată de terenuri forestiere, iar peste 17% este reprezentată de terenuri arabile de bună calitate în Ciucul de Jos și Depresiunea Târgu Secuiesc.

1Tabelul 1: Păduri, pășuni, pășuni, secerișuri, terenuri arabile

	suprafața	**%**
Zona	35.590	
Arabilă	6.200	17,4%
Pășuni, Fânețe	3.828	10,8%
Păduri	17.616	49,5%

Sursa: pe baza Corine land cover 2018, © Planificatio 2023

Investițiile vor crea 74 km de piste de biciclete semnalizate în zonă, care vor folosi doar drumurile județene existente și digurile râului Olt. În plus, se propun 44 km de trasee de drumeție și poteci naturale de înaltă calitate, semnalizate și sigure. Atât pentru traseele de mers pe jos, cât și pentru cele de ciclism, am încercat să ne asigurăm că acestea ajung la toate așezările, evitând în același timp zonele împădurite afectate de vânat mare și pășunile unde există riscul de conflicte între turiști și alți utilizatori ai terenului.

Cu toate acestea, zona nu este doar o zonă turistică, ci este important să servească și nevoile populației locale, așa că se propun următoarele zone de utilizare a terenurilor:

- așezări locuite: funcțiuni rezidențiale, servicii, turism, activități industriale de-a lungul unui drum național sau al unei căi ferate
- terenuri arabile: interzicerea clădirilor, structurilor, cu excepția simbolurilor religioase, a infrastructurii publice
- bandă mixtă strânsă
    - pășuni și cosit: activități și funcții legate exclusiv de creșterea animalelor (inclusiv clădirile și facilitățile agroturistice necesare)
    - zone împădurite: numai activități forestiere
    - case de weekend, case de vacanță: interzicerea altor activități
- banda de mare altitudine
    - zone forestiere: activități legate exclusiv de gestionarea pădurilor
    - pășuni și pășuni: activități și funcții legate exclusiv de creșterea animalelor (inclusiv clădiri, cu excepția funcțiilor de cazare, de locuit și de agroturism).

Se așteaptă ca toate municipalitățile din regiune să dispună de elementele discutate în capitolul privind serviciile municipale de bază până în 2030, acoperind toate aspectele importante pentru localnici și turiști.

Turismul poate avea o contribuție semnificativă la dezvoltarea zonei dacă este durabil și favorabil climatului.

Grupurile țintă ale Masterplanului sunt:

- persoanele care locuiesc la nivel local, în special
    - persoane care trăiesc în sărăcie extremă
    - tineri
- turiști, în special următoarele segmente
    - familii tinere din București, Brașov, Budapesta,
    - excursioniști,
    - studenți.
- persoanele în vârstă care locuiesc în zonă sau care s-ar muta aici pentru mediul curat și serviciile de înaltă calitate.

Produsele dominante ale zonei, dintre care unele au o reputație națională și internațională:

- Lacul Sfânta Ana,
- Piatra Nierges,
- Băile Tușnad,
- Apă minerală Tușnad,
- Grand Hotel Bálványos.

Apa este un element comun al atractivității zonei, asociată cu liniștea, sănătatea și stilul de viață activ, de aceea se propune identificarea apei, a albastrului apei, a murmurului pârâului de munte și a apelor liniștite ale lacului ca element definitoriu al marketingului turistic și general al zonei. Alte două elemente, și anume oportunitățile tematice de pescuit și de pescuit identificate prin marketing social și băile populare parțial restaurate, dezvoltate în ultimele decenii, subliniază acest element cheie unic. Apele cristaline și sănătoase reprezintă, de asemenea, punctul de plecare pentru strategia de marketing și imaginea zonei. În ceea ce privește marketingul coerent, este important să se evite orice activitate care ar putea aduce atingere acestui caracter definitoriu, și anume

- tăcere în loc de zgomot (muzică tare, zgomot de motor),
- experiența de a împărtăși mai degrabă raritatea decât mulțimea,
- mobilitate electrică în locul gazelor de eșapament.

Acest lucru va permite zonei să continue pe calea unei dezvoltări coerente și coordonate și să ofere oportunități mai bune de angajare pentru tinerii din zonă. Ne vom baza pe atuurile cheie ale zonei, protejând și gestionând cu înțelepciune valorile naturii.

Analiza situației

Demografie

Zona Ciomad-Balvanyos este situată în partea de sud-est a județului Harghita și în partea de nord a județului Covasna. Zona include un oraș și patru sate. Accesibilitatea zonei este medie, deoarece este străbătută de un drum național și de o rețea feroviară paralelă, pe lângă numeroasele drumuri județene, însă infrastructura pentru transportul aerian nu a fost dezvoltată. Cel mai apropiat aeroport internațional se află în Ghimbav. Zona dispune de un bogat patrimoniu arhitectural care contribuie la dezvoltarea economică a zonei ca destinație turistică. Pe lângă patrimoniul arhitectural, este important să se acorde o atenție deosebită activelor naturale, care au, de asemenea, o serie de atracții, cum ar fi Lacul Sfânta Ana sau turbăria Mohos.

1Harta 1: Unități administrative și localități

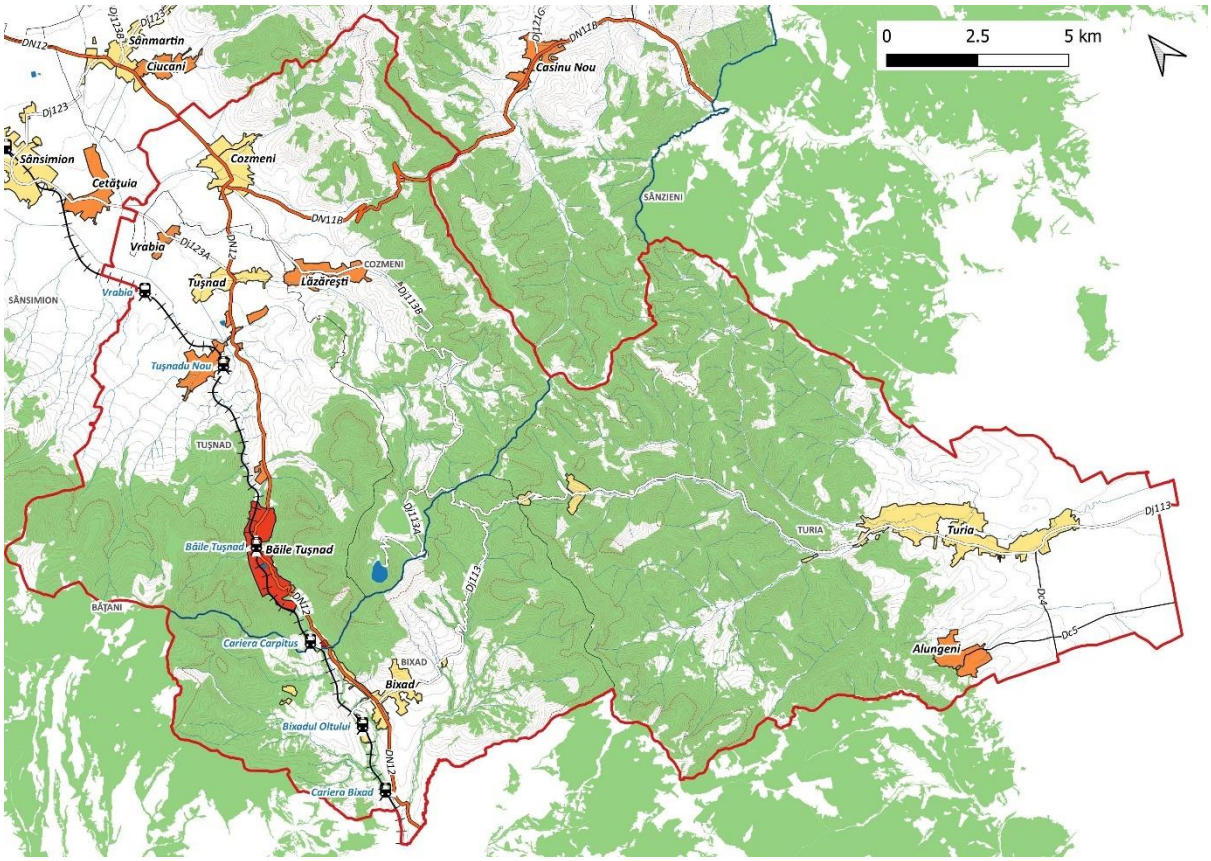

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

Conform recensământului din 2011, cea mai populată așezare din zona este Turia din județul Covasna, urmată de Tușnad și apoi de Cozmeni. Conform celor mai recente date ale Institutului Național de Statistică, comunele menționate mai sus au în continuare cea mai mare populație, dar, cu excepția Cozmeni, populația este în continuă scădere. Cea mai mică așezare din regiune, satul Vrabia, avea 205 locuitori în 2011, conform datelor oficiale de recensământ.

2Harta 1: Populația localităților în 2011

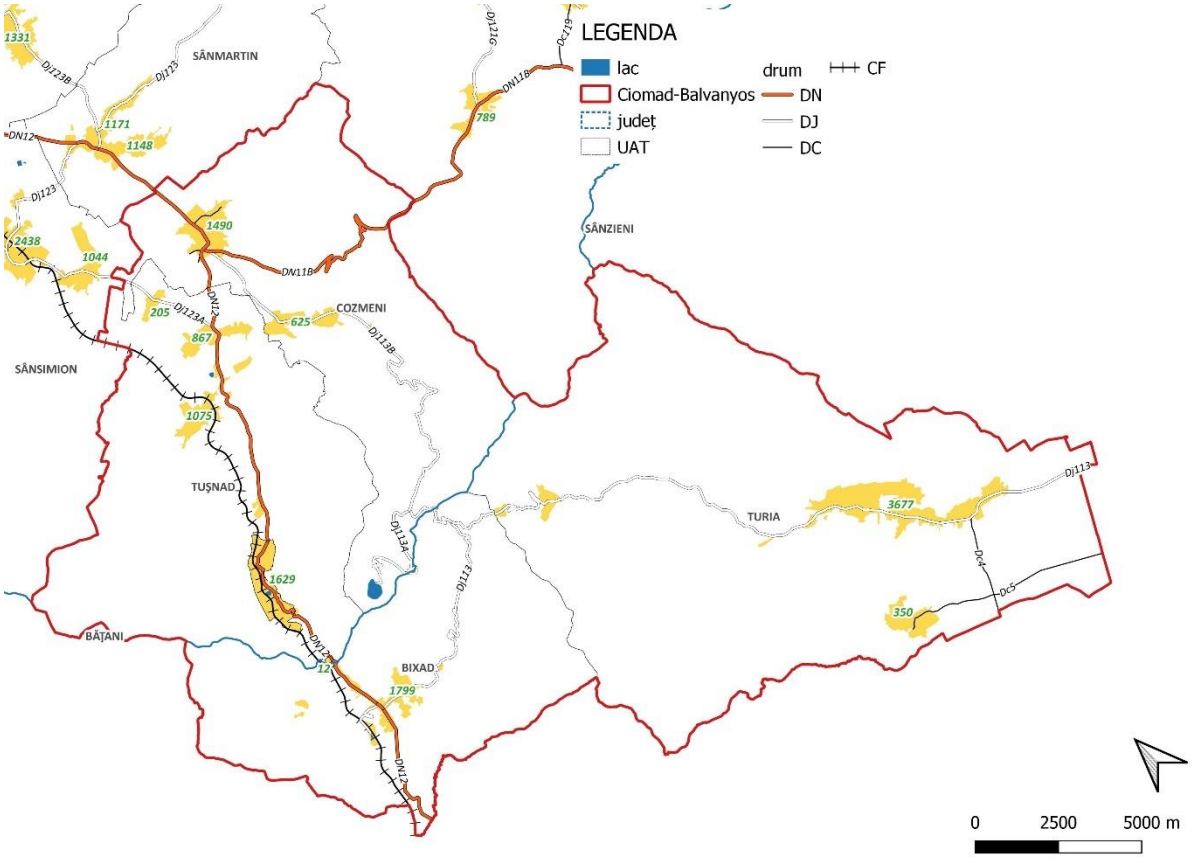

Sursa: Rec 2011, © Planificatio 2023

2Tabelul 1: Populația permanentă a unităților teritoriale

	2007	2022
Băile Tușnad	1.811	1.589
Cozmeni	2.151	2.264
Tușnad	2.257	2.169
Bixad	1.802	1.686
Turia	3.907	3.817
zona	***11.928***	***11.525***

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

Cu excepția comunei Cozmeni, populația tuturor așezărilor este în scădere, cu o scădere deosebit de izbitoare în Băile Tușnad, unde populația a scăzut cu 12,26% față de 2007. Populația comunei Cozmeni a crescut, ajungând la 2264 de locuitori în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 5,25%.

1Figura 1: Evoluția numărului de rezidenți permanenți

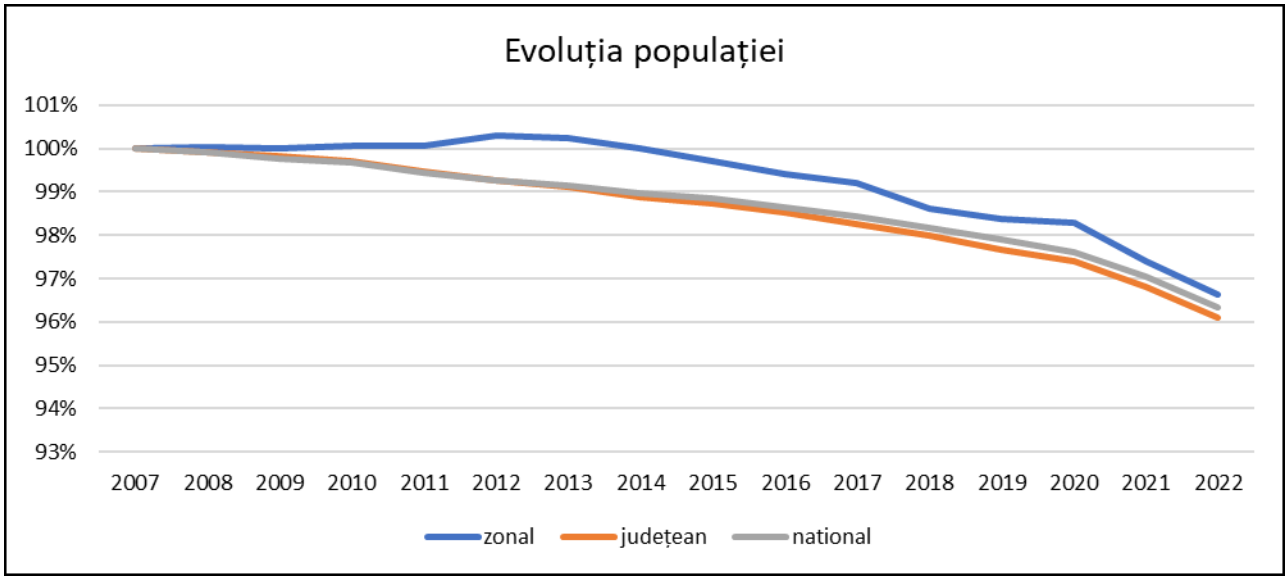

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

Luând în considerare evoluția populației zonei în raport cu ea însăși, se constată că populația a scăzut în ultimii 15 ani, dar ritmul de scădere este mai mic decât media județeană sau națională. Se preconizează că zona va înregistra un declin de mai puțin de 3,5% între 2007 și 2022, datorită diverselor tendințe sociale și demografice.

2Figura 1: Evoluția numărului de persoane care locuiesc într-o localitate

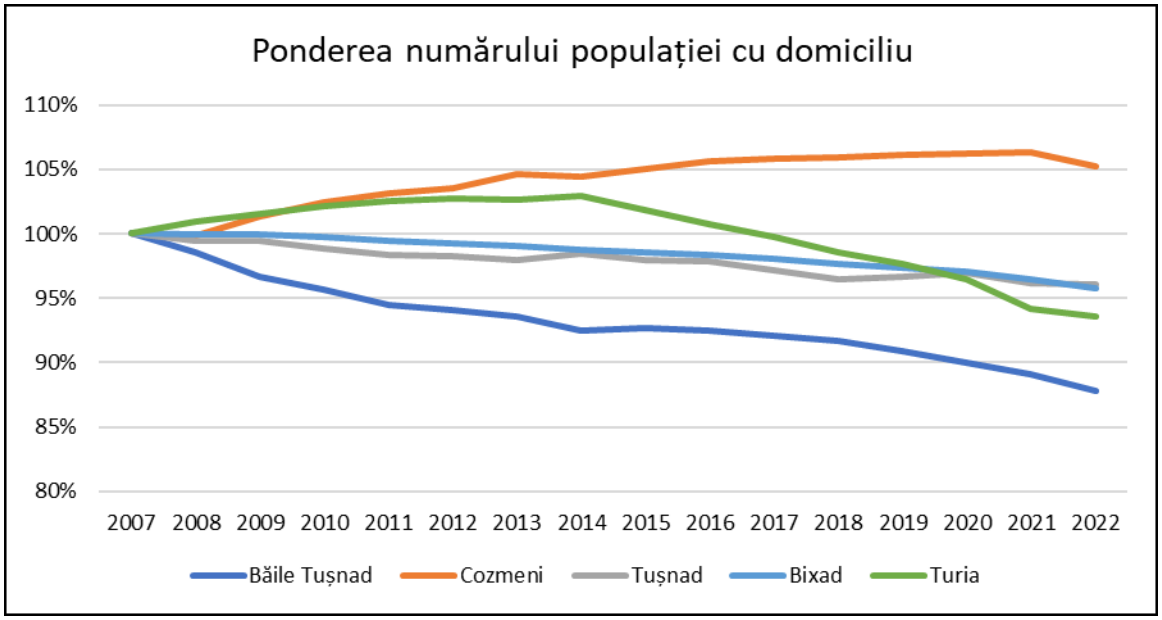

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

Variația populației în raport cu ea însăși este un indicator important pentru amenajarea teritoriului, deoarece poate fi utilizată pentru a estima atât mărimea investițiilor viitoare, cât și perioada de recuperare a investiției.

3Figura 1: Piramida vârstelor

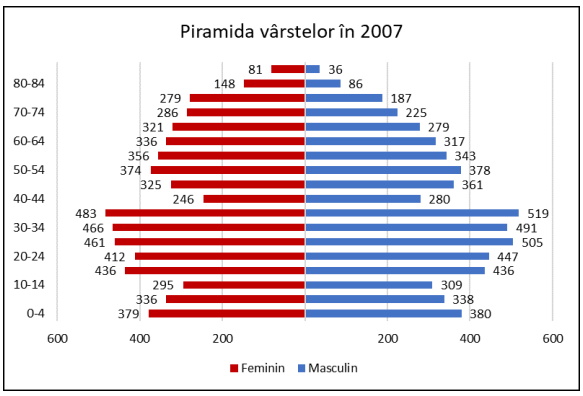

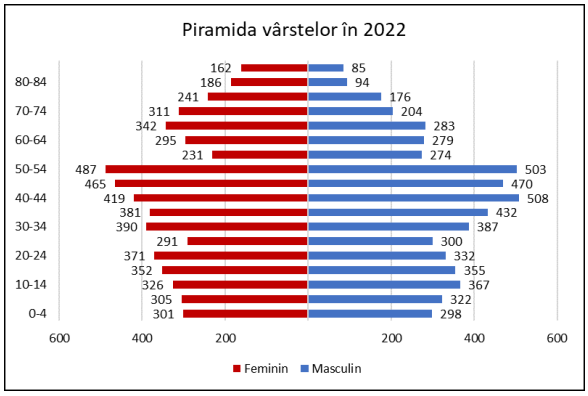

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

Dacă ne uităm la cele două grupe de vârstă în general, observăm că în 2022 vor fi mai multe persoane de vârstă mijlocie și mai în vârstă, atât bărbați, cât și femei. Dacă această tendință se dovedește a fi susținută, datele privind cohortele de vârstă ar putea oferi o foarte bună orientare pentru serviciile sociale și de sănătate. În 2007, numărul total de copii cu vârste cuprinse între 0 și 4 ani în regiune era de 759, în 2022 acest număr va scădea la 599. Sprijinul pentru construirea de case sau alte facilități pentru locuințe, precum și sprijinul acordat familiilor cu mai mulți copii pentru a se muta, ar putea contribui la menținerea ratei natalității sau la creșterea numărului de copii.

În 2022, cea mai numeroasă populație feminină din regiune va fi în grupa de vârstă 50-54 de ani, cu 487 de persoane, iar cea mai numeroasă populație masculină în grupa de vârstă 40-44 de ani, cu 508 persoane. În 2007, în zonă locuiau 1.928 de persoane cu vârsta de 65 de ani și peste, urmând ca în 2022 să ajungă la 2.084, ceea ce înseamnă că numărul persoanelor în vârstă a crescut cu 8,09% în ultimii 15 ani.

4Figura 1: Reproducerea naturală

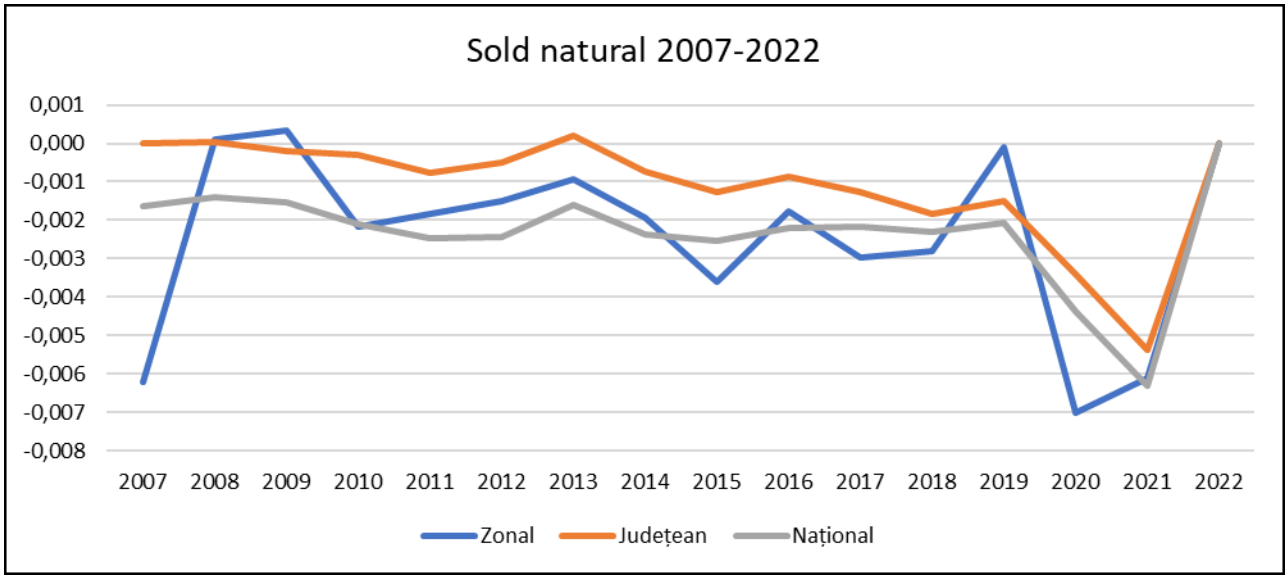

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

În perioada analizată, reproducerea naturală a zonei în raport cu ea însăși a fost, în medie, superioară mediei județene și naționale, dar zona a avut și o reproducere naturală negativă. Putem observa impactul pandemiei Covid-19 la nivel național, județean și regional.

5Figura 1: Soldul migrației

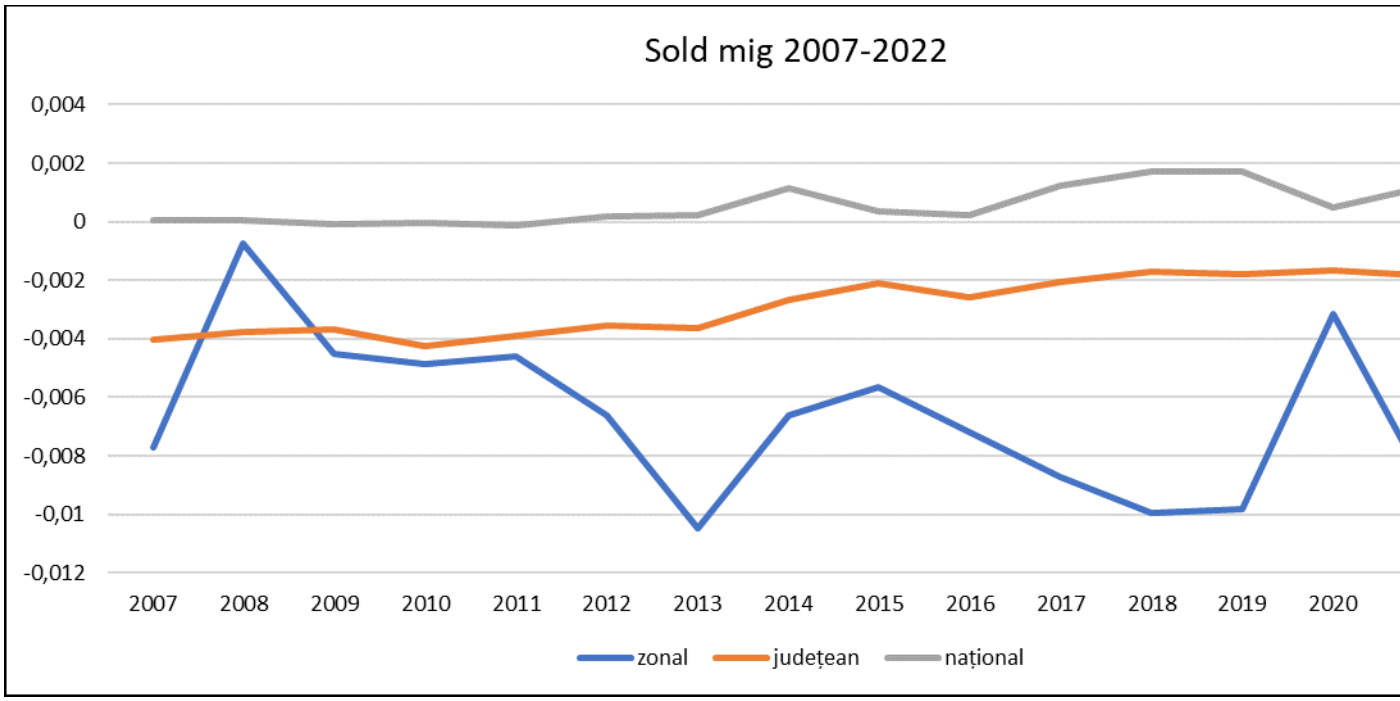

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

În diagrama de mai sus privind balanța migratorie a zonei Ciomad-Balvanyos, este important de subliniat faptul că se poate spune că există o balanță migratorie pozitivă atunci când numărul de persoane care se mută acolo este mai mare decât numărul de persoane care pleacă. În cazul în care numărul de plecări este mai mare decât numărul de intrări, balanța migratorie este negativă.

Balanța migratorie a zonei a fost în teritoriu negativ în ultimii 15 ani, ceea ce înseamnă că mai multe persoane au părăsit zona decât s-au mutat în regiune.Din 2008 până în 2019, balanța migratorie negativă a crescut constant, înainte de un salt brusc în teritoriu pozitiv în 2020, care se datorează probabil restricțiilor privind emigrarea cauzate de cele 19 pandemii din Covid.

În ceea ce privește soldul migrației, facem distincția între mutările și mutările temporare și mutările și mutările permanente.Între 2007 și 2022, numărul de mutări temporare a depășit cu 1 290 numărul de mutări. Aceste cifre se pot datora angajărilor temporare în străinătate, dar în perioada analizată numărul de mutări permanente a depășit numărul de mutări permanente cu doar 50 de persoane.

Utilizarea terenurilor, cultură

Localizarea UAT-urilor din zona poate fi împărțită în trei grupuri principale:

- partea sudică a bazinului Ciuc,
- bazinul delimitat la nord de Munții Barolt, Munții Bodoc și Munții Ciomad,
- partea de nord-vest a depresiunii Târgu Secuiesc,

Peisajul este o interacțiune armonioasă între activitatea umană și natură. Pădurile de pini sunt înconjurate de pășuni și pajiști. Pe dealuri se găsesc cabane de vară și stâne, care reprezintă spațiul de locuit al pastorilor în timpul verii. Cele două departamente sunt separate de un lanț muntos, o mare parte din acesta fiind acoperit de păduri, astfel încât 49,5 % din suprafața totală a zonei este acoperită de păduri. Principalele atuuri ale zonei sunt pășunile montane și pajiștile, care acoperă o suprafață totală de 3 828 ha, adică 10,8 %.

3. harta: zone împădurite

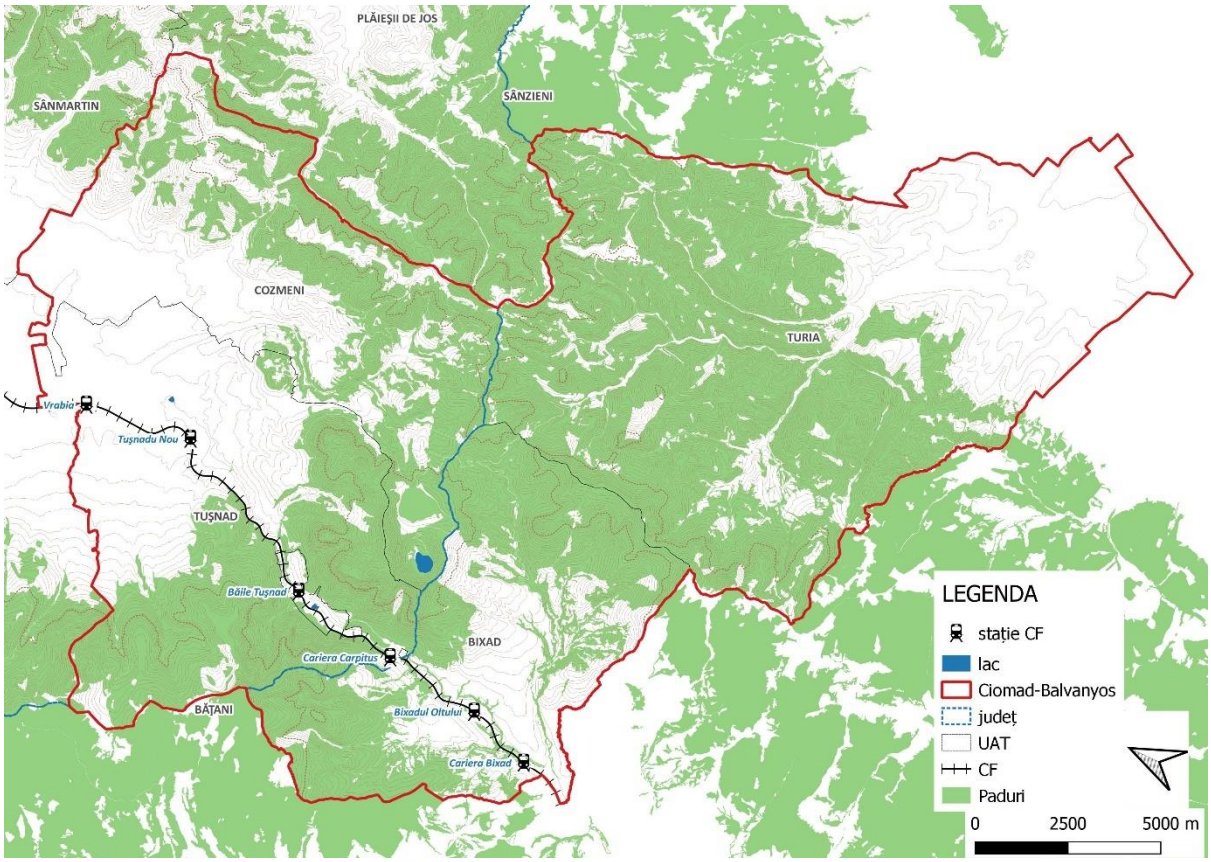

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

Zona este bogată în floră și faună, iar munții sunt acoperiți de vaste păduri de pin. Molidul este cel mai comun conifer, dar se găsesc și alte specii de pin. Așezările sunt înconjurate de un peisaj forestier bogat. Suprafața zonei este caracterizată de forțe de relief semnificative, cu numeroase peșteri și caverne. Datorită activității vulcanice din zonă, există numeroase activități post-volcanice, cum ar fi mofete de hidrocarburi și dioxid de carbon, cavități și peșteri de diferite dimensiuni și diverse izvoare de apă

minerală. Ceea ce sporește interesul acestora este observația că nu există două izvoare identice din punct de vedere al compoziției, gustului sau mirosului.

4. harta 1: Acoperirea terenurilor

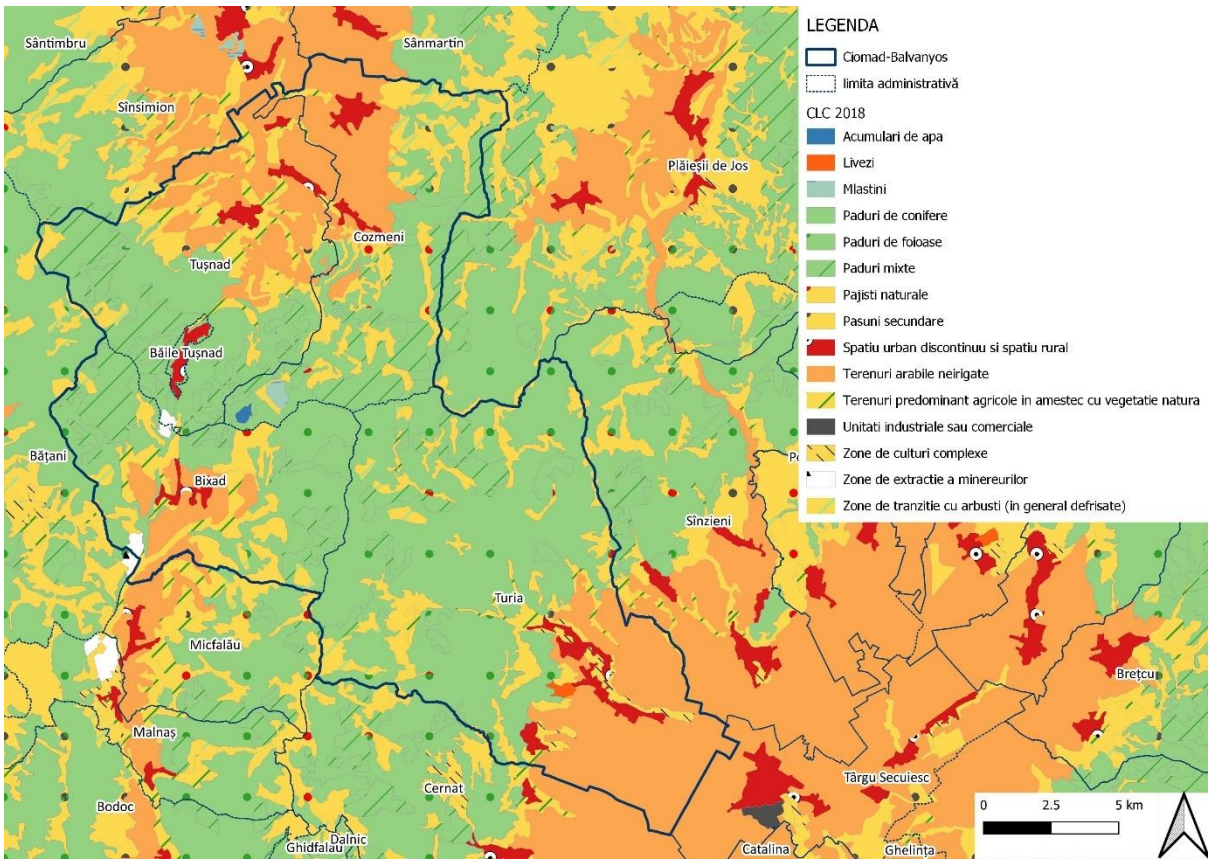

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

Zona este bogată în floră și faună, așa că este extrem de important să vorbim și despre rezervațiile naturale. Natura 2000 este cea mai mare rețea de arii protejate din lume, iar desemnarea zonelor sale a marcat o etapă importantă în istoria conservării naturii în România, deoarece proporția de arii protejate a crescut semnificativ.

Harta de mai jos arată zonele de conservare a păsărilor și a habitatelor din zonă și localizarea parcurilor naționale.

5. harta: Zone protejate

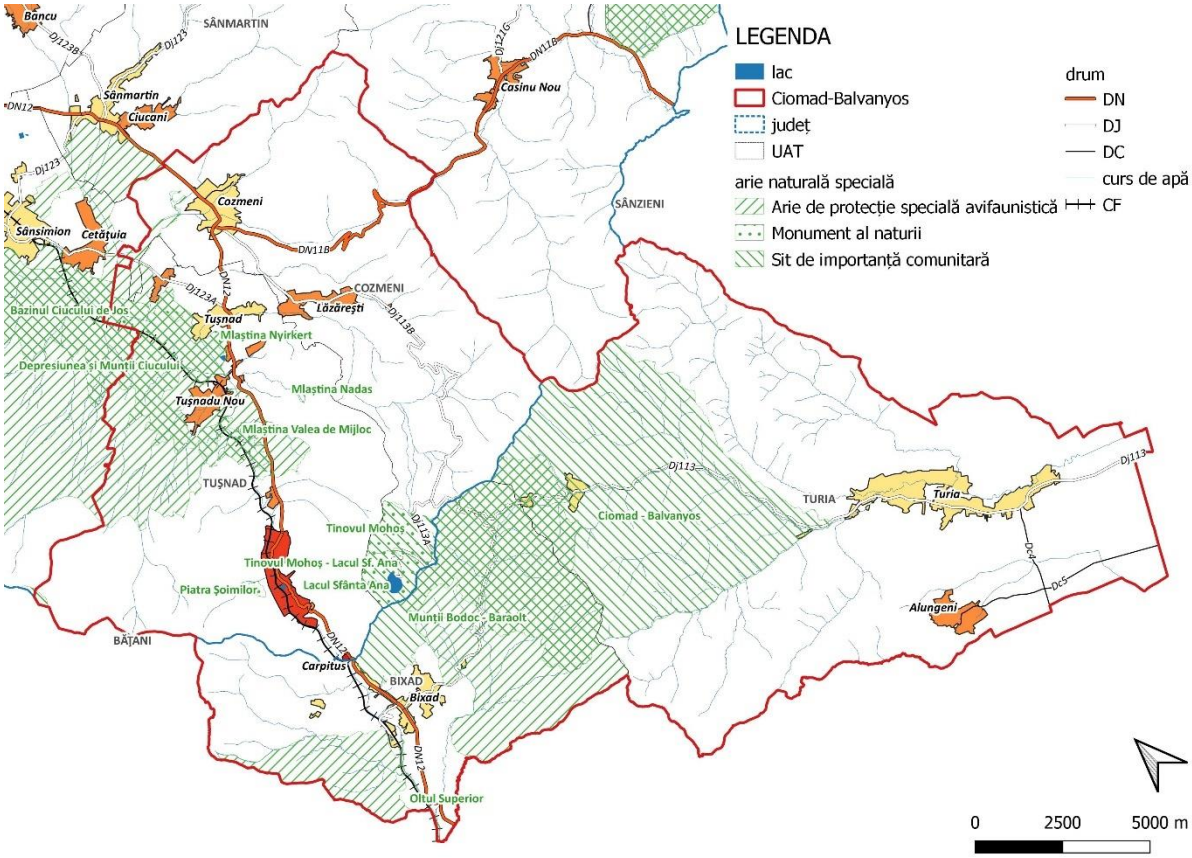

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

Tabelul de mai jos prezintă ariile protejate din zonă, cu codul oficial, denumirea și suprafața acestora. Cea mai mare arie protejată pentru păsări din zona Ciomad-Balvanyos este de 5.973,32 hectare, a doua cea mai mare arie din regiune este o rezervație de habitate din Munții Baraolt - Bodoc, cu o suprafață totală de 3.938,22 hectare.

3Tabelul 1: Arii protejate

nr.crt.	identificare	aprobare	denumire	tip	suprafața (ha)
1	RONPA0489	Legea nr. 5/2000	Mlaștina Valea de Mijloc	Monument al naturii	11,58
2	RONPA0490	Legea nr. 5/2000	Mlaștina Beneș	Monument al naturii	10,70
3	RONPA0493	Legea nr. 5/2000	Mlaștina Nadas	Monument al naturii	5,14
4	RONPA0501	Legea nr. 5/2000	Piatra Șoimilor	Monument al naturii	14,19
5	RONPA0503	Legea nr. 5/2000	Lacul Sfânta Ana	Monument al naturii	201,38
6	RONPA0504	Legea nr. 5/2000	Tinovul Mohoș	Monument al naturii	229,99
7	RONPA0507	Legea nr. 5/2000	Mlaștina Nyirkert	Monument al naturii	17,16
8	RONPA0509	Legea nr. 5/2000	Mlaștina Csemo - Vrabia	Monument al naturii	7,85
9	ROSCI0007	Ordinul ministrului nr. 1964/2007	Bazinul Ciucului de Jos	Sit de importanță comunitară	927,04
10	ROSCI0037	Ordinul ministrului nr. 1964/2007	Ciomad - Balvanyos	Sit de importanță comunitară	5.973,32
11	ROSCI0091	Ordinul ministrului nr. 1964/2007	Herculian	Sit de importanță comunitară	10,18
12	ROSCI0248	Ordinul ministrului nr. 1964/2007	Tinovul Mohoș - Lacul Sf. Ana	Sit de importanță comunitară	434,41
13	ROSCI0329	Ordinul ministrului nr. 2387/2011	Oltul Superior	Sit de importanță comunitară	15,16
14	ROSPA0034	Hotărârea de guvern nr. 1284/2007	Depresiunea și Munții Ciucului	Arie de protecție specială avifaunistică	2.166,87
15	ROSPA0082	Hotărârea de guvern nr. 1284/2007	Munții Bodoc - Baraolt	Arie de protecție specială avifaunistică	3.938,22

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

4Tabelul 1: Muzee și colecții

Muzeul satului Cozmeni	Harghita	Cozmeni	Strada Principală Nr. 201	Etnografie	Luni - vineri: 09:00 - 17:00
Muzeul apelor minerale Tușnad	Harghita	Tușnad	Strada Principală 223	Știință și tehnică	Marți - joi: 11:00 - 18:00, Sâmbătă, duminică: 10:00 - 16:00

Sursa: Ghidulmuzeelor, © Planificatio 2023

Tabelul de mai sus prezintă muzeele și colecțiile din zonă. Din păcate, numărul de colecții și muzee înregistrate oficial nu este foarte mare și se recomandă deschiderea mai multor spații pentru vizitatori. Cu toate acestea, patrimoniul construit al zonei este bine reprezentat pe Lista Națională a Monumentelor Istorice, cu un total de 44 de monumente înregistrate în zonă, dintre care 21 sunt de categoria A.

5Tabelul 1: Monumente

nr. crt	cod monument	denumire	localitate	adresa
1	HR-I-s-B-12659	Situl arheologic Cozmeni - Kőházkert	sat COZMENI; comuna COZMENI	Kőházkert, str. Nemes, în spatele casei cu nr. 104
2	HR-I-m-B-12659.01	Curia familiei Becz	sat COZMENI; comuna COZMENI	Kőházkert, str. Nemes, în spatele casei cu nr. 104
3	HR-I-m-B-12659.02	Aşezare	sat COZMENI; comuna COZMENI	Kőházkert, str. Nemes, în spatele casei cu nr. 104
4	HR-II-a-A-12795	Ansamblul bisericii romano-catolice „Sf. Cosma şi Damian”	sat COZMENI; comuna COZMENI	72
5	HR-II-m-A-12795.01	Biserica romano- catolică „Sf. Cosma şi Damian”	sat COZMENI; comuna COZMENI	72
6	HR-II-m-A-12795.02	Zid de incintă	sat COZMENI; comuna COZMENI	72
7	HR-II-m-A-12795.03	Fosta casă parohială, azi sală de catehez	sat COZMENI; comuna COZMENI	72
8	HR-II-m-B-12796	Casa de lemn Szöcs Lajos	sat COZMENI; comuna COZMENI	202
9	HR-II-m-B-12855	Biserica romano - catolică "Ziua Domnului"	sat LĂZĂREŞTI; comuna COZMENI	252
10	HR-II-m-B-12856	Biserica „Sf. Nicolae”	sat LĂZĂREŞTI; comuna COZMENI	253
11	HR-III-m-B-13016	Monument comemorativ al luptătorilor de la 1848-1849	sat COZMENI; comuna COZMENI	Pasul "Nyerges" - pe drumul naţional DN 11B, între Cozmeni şi Casinu Nou
12	HR-IV-m-B-13019	Cruce de piatră	sat COZMENI; comuna COZMENI	În faţa casei nr. 133
13	HR-I-s-B-12652	Cetatea Tuşnad - Vártető	sat TUŞNAD; comuna TUŞNAD	Vártető (Piscul Cetăţii)
14	HR-I-m-B-12652.01	Cetate	sat TUŞNAD; comuna TUŞNAD	Vártető (Piscul Cetăţii)
15	HR-I-m-B-12652.02	Necropolă	sat TUŞNAD; comuna TUŞNAD	Vártető (Piscul Cetăţii)
16	HR-I-m-B-12652.03	Aşezare fortificată	sat TUŞNAD; comuna TUŞNAD	Vártető (Piscul Cetăţii)
17	HR-IV-m-B-13028	Crucea de piatră în amintirea epidemiei de ciumă	sat TUŞNAD; comuna TUŞNAD	La 100 m SV de sat, pe drumul naţional
18	CV-I-s-A-13044	Situl arheologic de la Bixad	sat BIXAD; comuna BIXAD	Cetatea - Vápa” la 2,5 km sud-vest de Bixad, pe malul drept al Oltului
19	CV-I-m-A-13044.01	Fortificaţie	sat BIXAD; comuna BIXAD	Cetatea - Vápa” la 2,5 km sud-vest de Bixad, pe malul drept al Oltului
20	CV-I-m-A-13044.02	Aşezare	sat BIXAD; comuna BIXAD	Cetatea - Vápa” la 2,5 km sud-vest de Bixad, pe malul drept al Oltului
21	CV-I-m-A-13044.03	Aşezare	sat BIXAD; comuna BIXAD	Cetatea - Vápa” la 2,5 km sud-vest de Bixad, pe malul drept al Oltului
22	CV-I-m-A-13044.04	Aşezare	sat BIXAD; comuna BIXAD	Cetatea - Vápa” la 2,5 km sud-vest de Bixad, pe malul drept al Oltului
23	CV-I-s-B-13045	Fortificaţia medievală de la Bixad, punct "Cetatea Şoimilor"	sat BIXAD; comuna BIXAD	Cetatea "Şoimilor", pe dealul Piatra Şoimilor, la confluenţa Oltului cu pârâul Calului
24	CV-II-m-A-13149	Biserica "Sf. Gheorghe”	sat BIXAD; comuna BIXAD	303
25	CV-I-s-A-13081	Situl arheologic de la Turia	sat TURIA; comuna TURIA	Cetatea Turia” (Torjávara), la 5 km nord - vest de extremitatea nordică a satului Turia
26	CV-I-m-A-13081.01	Aşezare fortificată	sat TURIA; comuna TURIA	Cetatea Turia” (Torjávara), la 5 km nord - vest de extremitatea nordică a satului Turia
27	CV-I-m-A-13081.02	Aşezare fortificată	sat TURIA; comuna TURIA	Cetatea Turia” (Torjávara), la 5 km nord - vest de extremitatea nordică a satului Turia
28	CV-II-m-B-13122	Poartă secuiască	sat ALUNGENI; comuna TURIA	21
29	CV-II-a-B-13123	Gospodărie ţărănească	sat ALUNGENI; comuna TURIA	159
30	CV-II-m-B-13123.01	Casă de lemn	sat ALUNGENI; comuna TURIA	159
31	CV-II-m-B-13123.02	Grânar	sat ALUNGENI; comuna TURIA	159
32	CV-II-m-B-13123.03	Poartă secuiască	sat ALUNGENI; comuna TURIA	159
33	CV-II-m-B-13124	Poartă secuiască	sat ALUNGENI; comuna TURIA	233
34	CV-II-m-A-13297	Cetatea Bálványos (ruine)	sat TURIA; comuna TURIA	sec. XIII - XIV
35	CV-II-a-A-13299	Ansamblul castelului Apor	sat TURIA; comuna TURIA	244
36	CV-II-m-A-13299.01	Castelul Apor	sat TURIA; comuna TURIA	244
37	CV-II-m-A-13299.02	Grânar	sat TURIA; comuna TURIA	244
38	CV-II-a-A-13300	Ansamblul bisericii reformate	sat TURIA; comuna TURIA	463
39	CV-II-m-A-13300.01	Biserica reformată	sat TURIA; comuna TURIA	463
40	CV-II-m-A-13300.02	Zid de incintă cu turn-clopotniţă şi portic de intrare din lemn	sat TURIA; comuna TURIA	463
41	CV-II-m-B-13298	Poartă secuiască	sat TURIA; comuna TURIA	1025
42	CV-IV-m-B-13347	Cruce	sat ALUNGENI; comuna TURIA	În curtea bisericii romano-catolice
43	CV-IV-m-B-13348	Cruce	sat ALUNGENI; comuna TURIA	În curtea bisericii romano-catolice
44	CV-IV-m-A-13300.03	Pietre funerare	sat TURIA; comuna TURIA	463

Sursa: Lista oficială a monumentelor istorice, © Planificatio 2023

6. harta: suprafețe intabulate

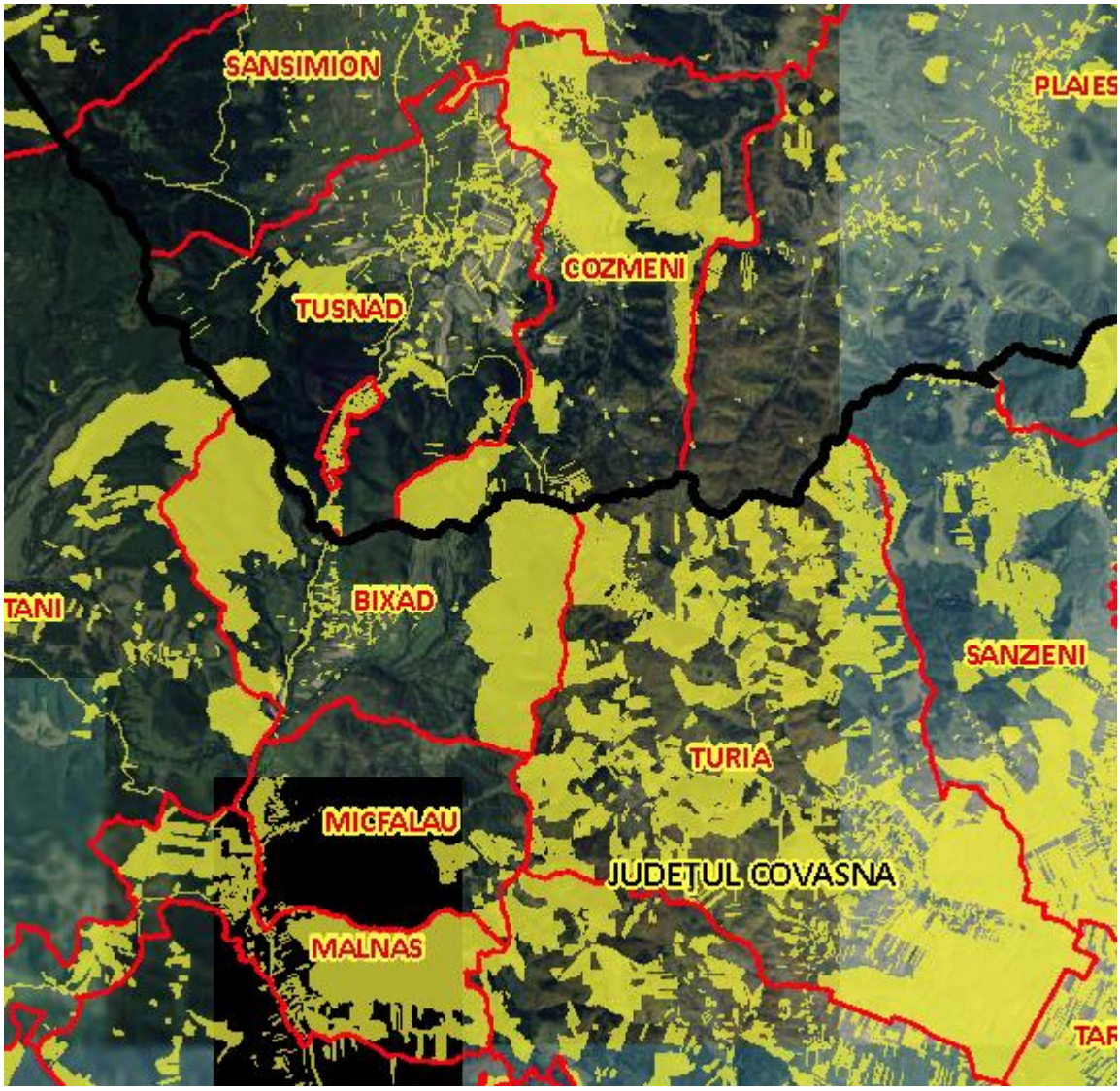

Sursa: geoportal ANCPI, 2023

Relația cu terenul este influențată în mare măsură de problema proprietății - în prezent, doar situația cadastrală a orașului Băile Tușnad este considerată aproape de a fi rezolvată, deoarece dimensiunea sa este mai mică decât cea a altor municipalități din regiune, în timp ce în alte municipalități, în ceea ce privește proprietatea, sunt rezolvate în principal zonele interioare, zonele exterioare necesitând intervenții suplimentare.

Transport, mobilitate

7. hartă: orașe, aeroporturi

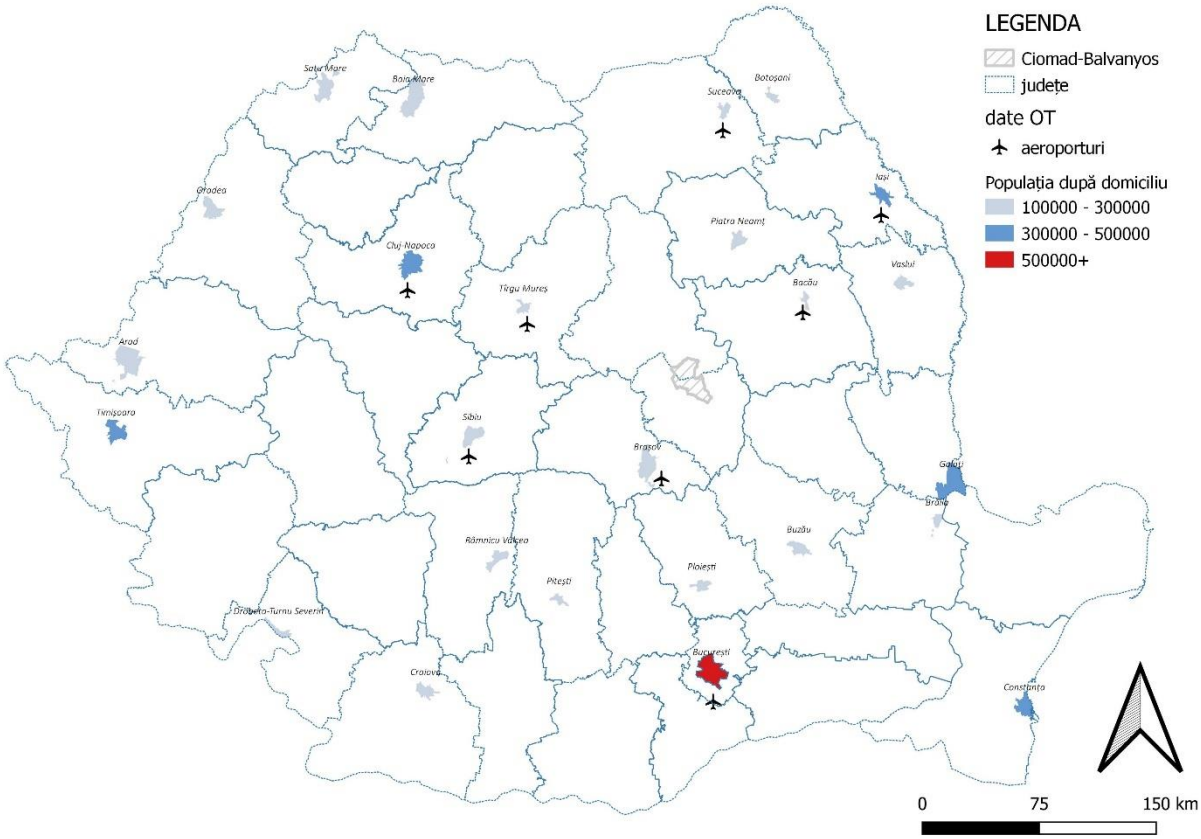

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

Cel mai apropiat aeroport, care este Aeroportul Internațional Ghimbav, se află la 70,8 kilometri de zonă, ceea ce înseamnă puțin peste o oră, urmat de Aeroportul Internațional Târgu Mureș, care se află la 182 de kilometri, la 3 ore de mers cu mașina până în zonă. Apropierea acestor aeroporturi oferă un potențial uriaș de dezvoltare, deoarece optimizează accesibilitatea zonei și, astfel, numărul oportunităților de investiții crește exponențial.

8Harta 1: Rețeaua de drumuri, căi ferate

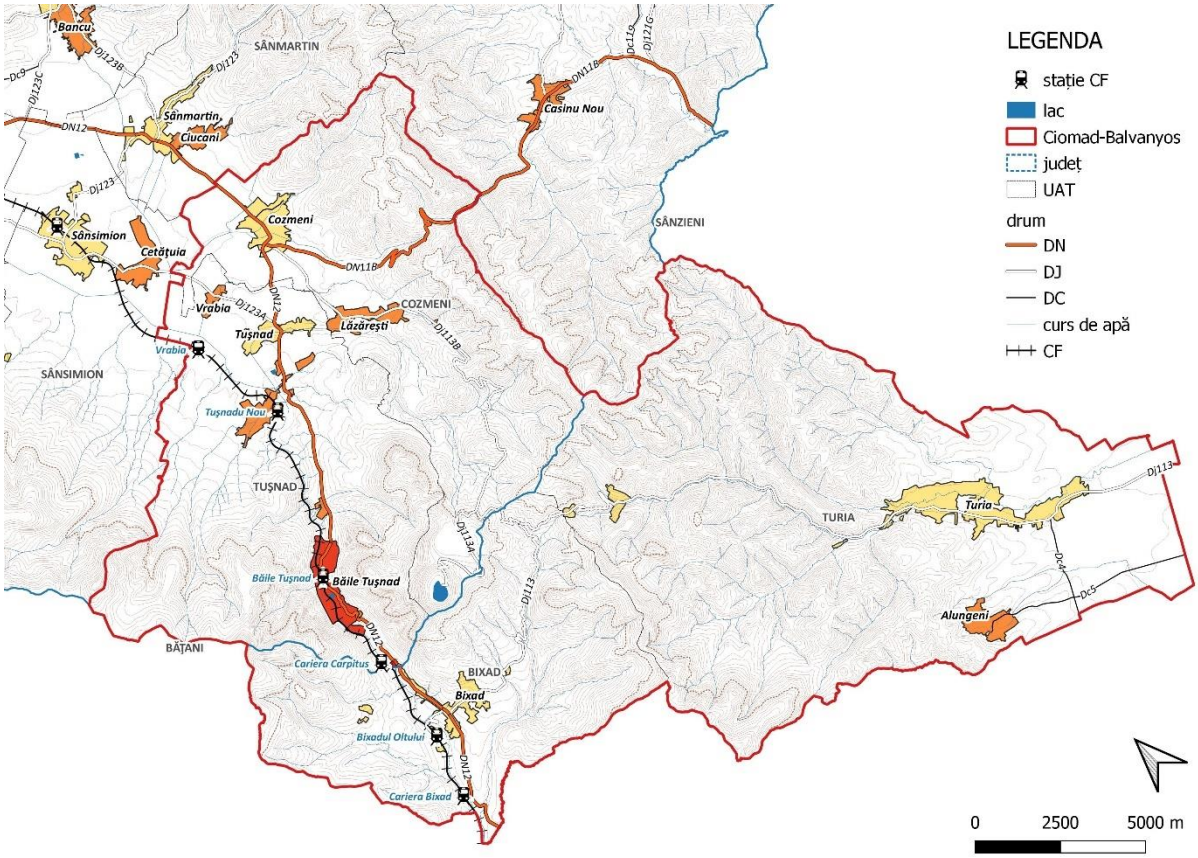

Sursa: Baza de date ANCPI, © Planificatio 2023

Din punct de vedere al accesibilității, se situează la un nivel mediu, deoarece este traversată de un drum național, pe lângă mai multe drumuri județene, iar în partea județului Harghita există o rețea de cale ferată. În ceea ce privește rețeaua feroviară, partea vestică a zonei este acoperită de un total de 6 gări, dintre care una este accesibilă la calea ferată națională, în timp ce comuna Turia nu este acoperit de rețeaua feroviară.

Servicii municipale

6Tabelul 1: Servicii de bază la nivel municipal sau regional

subiecte	reper	Întrebare	UAT	Cozmeni			or. Tușnad Băi	Tușnad Nou				Bixad	Turia		
			decontare	Cozmeni	Lăzărești	I. Sf. Ana		Tușnad Nou	Tușnad	Vrabie	trup B.Tușnad		Turia	Orașul Balvanyos	Alungeni
coșuri de gunoi publice	1/200 - bucată/4 lungime de drum intern	câte pubele publice există?		0			1	0				0	1		
repararea bicicletelor	1/sub-zona	este/nu este		0			0	0				0	0		
închiriere de biciclete	1/sub-zona	este/nu este		0			0	0				0	0		
tranzacţia medicală de familie	1/sub-zona	este/nu este		1			1	0				1	1		
alte programări de specialitate	1/sub-zona	este/nu este		0			0	0				0	1		
Magazin de trunchiuri	1/sub-zona	este/nu este		1			0	0				0	0		
sindicat agricol	1/sub-zona	este/nu este		1			0	0				0	0		
depozit de deșeuri pentru construcții	1/sub-zona	este/nu este		1			1	1				1	1		
notar	1/sub-zona	permanent/săptămânal/lunar		0			1	0				0	0		
creșă	1/sub-zona	este/nu este		1			0	0				0	1		
centru de informare turistică, agenție de turism	1/sub-zona	permanent/săptămânal/lunar		1			1	0				0	0		
depozit de deșeuri selective	1/sub-zona	este/nu este/este în curs de desfășurare		0			3	0				0	0		
piscină	1/sub-zona	este/nu este/este în curs de desfășurare		0			1	0				0	1		
cabinetul medicului de familie - pediatru	1/sub-zona	este/nu este/este în curs de desfășurare		0			0	0				0	0		
farmacie veterinară	1/comuna	este/nu este		1			0	0				0	0		
ATM	1/comuna	este/nu este		0			1	0				0	1		
Restaurant	1/comuna	este/nu este		1			1	0				1	1		
benzinărie	1/comuna	este/nu este		0			1	0				0	0		
încărcător pentru mașini electrice	1/comuna	este/nu este/este în curs de desfășurare		1			1	3				3	1		
pompieri voluntari	1/comuna	este/nu este		1			1	1				1	1		
e-mail	1/comuna	este/nu este		1			1	1				1	1		
autoservire	1/comuna	este/nu este		1			1	1				1	1		
magazin gazdă	1/comuna	este/nu este		1			0	1				0	1		
chirurgie veterinară	1/comuna	este/nu este		1			0	0				0	1		
asociație de tineret	1/comuna	este/nu este		0			1	1				1	1		
asociație de femei, organizație de femei	1/comuna	este/nu este		0			1	1				1	1		
patiserie	1/comuna	este/nu este		0			1	0				1	1		
Piața	1/comuna	este/nu este/este în curs de desfășurare		1			1	0				0	1		
teren de sport	1/comuna	este/nu este/este în curs de desfășurare		1			1	1				1	1		
sală de sport	1/comuna	este/nu este/este în curs de desfășurare		1			1	0				1	1		
sucursală bancară	1/comuna	este/nu este		0			1	0				0	1		
contabilitate și consultanță financiară	1/comuna	este/nu este		0			0	0				0	0		
colector de lapte	1/comuna	este/nu este		0			0	1				1	1		
abator, -punct	1/comuna	este/nu este		0			0	0				0	0		
bibliotecă	1/comuna, zilnic min. 4 ore pe zi	este/nu este		1			1	0				0	1		
stație de autobuz	1/localitate	este/nu este/este în curs de desfășurare		1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1
magazin de proximitate	1/localitate	este/nu este		1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1
coafor	1/localitate	este/nu este		1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0
produse cosmetice	1/localitate	este/nu este		1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0
loc de joacă	1/localitate	este/nu este		1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1
casă funerară	1/localitate	este/nu este		1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1
pub	1/localitate	este/nu este		1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1
rețea de apă potabilă	1/localitate	complet/parțial/în curs de desfășurare/nimic		1	1	0	3	2	2	2	0	1	4	4	0
Rețea de canalizare	1/localitate	complet/parțial/în curs de desfășurare/nimic		1	1	0	3	2	2	2	0	1	2	2	0
punct de deșeuri selective	1/localitate	este/nu este/este în curs de desfășurare		1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
casă de cultură, -home	1/localitate	este/nu este/este în curs de desfășurare		1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1
serviciu de prim ajutor	1/localitate	este/nu este/este în curs de desfășurare		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
internet în bandă largă	1/localitate	este/nu este		1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
facilitatea de plată a facturilor	1/localitate	este/nu este		1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1
rețea de gaz	1 per așezare (500+)	complet/parțial/în curs de desfășurare/nimic		4	2	0	4	3	3	3	0	0	2	2	0
timp de îngrijire la domiciliu	15% din 65+	numărul de beneficiari pe contract		0			0	0				0	0		
centru de îngrijire de zi pentru vârstnici	30% din 65+	numărul de beneficiari pe contract		0			0	0				0	0		
drum local interior modernizat	80% modernizat/total	cât costă drumul intern asfaltat? Care este numărul total de drumuri asfaltate?		13 km din aproximativ 14,5 km			din 12/16	din 9/20				3	30%		
în interiorul țării, DJ, bandă pentru biciclete DN sau pistă paralelă pentru	DN 100%, DJ 30%	Câte m DJ?		0			1,3 km	0				0	0		
în interiorul țării, DJ, bandă pentru biciclete DN sau pistă paralelă pentru	DN 100%, DJ 30%	Câte m DN?		0			0	0				0	0		
pavaj	DN 100%, DJ 75%	Câte m DJ?		0			8 km	0				2,3 km	0		
pavaj	DN 100%, DJ 75%	Câte m DN?		0			0	0				0	0		
parcare	de exemplu, pmh x 3	da/nu		1			1	1				1	1		
iluminat public	Corpuri de iluminat cu LED/toate corpurile de ilum	da/nu		3			1	1				1	1		
accesibilitatea pentru persoanele cu handicap	toate clădirile publice	da/nu		1			1	1				0	1		

Sursa: Sondaj propriu, © Planificatio 2023

7Tabelul 1: Servicii municipale de bază

tematika	célszám	Cozmeni			or. Tușnad Băi	Tușnad Nou				Bixad	Turia		
		Cozmeni	Lăzărești	I. Sf. Ana		Tușnad Nou	Tușnad	Vrabie	trup B.Tușnad		Turia	statjune Balvanyos	Alungeni
buzunmegálló	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
kisiskola	1/település	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0
fodrász	1/település	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0
kozmetika	1/település	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
játszótér	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
vendégház	1/település	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0
kocsma	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
házvásárlást	1/település	1	0	0	3	2	0	0	0	1	2	0	0
szennyvízelvezet	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
szelektív hulladékgyűjt	1/település	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
kulturális - otthon	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
elsősegélyszolgálat	1/település	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
szélessávú internet	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
családtámogató szolgálat	1/település	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
gázhálózat	1/település (500+)	1	0	0	1	3	0	0	0	0	2	0	0

Luând în considerare serviciile de bază din zonă, pot fi găsite majoritatea serviciilor necesare pentru viața de zi cu zi. Serviciile marcate cu "0" indică faptul că serviciul nu este prezent într-o așezare, iar serviciile marcate cu "1" indică faptul că serviciul este prezent. Numărul "2" indică servicii parțial implementate, în timp ce numărul "3" indică implementări în curs de desfășurare

Faptul că toate serviciile nu există în prezent într-o anumită municipalitate nu înseamnă neapărat că acestea trebuie să fie implementate, deoarece există servicii care pot deservi o întreagă zonă, astfel încât nu este necesar ca acestea să fie prezente în toate municipalitățile.

În plus, dezvoltarea serviciilor este importantă, nu numai pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor, ci și pentru a face zona mai atractivă pentru turiști. Este important de reținut că nu putem vorbi despre dezvoltarea serviciilor fără extinderea serviciilor, deoarece cheia succesului este coordonarea serviciilor noi cu cele existente. Cu cât putem diversifica mai eficient serviciile dintr-o zonă, cu atât vom avea comunități mai locuibile.

Economie

6Figura 1: Numărul de angajați

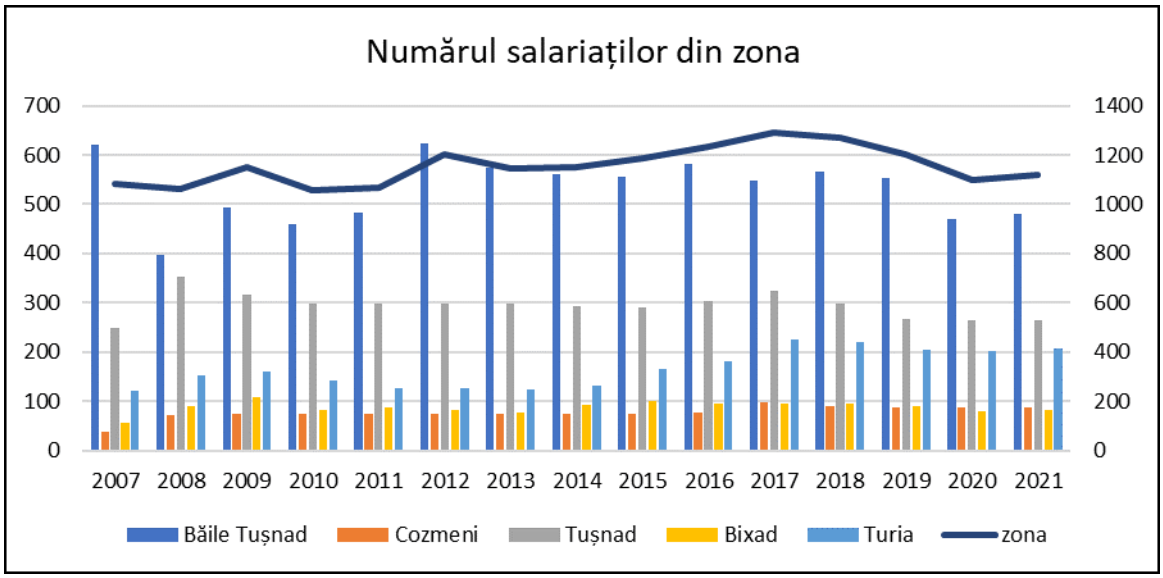

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

Evoluția numărului de angajați între 2007 și 2021 care au avut un contract de muncă valabil în anul respectiv este prezentată mai jos. Se poate observa că numărul de angajați a stagnat în această perioadă. Cel mai mare număr de angajați din regiune se află în Băile Tușnad, datorită dezvoltării serviciilor de cazare turistică, în timp ce cel mai mic număr de angajați din acest punct de vedere se află în comunia Bixad.

7Figura 1: Șomeri

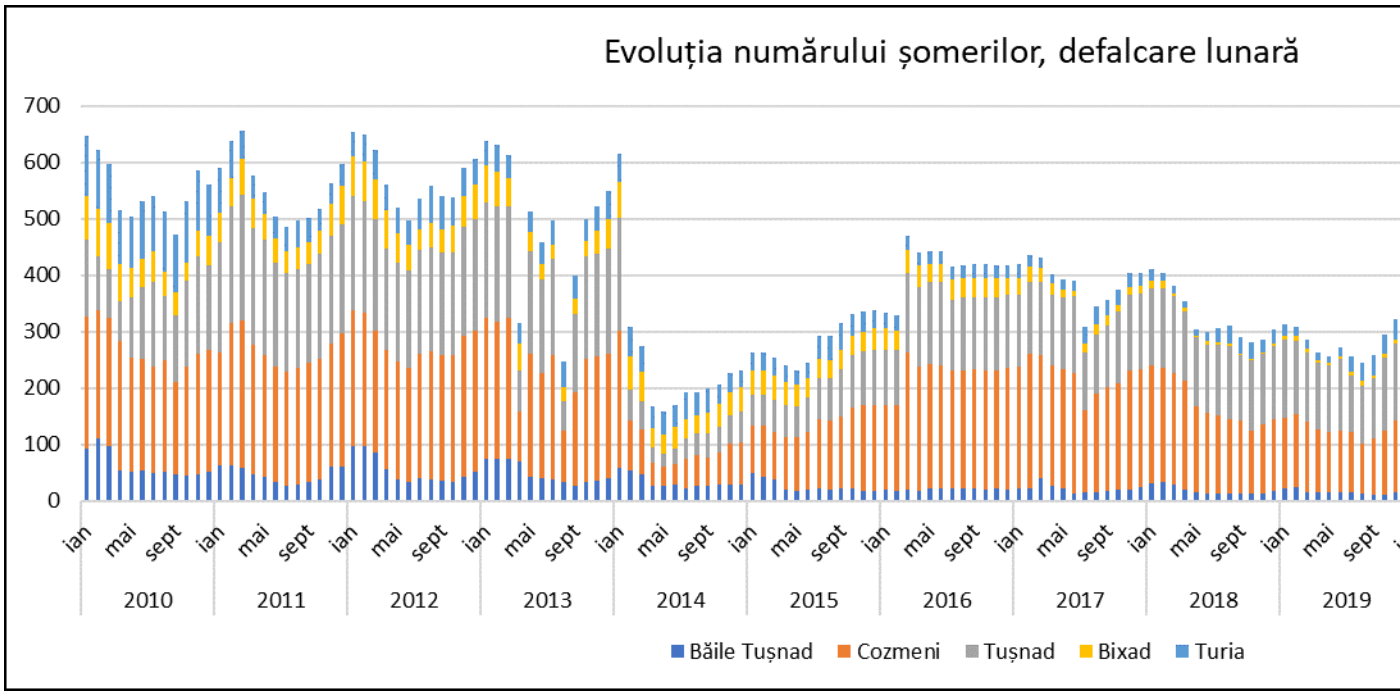

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

Graficul de mai jos arată evoluția numărului de șomeri înregistrați între 2010 și 2023, defalcat pe luni. Impactul crizei economice poate fi observat la începutul perioadei analizate, urmat de o scădere constantă a numărului de șomeri înregistrați. În plus, există o sezonalitate a datelor, cu o creștere bruscă a numărului de șomeri înregistrați în lunile de iarnă.

8Figura 1: Înnoptările oaspeților și durata medie

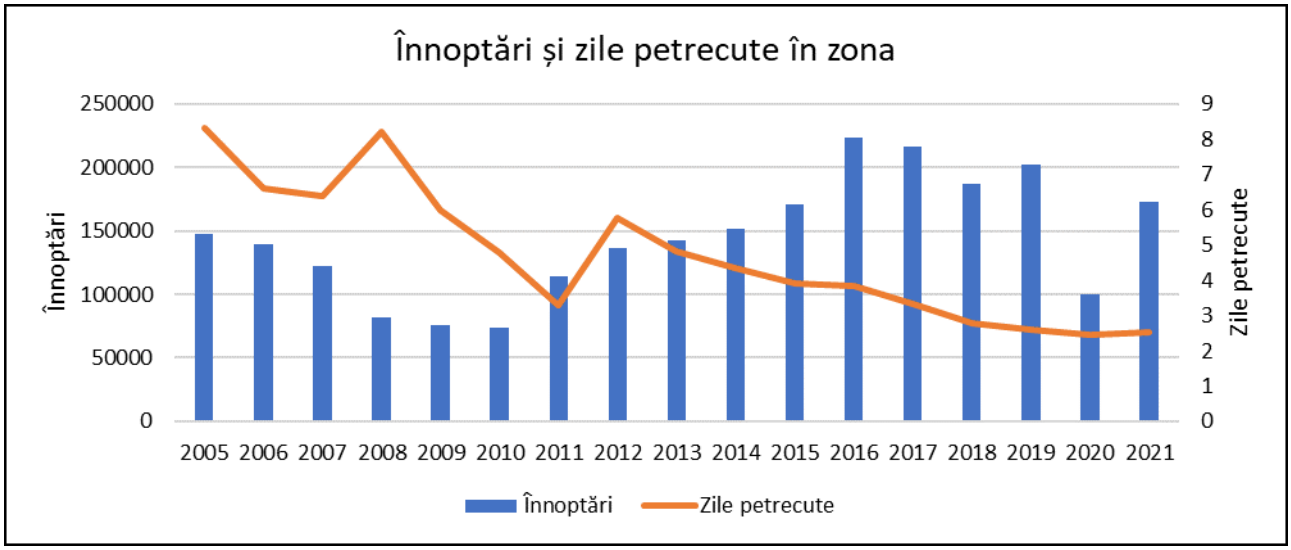

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

9Figura 1: Distribuția înnoptărilor

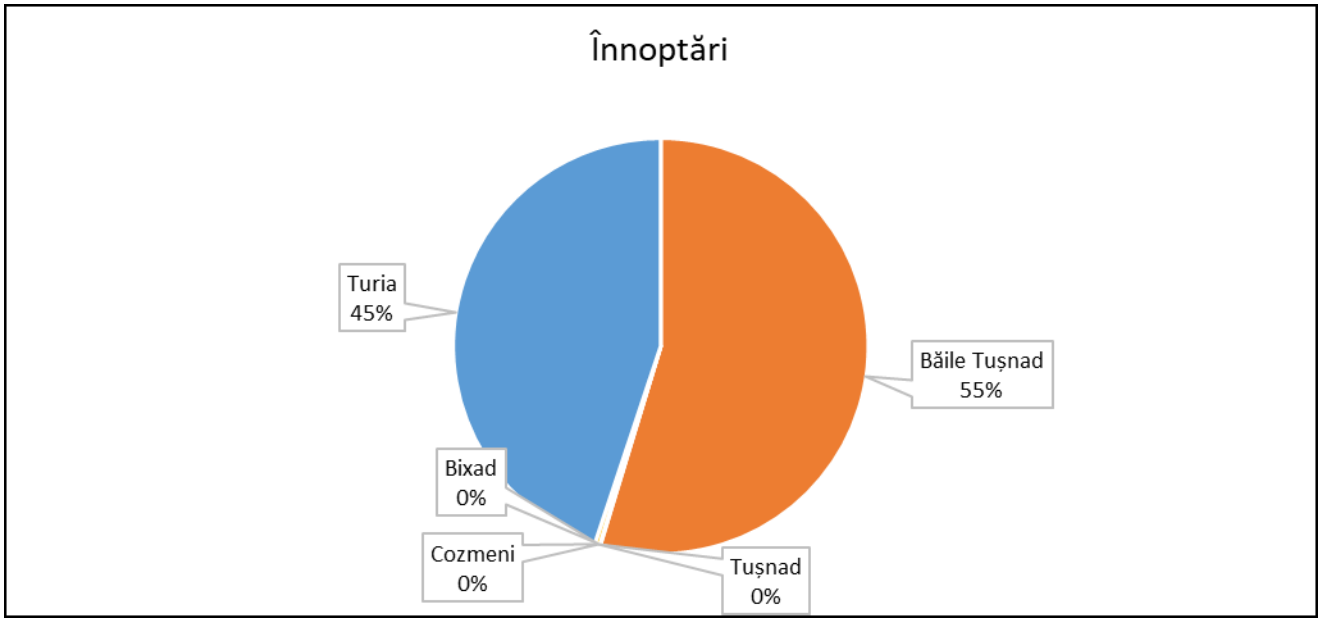

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

În graficul de mai sus, ne uităm la numărul de nopți petrecute în regiune de către furnizorii de cazare înregistrați în municipalitățile din regiune în 2022. Datele arată că 55% dintre nopți au fost petrecute în Băile Tușnad, urmat de Turia, unde 45% dintre oaspeți au rezervat cazare.

Hotelurile au fost cel mai popular tip de cazare în regiune atât în 2005, cât și în 2022, urmate de campinguri în 2005 și de pensiunile turistice în 2022.

De-a lungul acestei perioade, industria turismului a suferit multe schimbări, iar preferințele călătorilor au evoluat, dar calitatea ridicată a serviciilor oferite de hotelurile din regiune le-a permis acestora să își mențină poziția de lider în rândul tipurilor de cazare.

10Figura 1: Realocarea locuințelor

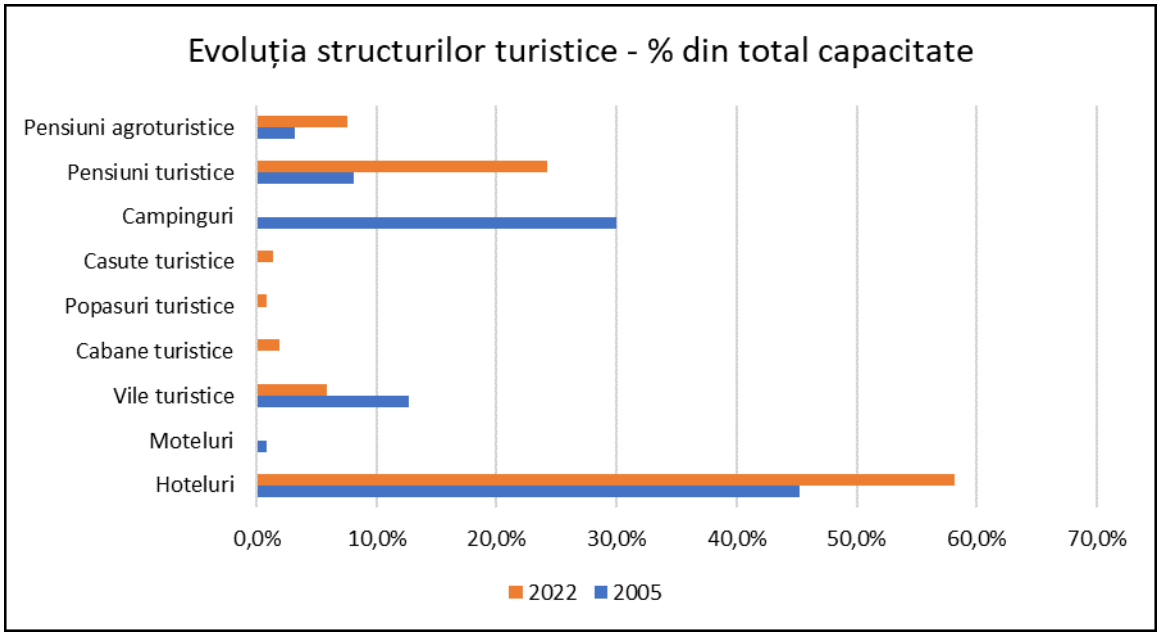

Sursa: INS Tempo, © Planificatio 2023

8Tabelul 8: Cazare pe booking.com

Băile Tușnad	28
Balvanyos	3
Cozmeni	1
Tușnad	1
Turia	1
Lăzărești	0
Lacul Sfântu Ana	0
Tușnad Nou	0
Vrabia	0
Bixad	0
Alungeni	0

Sursa: Sondaj propriu, © Planificatio 2023

Site-ul internațional booking.com, care oferă cazare de la diverși furnizori mici și mari, oferă acces la un total de 34 de unități de cazare din regiune, dintre care 28 sunt situate în Băile Tușnad.

9Tabelul 1: Evoluția datelor pentru întreprinderile comerciale

	2017	2018	2019	2020	2021
Cifra de afaceri netă	184.504.704 lei	211.031.265 lei	230.577.921 lei	221.397.319 lei	264.675.057 lei
Salariați	**887**	**924**	**954**	**841**	**874**
Profit	19.548.865 lei	20.459.572 lei	23.070.027 lei	21.067.623 lei	34.634.102 lei
Eficiență corelată cu inflație	208.010 lei	217.883 lei	221.816 lei	235.320 lei	257.426 lei
Cifra de afaceri corelat cu inflație	**184.504.704 lei**	**201.323.827 lei**	**211.612.426 lei**	**197.904.086 lei**	**224.990.196 lei**
Profit corelat cu inflație	19.548.865 lei	19.518.432 lei	21.172.471 lei	18.832.065 lei	29.441.132 lei
Creșterea cifrei de afaceri corelat cu PIB-ul		**9,1%**	**5,1%**	**-6,5%**	**13,7%**
creșterea PIB-ului		6,0%	3,9%	-3,7%	5,8%

Sursa: Lista firme, © Planificatio 2023

Tabelul de mai sus arată evoluția cifrei de afaceri, a numărului de angajați și a profitului companiilor înregistrate în regiune între 2017 și 2021.Până în 2021, cifra de afaceri netă a crescut cu 43,45% față de 2017, în timp ce numărul de angajați a scăzut cu 1,47%, ceea ce sugerează că eficiența angajaților a crescut constant. Impactul crizei globale Covid-19 a fost resimțit doar în mică măsură în economia zonei, deoarece nici profiturile și nici cifra de afaceri netă nu au scăzut, ci doar numărul de angajați, și încă minim.

Aer condiționat

În general, analiza datelor și a tendințelor climatice sugerează că nu se așteaptă ca zona să se confrunte cu probleme semnificative din cauza schimbărilor climatice.

Temperaturile extreme nu sunt tipice și nu sunt așteptate în următorul deceniu. Cu toate acestea, temperaturile sub 0 grade Celsius vor fi mai puțin frecvente. Cererea medie de încălzire va scădea, iar cererea de răcire a clădirilor nu va apărea decât peste cel puțin 20 de ani, până atunci putând fi gestionată prin soluții de umbrire. Cantitatea de căldură va scădea, dar zona se află de obicei sub 1000 m, astfel încât turismul de schi nu a fost o caracteristică a zonei și nu a fost propus până acum.

Precipitațiile sunt în scădere, dar, începând cu 1990, precipitațiile extreme au înregistrat, de asemenea, o tendință de scădere. Se așteaptă schimbări în acest domeniu, cu posibilitatea unor inundații majore, cu inundații în a doua jumătate a anilor 1930, din cauza creșterii temperaturilor medii. Stratul de zăpadă va scădea și va dispărea în zonele aflate sub 1000 m.

Odată cu creșterea numărului de ore de soare, panourile solare sunt propuse din ce în ce mai mult în regiune, cantitatea de energie electrică care poate fi generată este în creștere și se așteaptă ca acest lucru să continue și în viitor.

În zona Ciomad-Balvanyos, este nevoie de acțiuni locale privind schimbările climatice, dar efectele extreme ale schimbărilor climatice nu sunt evidente și, prin urmare, nu sunt necesare măsuri preventive.

Punți termice

11Figura 1: Puntea termică de încălzire - 15,5 C°

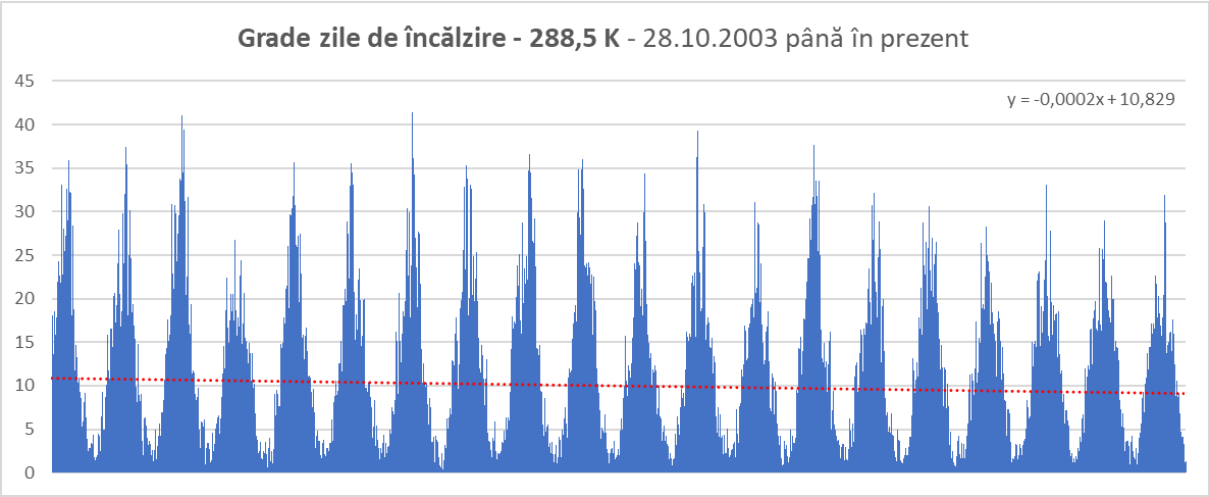

12Figura 1: Puntea Hotspot - 0 C°

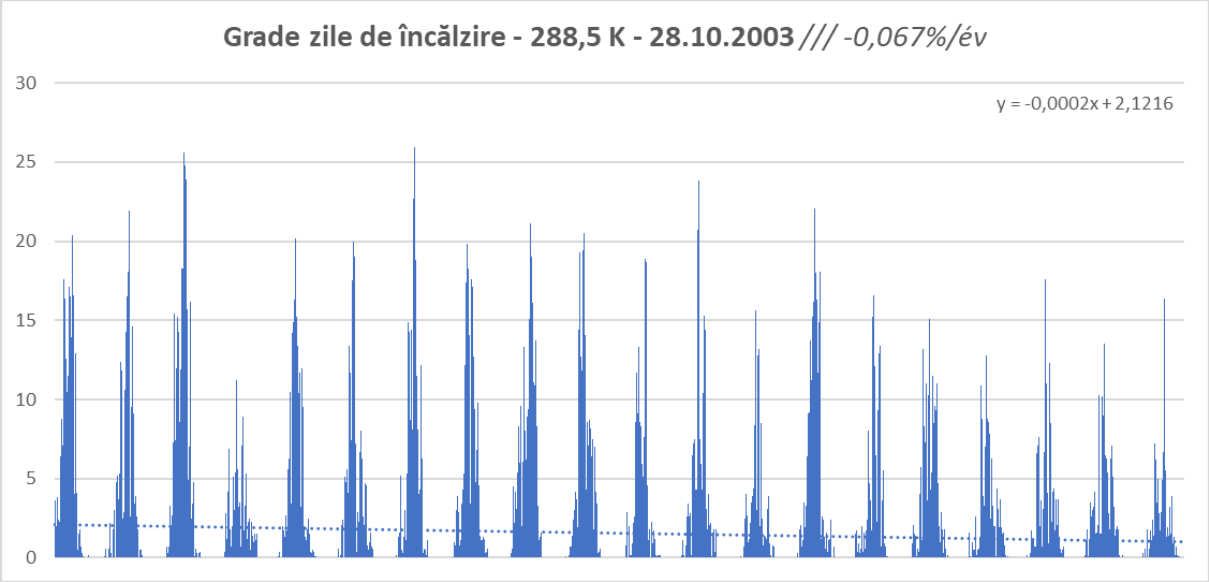

13Figura 1: Puntea termică de răcire - 27 C°

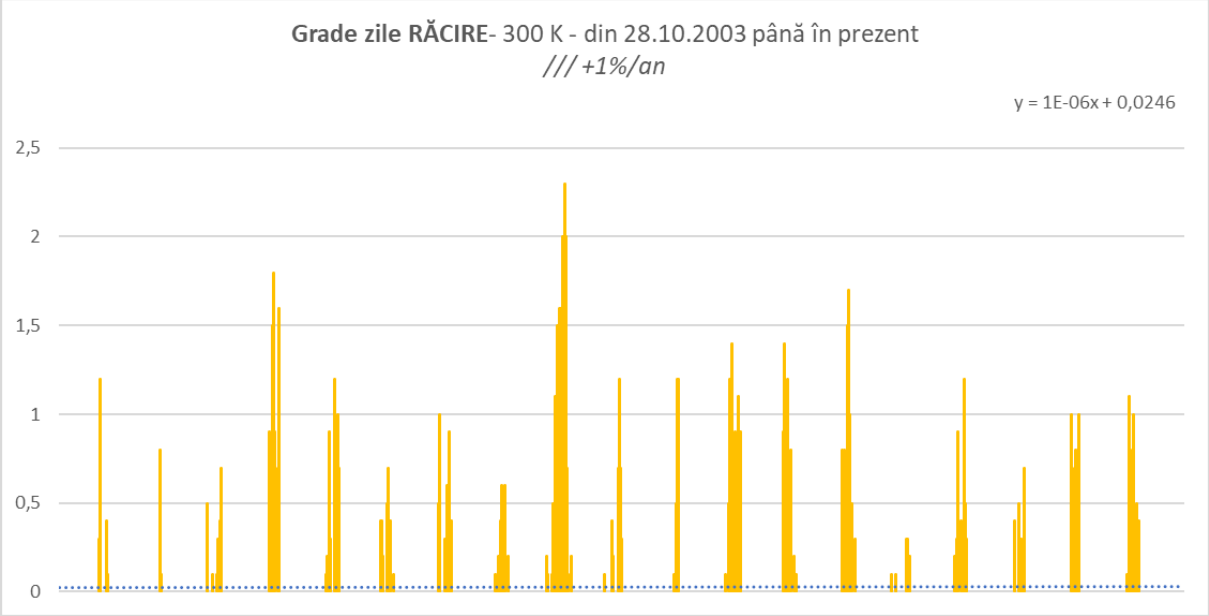

14Figura 1: Podul Hotspot - 0º C, 1900 m

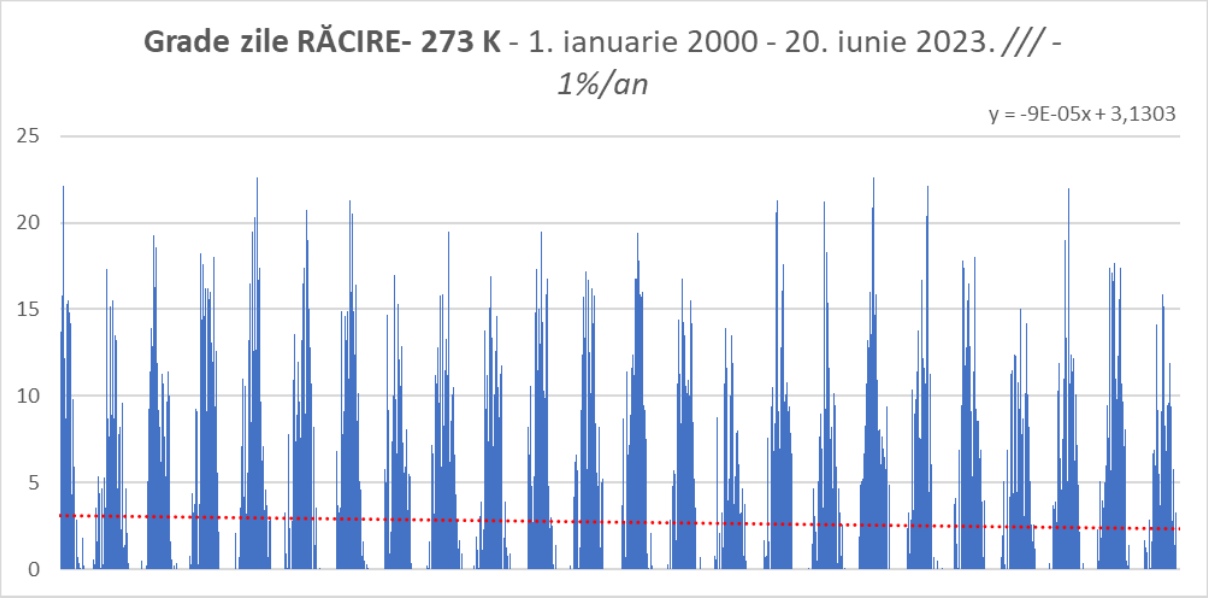

Date climatice- Tușnad Nou

15Figura 1: Variația medie a temperaturii în Tușnad Nou

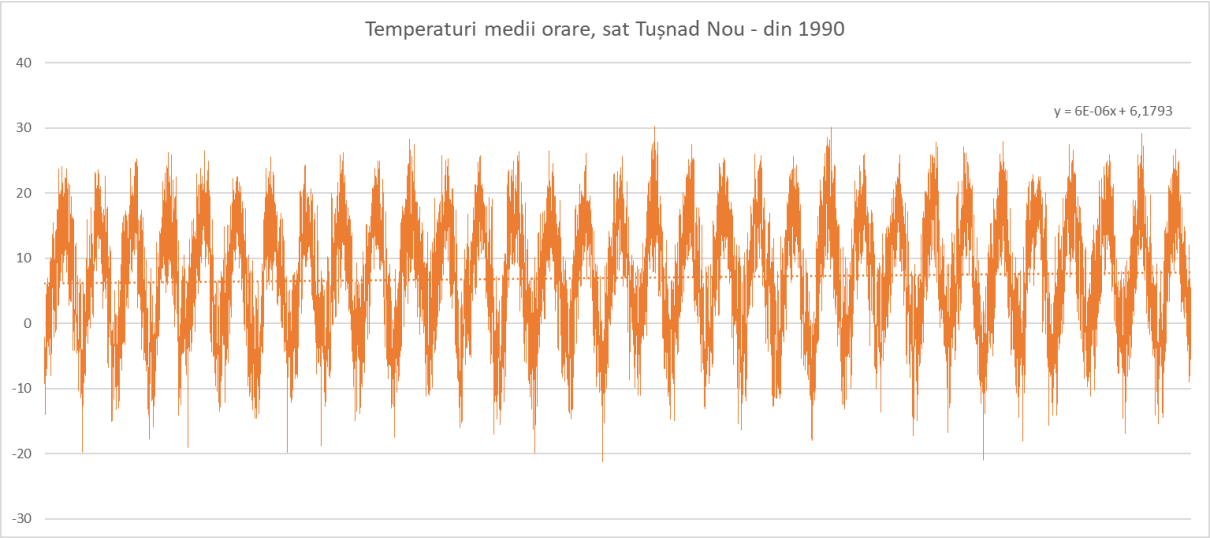

16Figura 1: Precipitații în Tușnad Nou

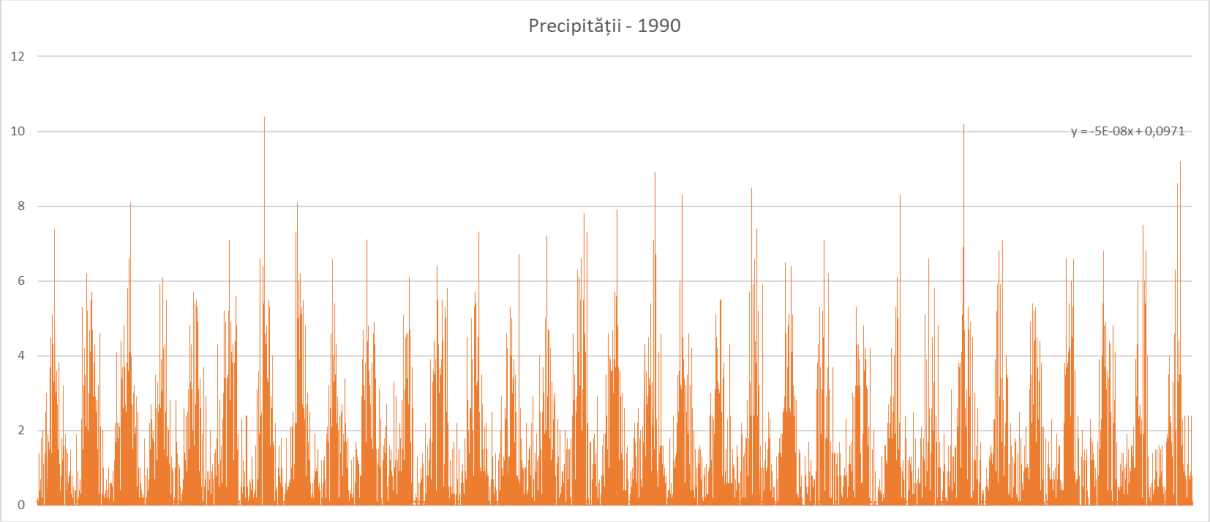

17Figura 1: Grosimea stratului de zăpadă la Tușnad Nou

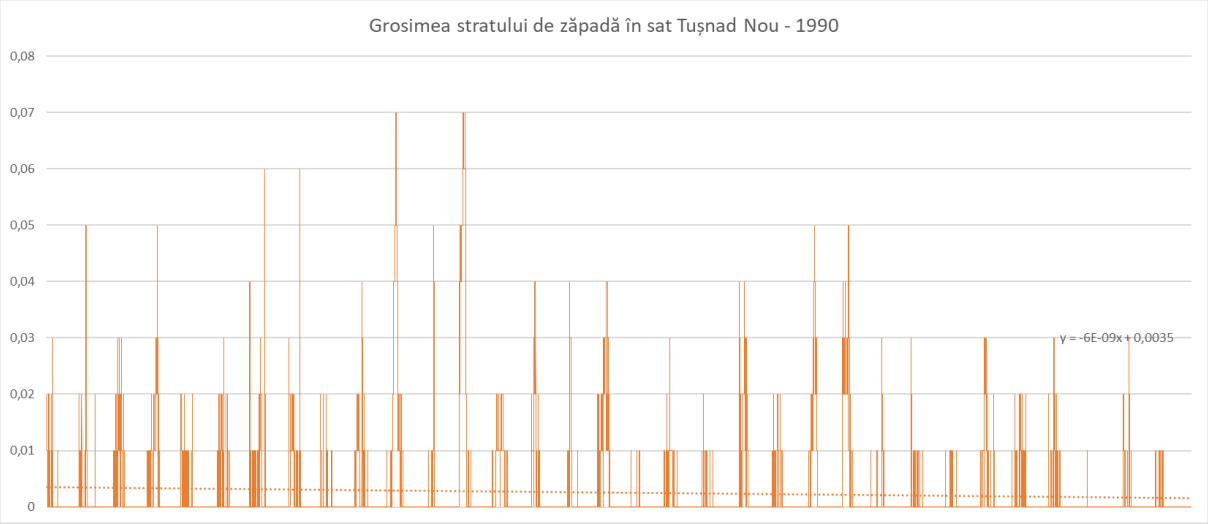

18Figura 1: Energia solară în Tușnad Nou

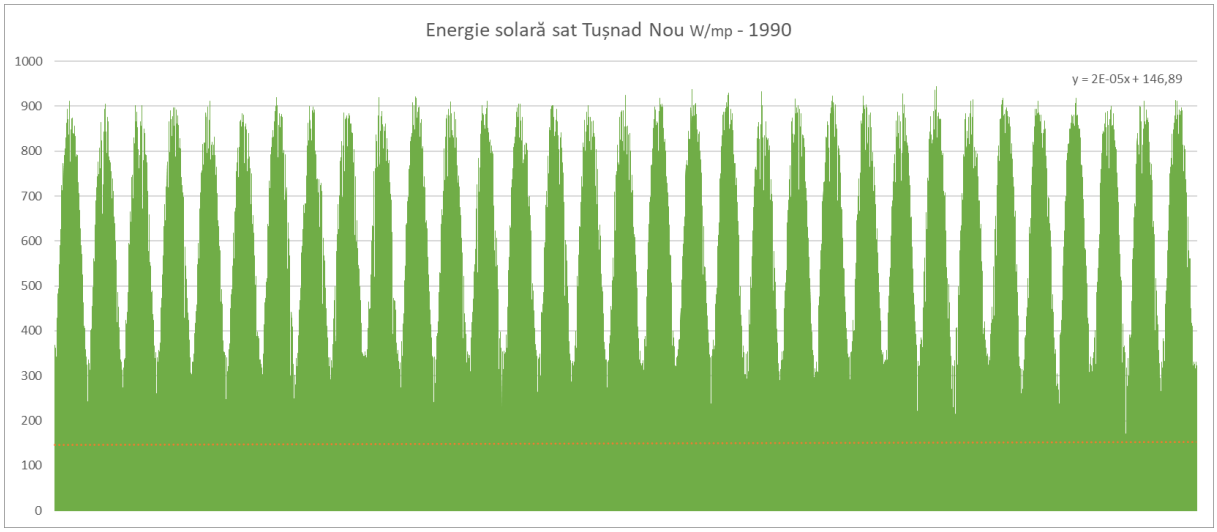

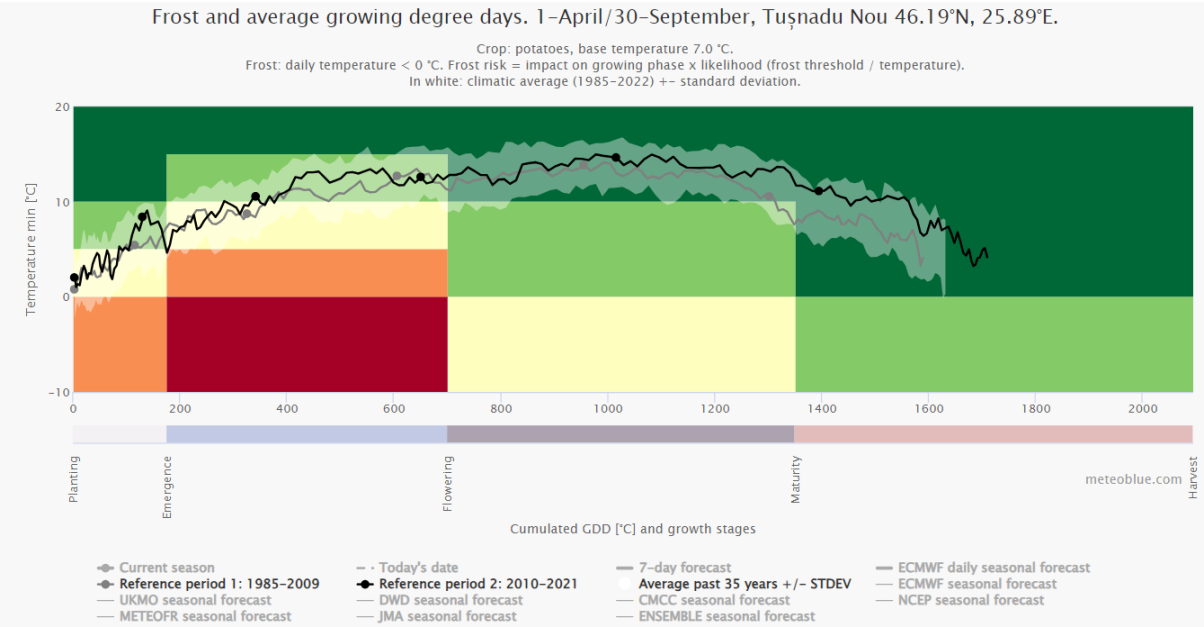
Frost and average growing degree days. 1-April/30-September, Tușnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Crop: potatoes, base temperature 7.0 °C.
Frost: daily temperature < 0 °C. Frost risk = impact on growing phase x likelihood (frost threshold / temperature).
In white: climatic average (1985-2022) +- standard deviation.
Temperature min [°C]
20
10
0
-10
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
1800
2000
Planting
Emergence
Flowering
Maturity
Harvest
meteoblue.com
Cumulated GDD [°C] and growth stages
Current season
Reference period 1: 1985-2009
UKMO seasonal forecast
METEOFR seasonal forecast
Today's date
Reference period 2: 2010-2021
DWD seasonal forecast
JMA seasonal forecast
7-day forecast
Average past 35 years +/- STDEV
CMCC seasonal forecast
ENSEMBLE seasonal forecast
ECMWF daily seasonal forecast
ECMWF seasonal forecast
NCEP seasonal forecast

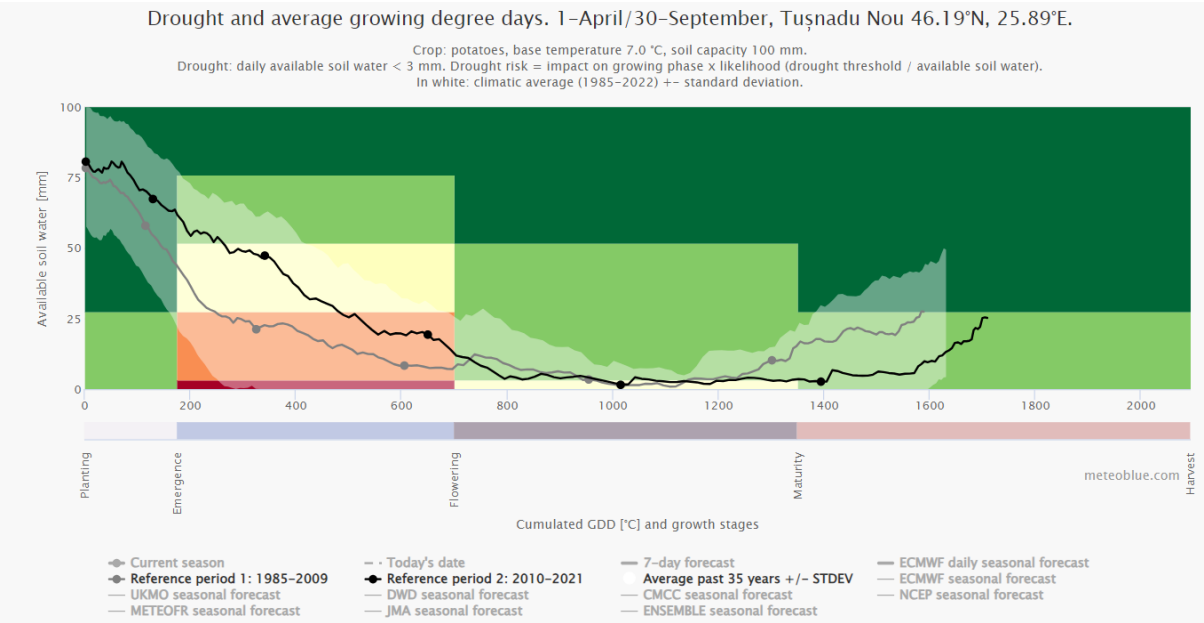
Drought and average growing degree days. 1-April/30-September, Tușnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Crop: potatoes, base temperature 7.0 °C, soil capacity 100 mm.
Drought: daily available soil water < 3 mm. Drought risk = impact on growing phase x likelihood (drought threshold / available soil water).
In white: climatic average (1985-2022) +- standard deviation.
Available soil water [mm]
100
75
50
25
0
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
1800
2000
Planting
Emergence
Flowering
Maturity
Harvest
meteoblue.com
Cumulated GDD [°C] and growth stages
Current season
Reference period 1: 1985-2009
UKMO seasonal forecast
METEOFR seasonal forecast
Today's date
Reference period 2: 2010-2021
DWD seasonal forecast
JMA seasonal forecast
7-day forecast
Average past 35 years +/- STDEV
CMCC seasonal forecast
ENSEMBLE seasonal forecast
ECMWF daily seasonal forecast
ECMWF seasonal forecast
NCEP seasonal forecast

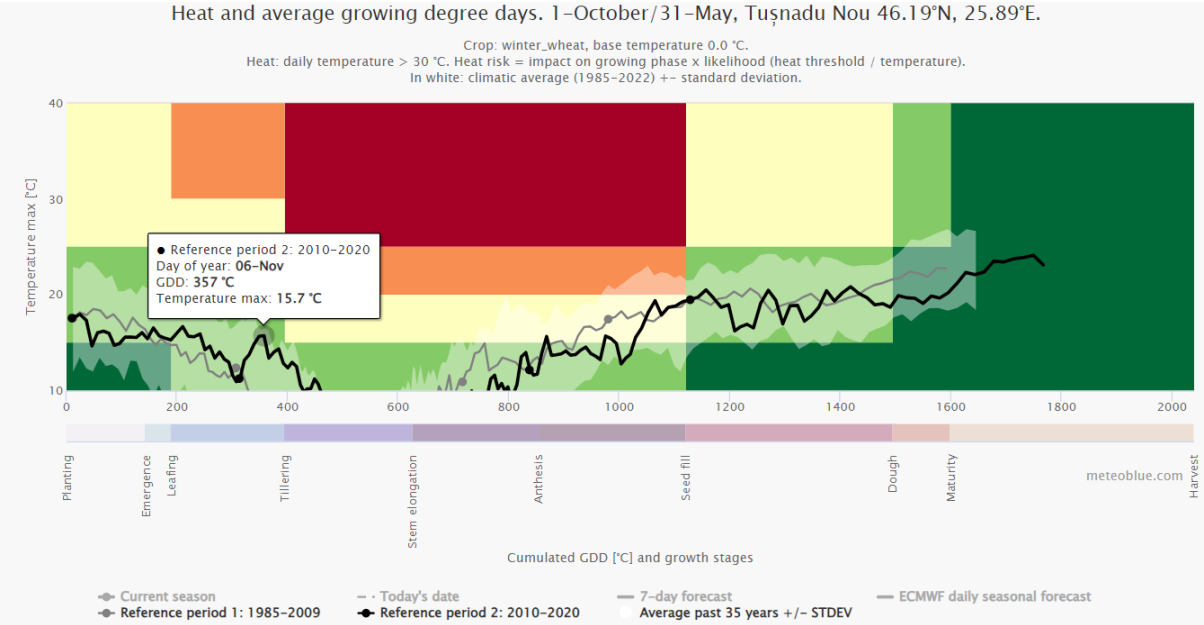
Heat and average growing degree days. 1-October/31-May, Tușnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Crop: winter_wheat, base temperature 0.0 °C.
Heat: daily temperature > 30 °C. Heat risk = impact on growing phase x likelihood (heat threshold / temperature).
In white: climatic average (1985-2022) +- standard deviation.
Temperature max [°C]
Reference period 2: 2010-2020
Day of year: 06-Nov
GDD: 357 °C
Temperature max: 15.7 °C
Planting
Emergence
Leafing
Tillering
Stem elongation
Anthesis
Seed fill
Dough
Maturity
Harvest
meteoblue.com
Cumulated GDD [°C] and growth stages
Current season
Reference period 1: 1985-2009
Today's date
Reference period 2: 2010-2020
7-day forecast
Average past 35 years +/- STDEV
ECMWF daily seasonal forecast

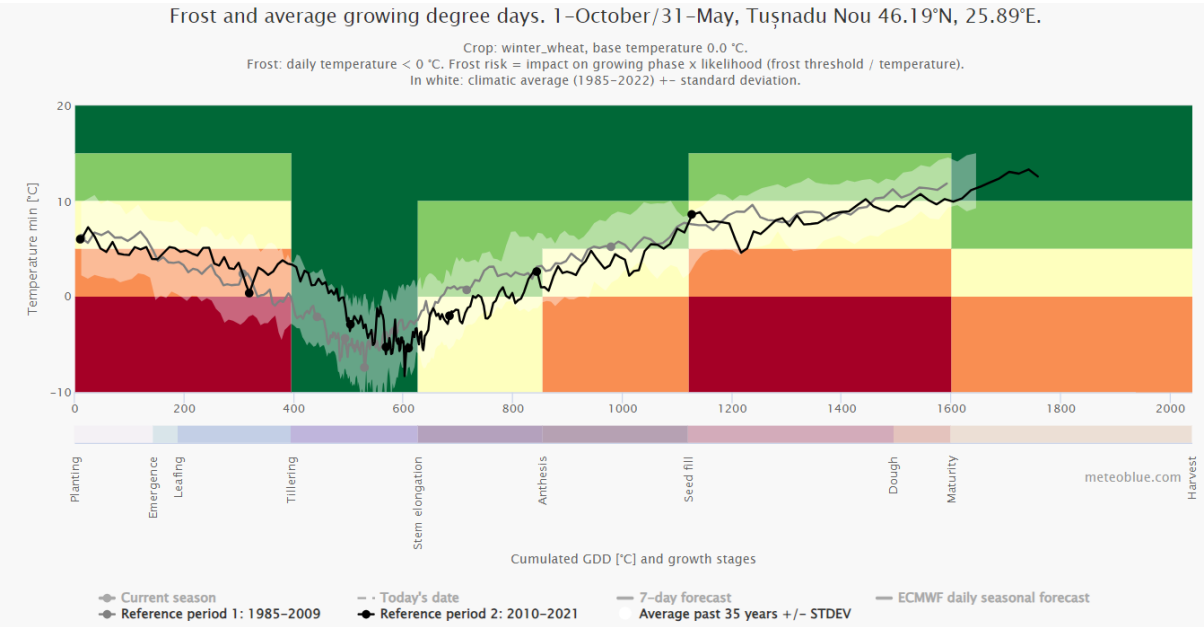
Frost and average growing degree days. 1-October/31-May, Tușnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Crop: winter_wheat, base temperature 0.0 °C.
Frost: daily temperature < 0 °C. Frost risk = impact on growing phase x likelihood (frost threshold / temperature).
In white: climatic average (1985-2022) +- standard deviation.
Temperature min [°C]
Planting
Emergence
Leafing
Tillering
Stem elongation
Anthesis
Seed fill
Dough
Maturity
Harvest
meteoblue.com
Cumulated GDD [°C] and growth stages
Current season
Reference period 1: 1985-2009
Today's date
Reference period 2: 2010-2021
7-day forecast
Average past 35 years +/- STDEV
ECMWF daily seasonal forecast

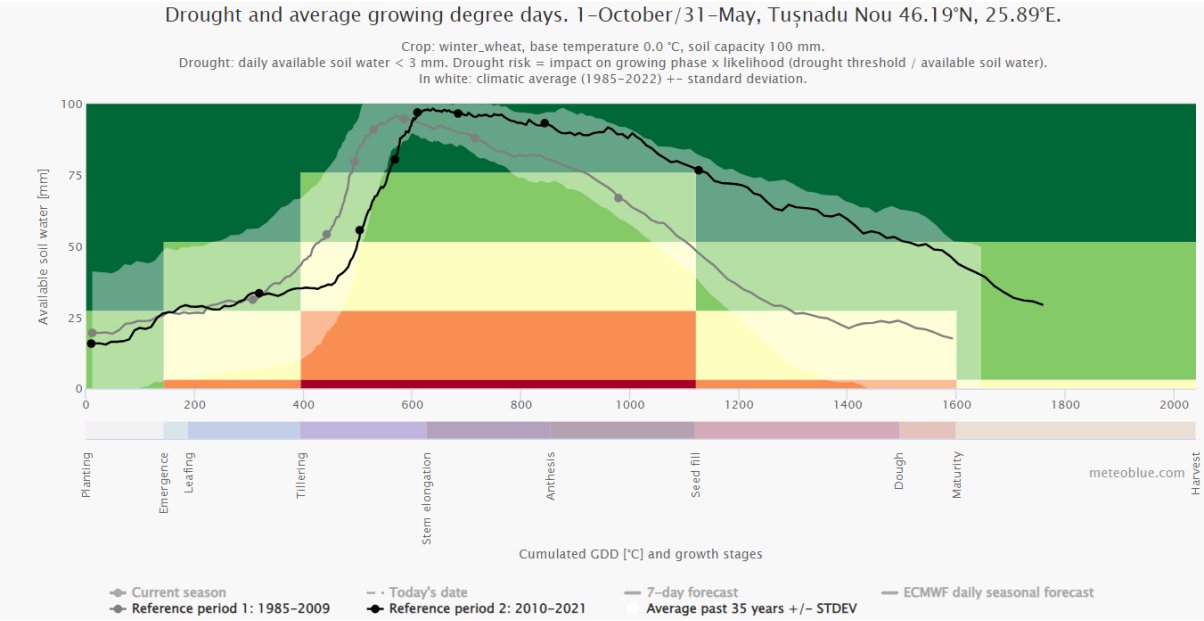
Drought and average growing degree days. 1-October/31-May, Tușnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Crop: winter_wheat, base temperature 0.0 °C, soil capacity 100 mm.
Drought: daily available soil water < 3 mm. Drought risk = impact on growing phase x likelihood (drought threshold / available soil water).
In white: climatic average (1985-2022) +- standard deviation.
Available soil water [mm]
Planting
Emergence
Leafing
Tillering
Stem elongation
Anthesis
Seed fill
Dough
Maturity
Harvest
meteoblue.com
Cumulated GDD [°C] and growth stages
Current season
Reference period 1: 1985-2009
Today's date
Reference period 2: 2010-2021
7-day forecast
Average past 35 years +/- STDEV
ECMWF daily seasonal forecast

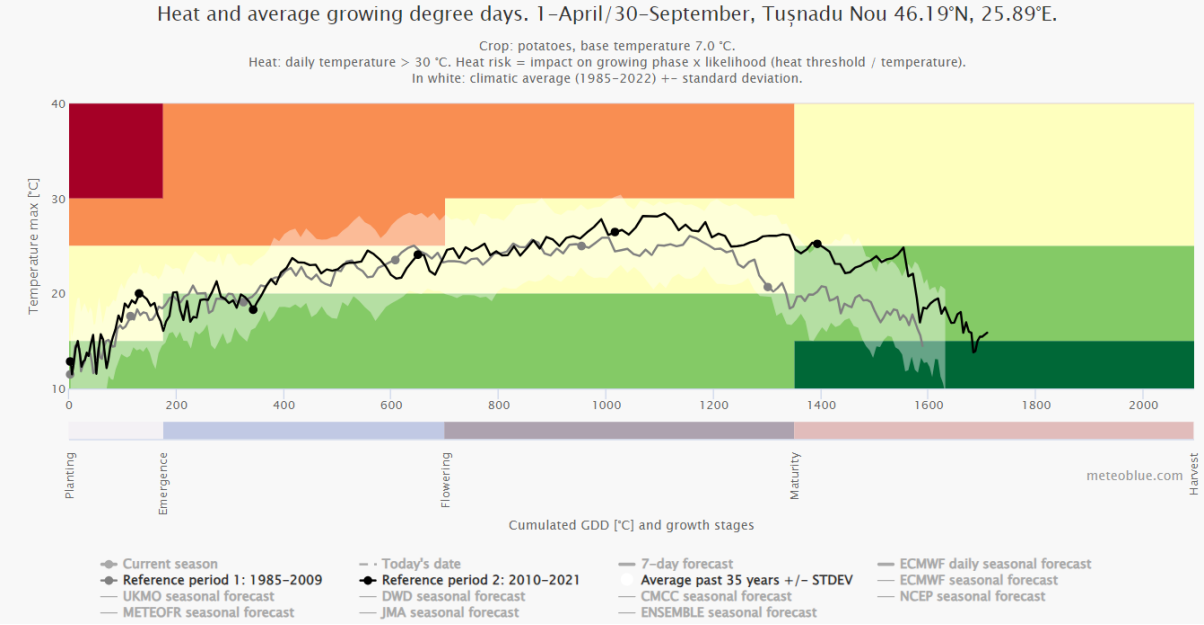
Heat and average growing degree days. 1-April/30-September, Tușnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Crop: potatoes, base temperature 7.0 °C.
Heat: daily temperature > 30 °C. Heat risk = impact on growing phase x likelihood (heat threshold / temperature).
In white: climatic average (1985-2022) +- standard deviation.
Temperature max [°C]
Planting
Emergence
Flowering
Maturity
Harvest
meteoblue.com
Cumulated GDD [°C] and growth stages
Current season
Reference period 1: 1985-2009
UKMO seasonal forecast
METEOFR seasonal forecast
Today's date
Reference period 2: 2010-2021
DWD seasonal forecast
JMA seasonal forecast
7-day forecast
Average past 35 years +/- STDEV
CMCC seasonal forecast
ENSEMBLE seasonal forecast
ECMWF daily seasonal forecast
ECMWF seasonal forecast
NCEP seasonal forecast

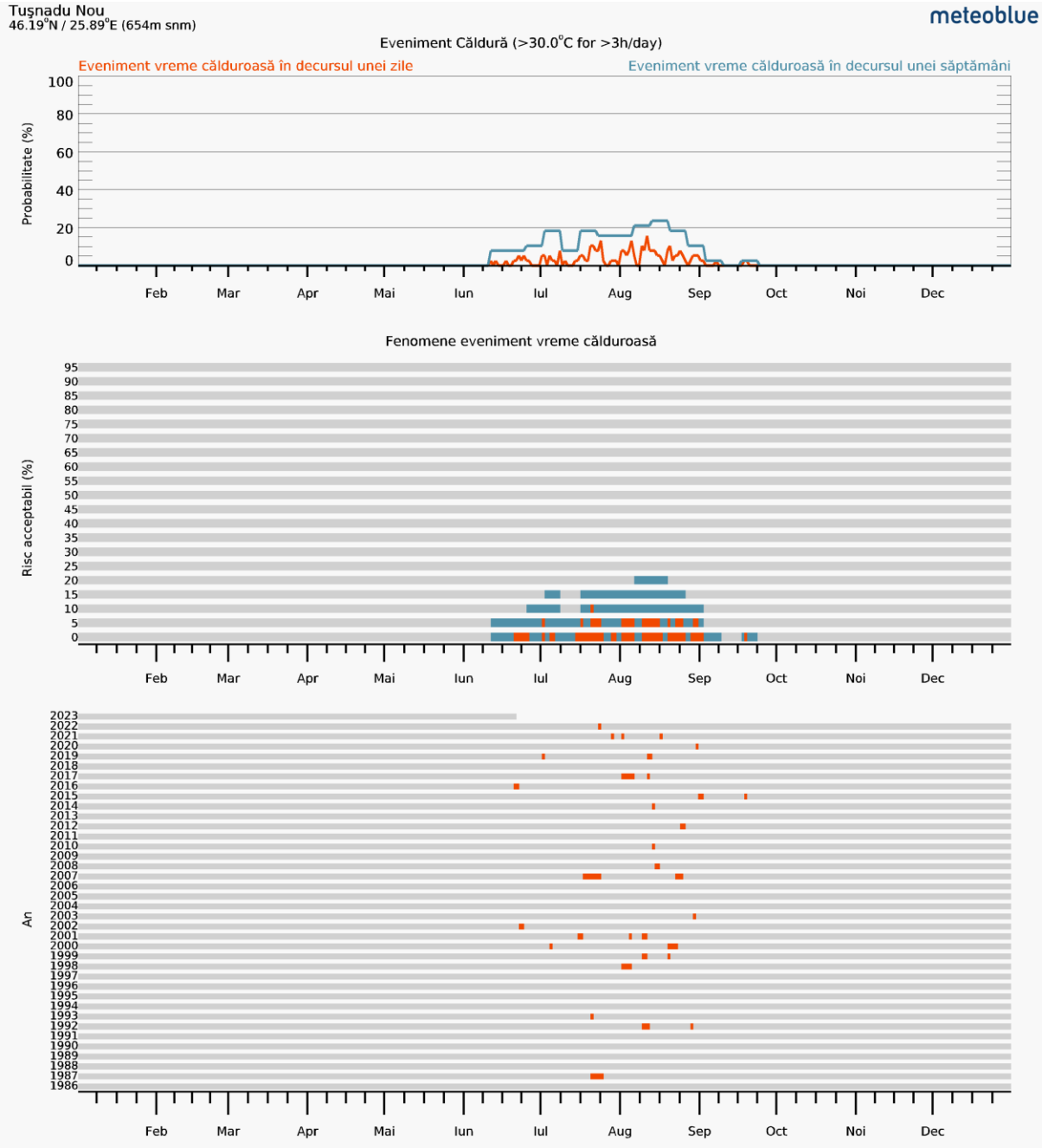
Tuşnadu Nou
46.19°N / 25.89°E (654m snm)
meteoblue
Eveniment Căldură (>30.0°C for >3h/day)
Eveniment vreme călduroasă în decursul unei zile
Eveniment vreme călduroasă în decursul unei săptămâni
Probabilitate (%)
100
80
60
40
20
0
Feb
Mar
Apr
Mai
Iun
Iul
Aug
Sep
Oct
Noi
Dec
Fenomene eveniment vreme călduroasă
Risc acceptabil (%)
An

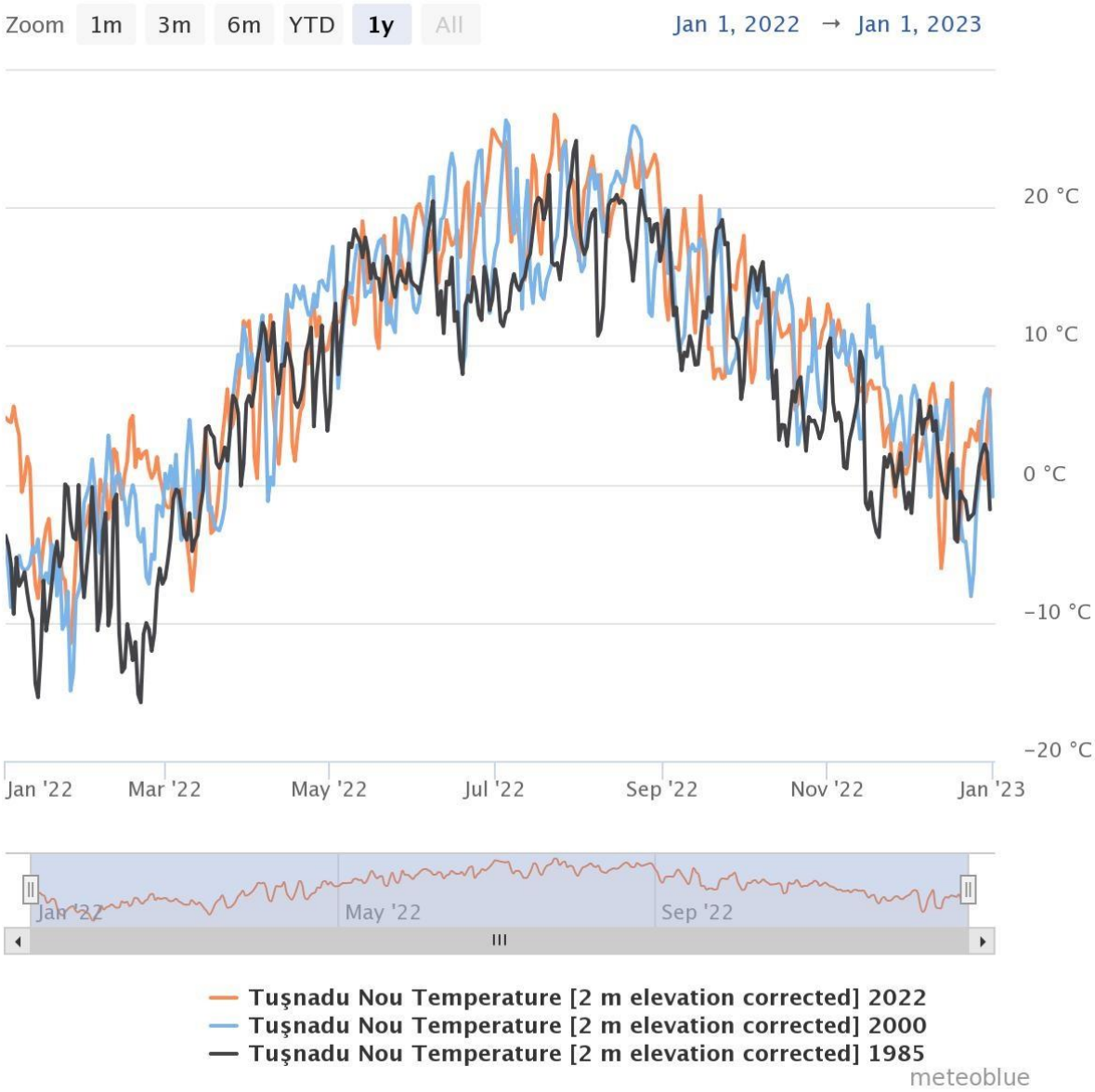
Zoom 1m 3m 6m YTD 1y All
Jan 1, 2022 → Jan 1, 2023
20 °C
10 °C
0 °C
−10 °C
−20 °C
Jan '22
Mar '22
May '22
Jul '22
Sep '22
Nov '22
Jan '23
Jan '22
May '22
Sep '22
Tuşnadu Nou Temperature [2 m elevation corrected] 2022
Tuşnadu Nou Temperature [2 m elevation corrected] 2000
Tuşnadu Nou Temperature [2 m elevation corrected] 1985
meteoblue

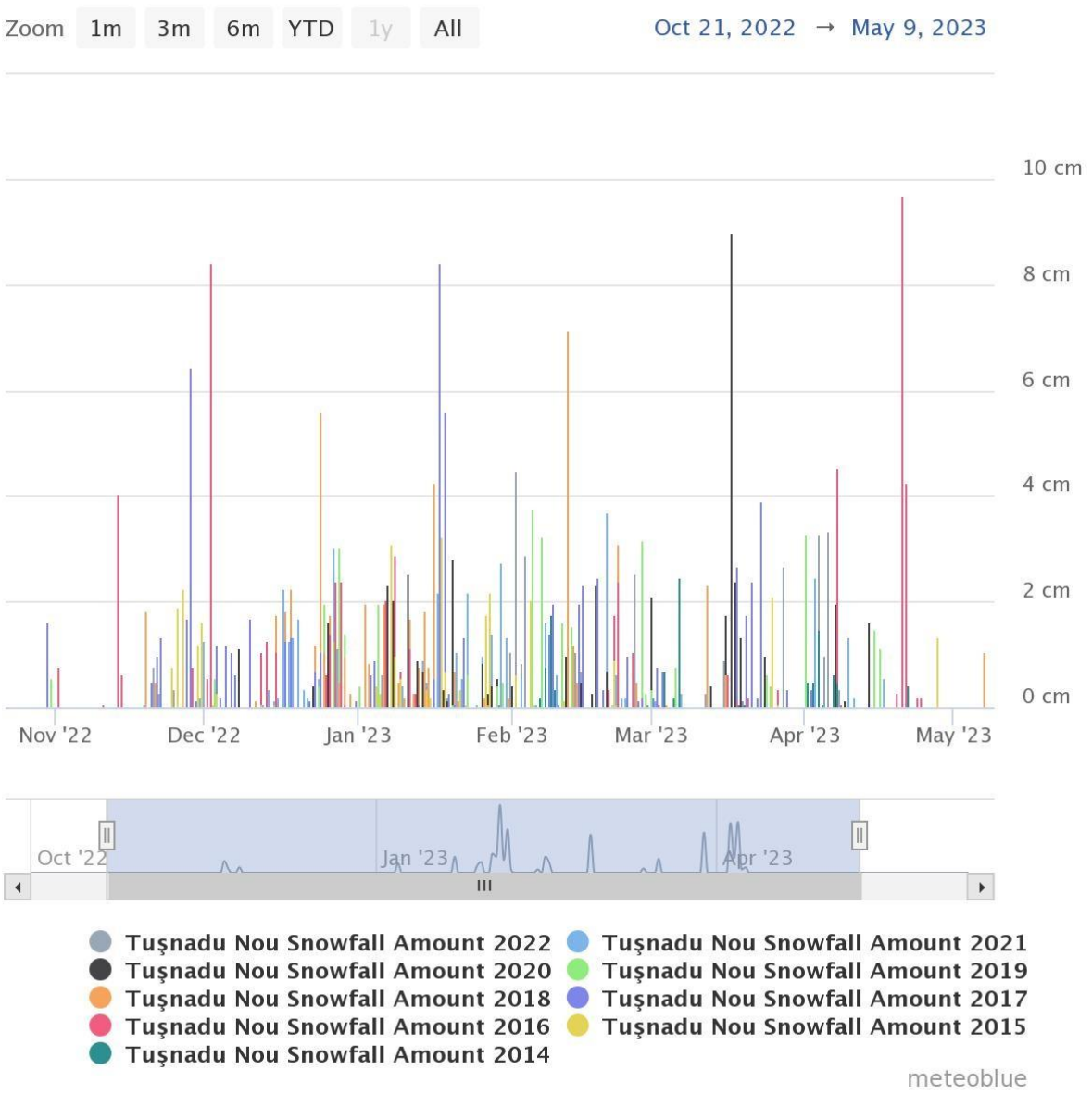
Zoom 1m 3m 6m YTD 1y All
Oct 21, 2022 → May 9, 2023
10 cm
8 cm
6 cm
4 cm
2 cm
0 cm
Nov '22
Dec '22
Jan '23
Feb '23
Mar '23
Apr '23
May '23
Oct '22
Jan '23
Apr '23
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2022
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2021
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2020
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2019
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2018
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2017
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2016
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2015
Tuşnadu Nou Snowfall Amount 2014
meteoblue

Graficul de mai jos prezintă prognoza privind temperatura aerului. Se poate observa că se așteaptă ca zona să se confrunte cu temperaturi din ce în ce mai ridicate.

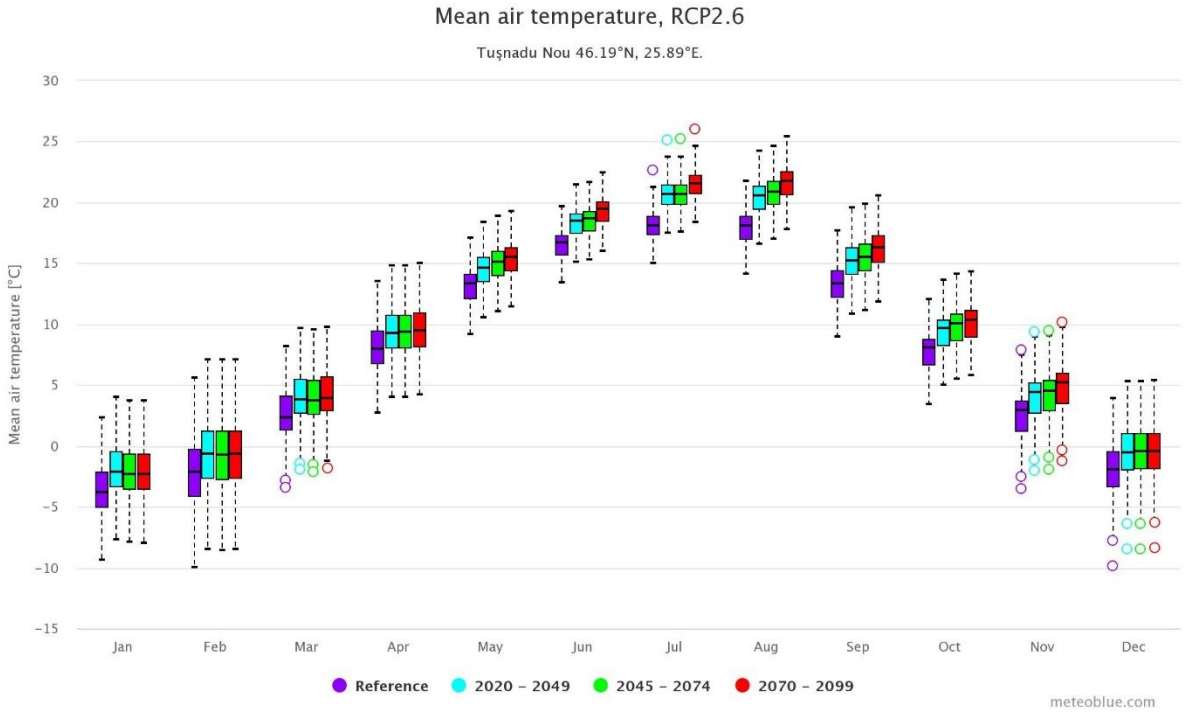

Prognoza privind riscul de îngheț este, de asemenea, un indicator foarte important, deoarece poate influența și activitățile agricole. Se poate observa că vremea mai rece începe în noiembrie și durează până în aprilie.

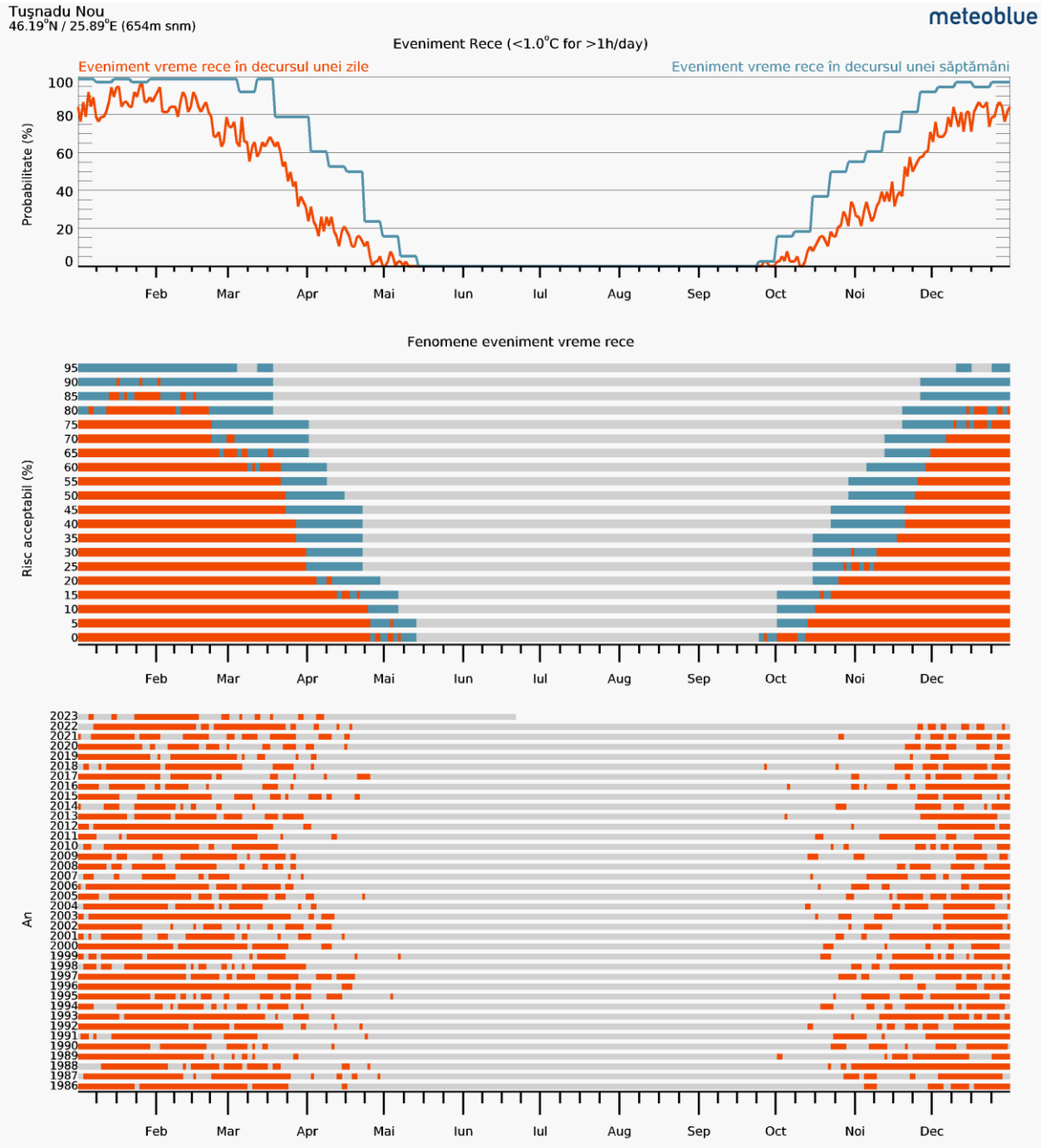

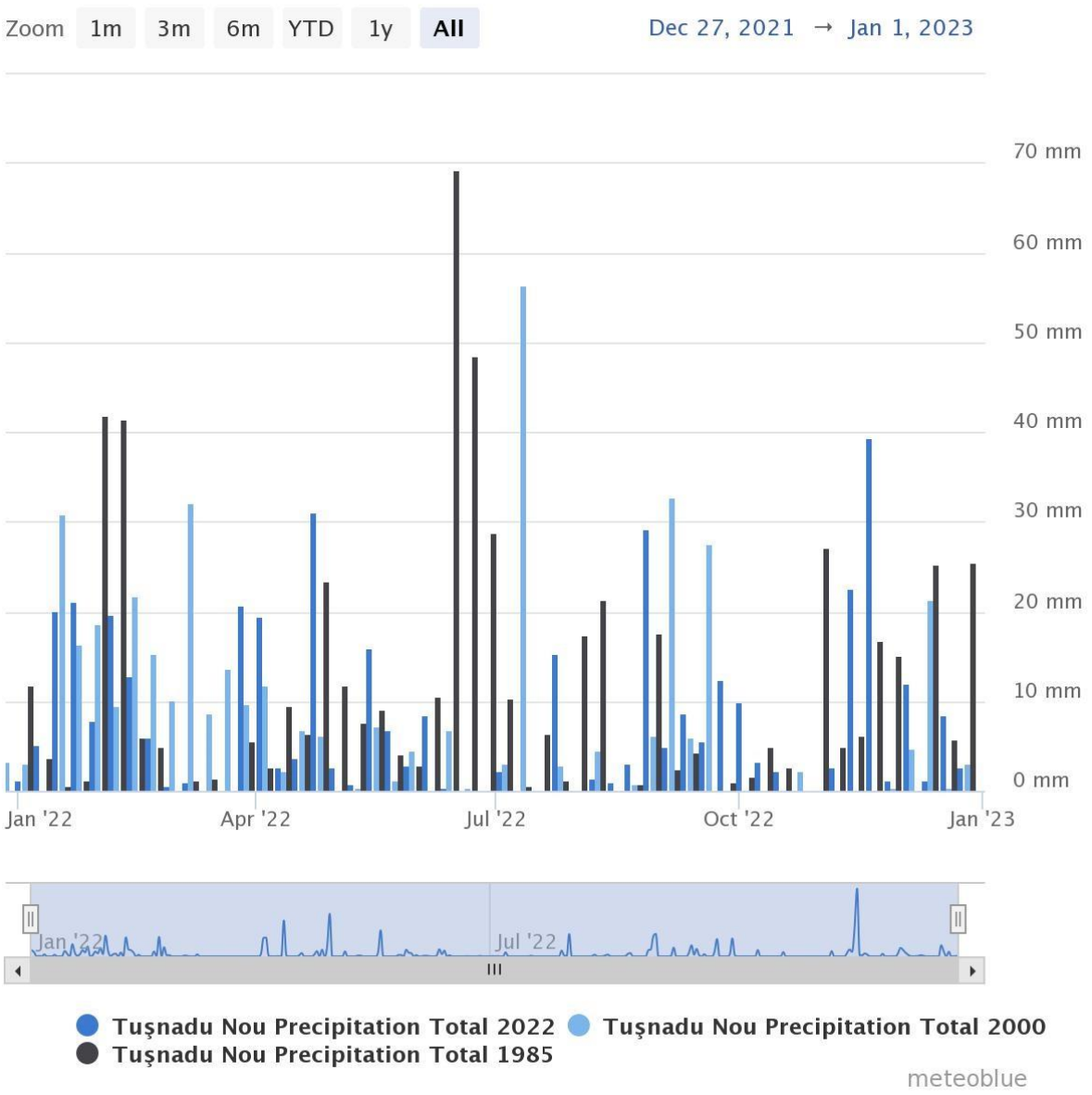
Zoom 1m 3m 6m YTD 1y All
Dec 27, 2021 → Jan 1, 2023
70 mm
60 mm
50 mm
40 mm
30 mm
20 mm
10 mm
0 mm
Jan '22
Apr '22
Jul '22
Oct '22
Jan '23
Jan '22
Jul '22
Tuşnadu Nou Precipitation Total 2022
Tuşnadu Nou Precipitation Total 2000
Tuşnadu Nou Precipitation Total 1985
meteoblue

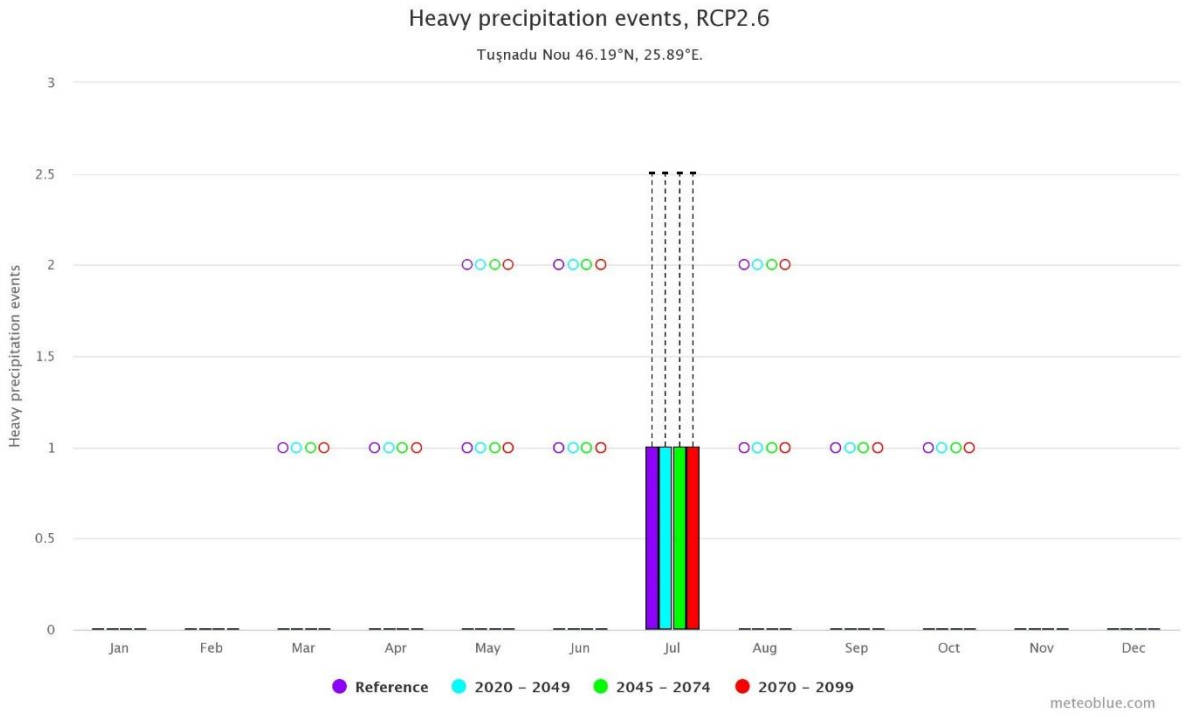
Heavy precipitation events, RCP2.6
Tuşnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Heavy precipitation events
3
2.5
2
1.5
1
0.5
0
Jan
Feb
Mar
Apr
May
Jun
Jul
Aug
Sep
Oct
Nov
Dec
Reference
2020 – 2049
2045 – 2074
2070 – 2099
meteoblue.com

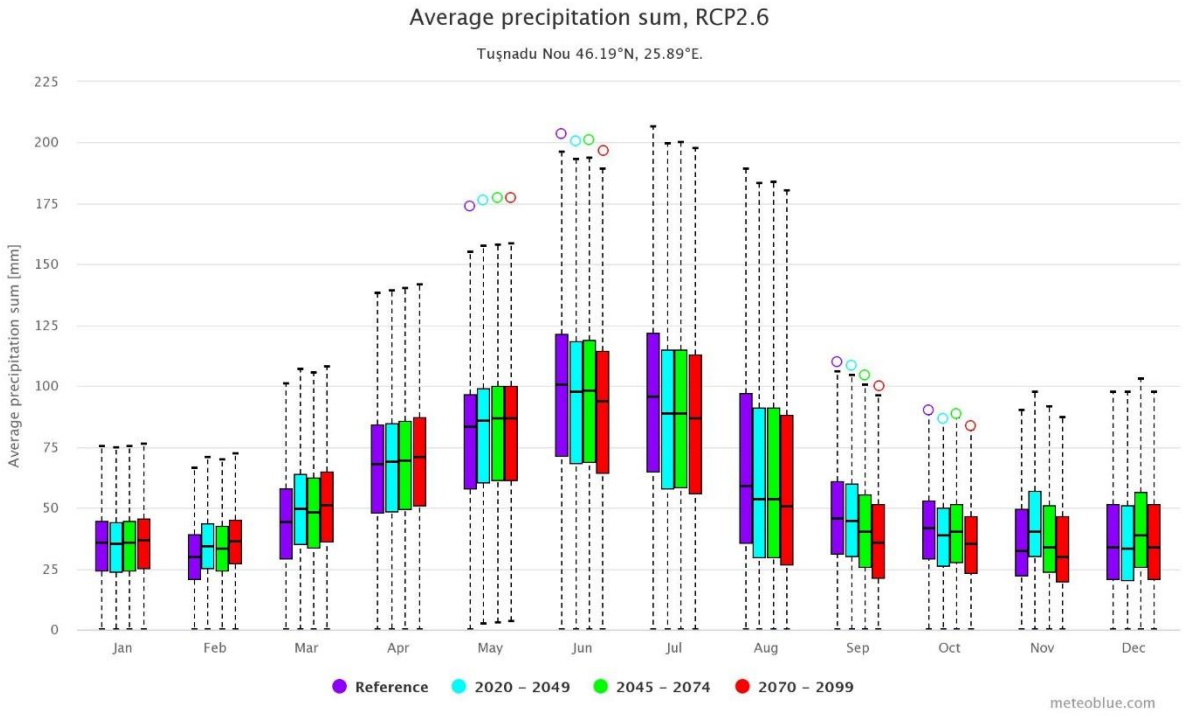
Average precipitation sum, RCP2.6
Tuşnadu Nou 46.19°N, 25.89°E.
Average precipitation sum [mm]
225
200
175
150
125
100
75
50
25
0
Jan
Feb
Mar
Apr
May
Jun
Jul
Aug
Sep
Oct
Nov
Dec
Reference
2020 – 2049
2045 – 2074
2070 – 2099
meteoblue.com

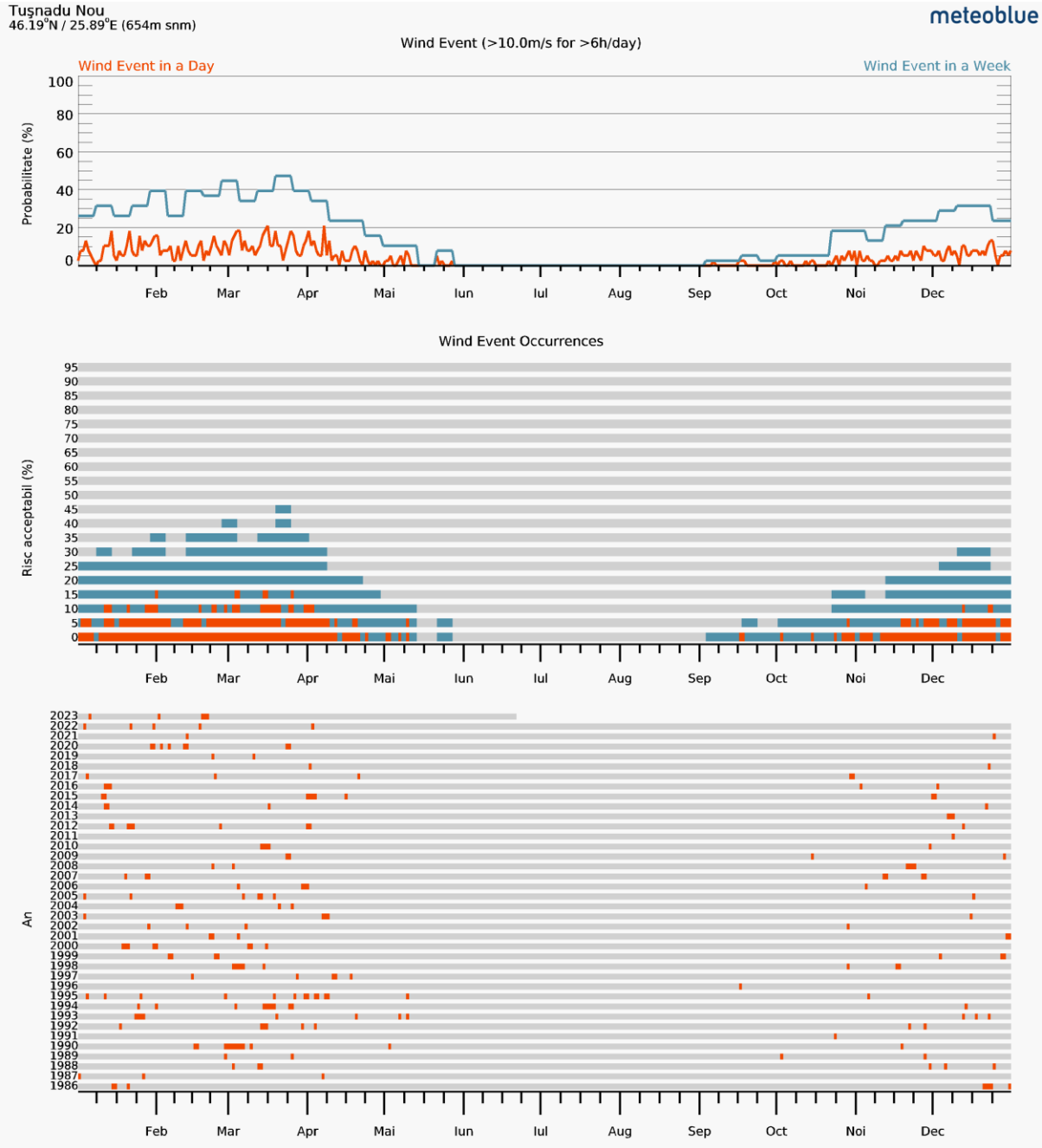
Tuşnadu Nou
46.19°N / 25.89°E (654m snm)
meteoblue
Wind Event (>10.0m/s for >6h/day)
Wind Event in a Day
Wind Event in a Week
Probabilitate (%)
100
80
60
40
20
0
Feb
Mar
Apr
Mai
Iun
Iul
Aug
Sep
Oct
Noi
Dec
Wind Event Occurrences
Risc acceptabil (%)
95
90
85
80
75
70
65
60
55
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
An
2023
2022
2021
2020
2019
2018
2017
2016
2015
2014
2013
2012
2011
2010
2009
2008
2007
2006
2005
2004
2003
2002
2001
2000
1999
1998
1997
1996
1995
1994
1993
1992
1991
1990
1989
1988
1987
1986

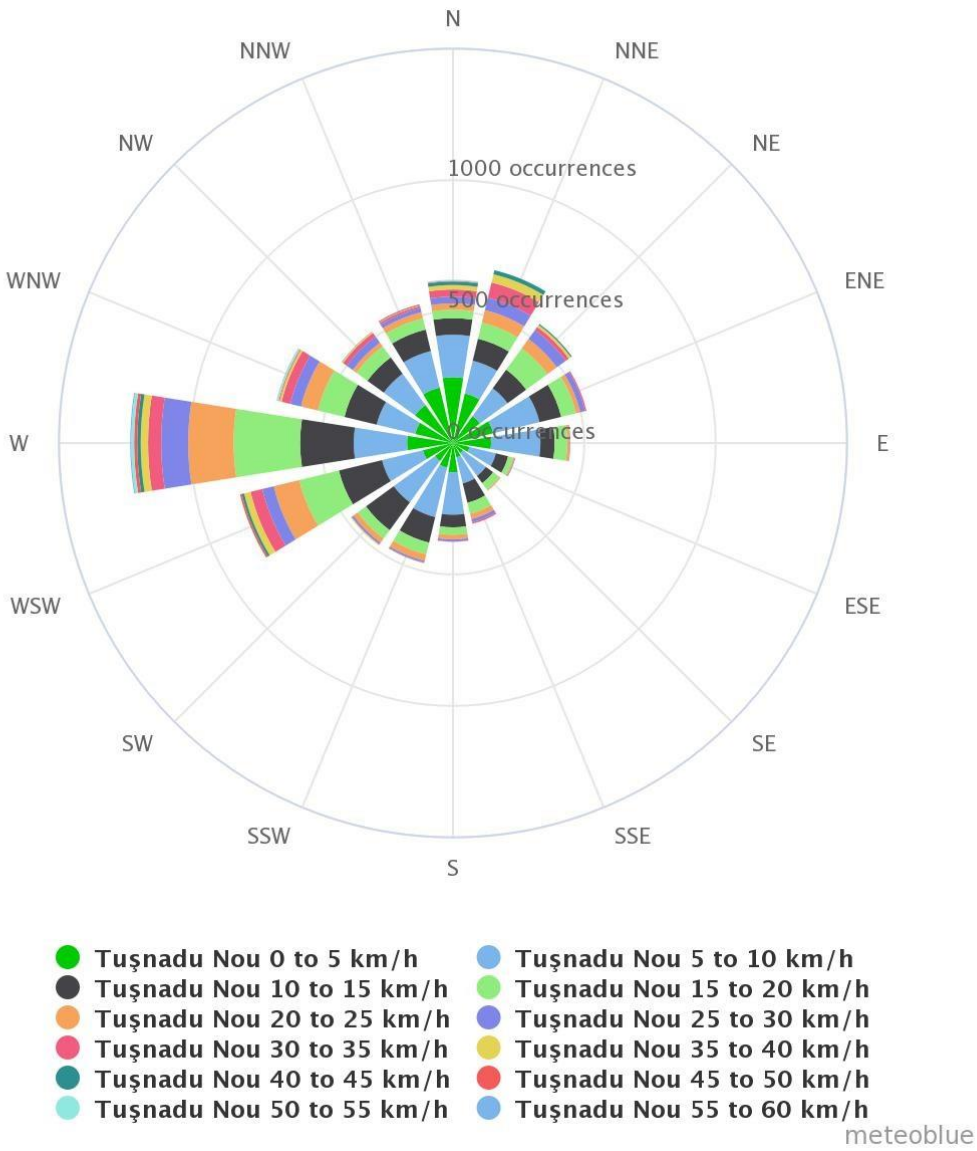
N
NNE
NE
ENE
E
ESE
SE
SSE
S
SSW
SW
WSW
W
WNW
NW
NNW
1000 occurrences
500 occurrences
0 occurrences
Tușnadu Nou 0 to 5 km/h
Tușnadu Nou 5 to 10 km/h
Tușnadu Nou 10 to 15 km/h
Tușnadu Nou 15 to 20 km/h
Tușnadu Nou 20 to 25 km/h
Tușnadu Nou 25 to 30 km/h
Tușnadu Nou 30 to 35 km/h
Tușnadu Nou 35 to 40 km/h
Tușnadu Nou 40 to 45 km/h
Tușnadu Nou 45 to 50 km/h
Tușnadu Nou 50 to 55 km/h
Tușnadu Nou 55 to 60 km/h
meteoblue

Evaluare, sistem țintă

Pe baza analizei situației, următoarele aspecte au fost identificate ca fiind esențiale:

10Tabelul 1: Provocări în materie de dezvoltare

	schimbările climatice	provocări demografice	dezvoltare economică	cultură, identitate	biodiversitate
aproape jumătate din suprafața totală a regiunii este împădurită	++		+	+	+
terenuri agricole de înaltă calitate	-	+	++	+	-
dimensiuni coerente, compacte		+	+	+	
sistemul de rețea feroviară în partea de vest a regiunii	+	+	+		+
o rețea de drumuri naționale dezvoltată în partea de vest a regiunii	-	+	+		-
scăderea minimă a populației	+	-	-	-	+
populație semnificativă de romi		+	+	+	
schimbarea naturală de reproducere care urmează îndeaproape tendința națională		+	+	+	
o balanță migratorie negativă și în continuă scădere	+	-	-	-	+
prezența unor destinații turistice de renume internațional	-	+	++	+	-
floră și faună bogată	++	+	+	+	+
prezența unor arii protejate de diferite clasificări	+		+	+	+
câteva colecții înregistrate oficial			-	-	
21 monumente de categoria A		+	+	+	
drepturi de proprietate nerezolvate	+	-	--	-	+
apropierea de aeroportul internațional (Brașov)	-		++	+	-
puține servicii de bază în așezările mai mici		--	-	-	
necesitatea de a îmbunătăți serviciile de bază		+	+	+	
nivel scăzut de aplicare	+	--	-	-	
scăderea șomajului	-	+	+		-
dezvoltarea inițiativelor turistice	-	++	++	+	-
numărul de nopți ale frăților este în continuă creștere	-	+	+	+	-
numărul de zile petrecute în regiune este în continuă scădere	+	-	-		-
creșterea eficienței lucrătorilor		+	++		
creșterea cifrei de afaceri, la un nivel superior creșterii naționale	-	+	+		-
reducerea cererii de energie pentru încălzire	+		+		+
reducerea minimă a precipitațiilor	-	-	-		-
grosimea stratului de zăpadă este în continuă scădere	-	-	--	-	-
condițiile de utilizare a energiei solare sunt favorabile	+	+	+		+
mai multe locații sunt puncte albe în sistemul de rezervare	+	-	-	-	+

Sursa: © Planificatio 2023

Are un impact pozitiv asupra dezvoltării economice:

- terenuri agricole de înaltă calitate
- prezența unor destinații turistice de renume internațional
- apropierea de aeroportul internațional (Brașov)
- dezvoltarea inițiativelor turistice
- creșterea eficienței lucrătorilor
- aproape jumătate din suprafața totală a zonei este împădurită
- dimensiuni coerente, compacte
- sistemul de rețea feroviară în partea de vest a zonei
- o rețea de drumuri naționale dezvoltată în partea de vest a zonei
- populație semnificativă de romi
- schimbarea naturală de reproducere care urmează îndeaproape tendința națională
- floră și faună bogată
- prezența unor arii protejate de diferite clasificări
- 21 monumente de categoria A
- necesitatea de a îmbunătăți serviciile de bază
- scăderea șomajului
- numărul de nopți ale frățiilor este în continuă creștere
- creșterea cifrei de afaceri, la un nivel superior creșterii naționale
- reducerea cererii de energie pentru încălzire
- condițiile de utilizare a energiei solare sunt favorabile

Impactul negativ asupra dezvoltării economice:

- drepturi de proprietate nerezolvate
- grosimea stratului de zăpadă este în continuă scădere
- scăderea minimă a populației
- o balanță migratorie negativă și în continuă scădere
- câteva colecții înregistrate oficial
- puține servicii de bază în așezările mai mici
- nivel scăzut de aplicare
- numărul de zile petrecute în regiune este în continuă scădere
- reducerea minimă a precipitațiilor
- mai multe locații sunt puncte albe în sistemul de rezervare

Pozitiv pentru climă și biodiversitate:

- aproape jumătate din suprafața totală a zonei este împădurită
- floră și faună bogată
- sistemul de rețea feroviară în partea de vest a zonei
- prezența unor arii protejate de diferite clasificări
- reducerea cererii de energie pentru încălzire
- condițiile de utilizare a energiei solare sunt favorabile
- drepturi de proprietate nerezolvate
- scăderea minimă a populației

- o balanță migratorie negativă și în continuă scădere
- mai multe locații sunt puncte albe în sistemul de rezervare

Negativ pentru climă și biodiversitate:

- terenuri agricole de înaltă calitate
- prezența unor destinații turistice de renume internațional
- apropierea de aeroportul internațional (Brașov)
- dezvoltarea inițiativelor turistice
- o rețea de drumuri naționale dezvoltată în partea de vest a zonei
- scăderea șomajului
- numărul de nopți ale frățiilor este în continuă creștere
- creșterea cifrei de afaceri, la un nivel superior creșterii naționale
- grosimea stratului de zăpadă este în continuă scădere
- reducerea minimă a precipitațiilor

Beneficii sociale (demografice și culturale):

dezvoltarea inițiativelor turistice

- floră și faună bogată
- terenuri agricole de înaltă calitate
- prezența unor destinații turistice de renume internațional
- numărul de nopți ale frățiilor este în continuă creștere
- dimensiuni coerente, compacte
- schimbarea naturală de reproducere care urmează îndeaproape tendința națională
- 21 monumente de categoria A
- necesitatea de a îmbunătăți serviciile de bază

Dezavantajate din punct de vedere social (demografic și cultural):

- nivel scăzut de aplicare
- puține servicii de bază în așezările mai mici
- drepturi de proprietate nerezolvate
- scăderea minimă a populației
- o balanță migratorie negativă și în continuă scădere
- mai multe locații sunt puncte albe în sistemul de rezervare
- grosimea stratului de zăpadă este în continuă scădere

Controversa socio-economică și de mediu:

- terenuri agricole de înaltă calitate
- prezența unor destinații turistice de renume internațional
- numărul de nopți ale frățiilor este în continuă creștere
- o rețea de drumuri naționale dezvoltată în partea de vest a zonei
- scăderea șomajului
- creșterea cifrei de afaceri, la un nivel superior creșterii naționale
- dezvoltarea inițiativelor turistice

Domenii care necesită acțiuni urgente:

- reducerea minimă a precipitațiilor
- grosimea stratului de zăpadă este în continuă scădere

Domenii cu potențial de ieșire:

- sistemul de rețea feroviară în partea de vest a zonei
- condițiile de utilizare a energiei solare sunt favorabile
- prezența unor arii protejate de diferite clasificări
- reducerea cererii de energie pentru încălzire
- floră și faună bogată
- aproape jumătate din suprafața totală a zonei este împădurită
- dimensiuni coerente, compacte
- schimbarea naturală de reproducere care urmează îndeaproape tendința națională
- 21 monumente de categoria A
- necesitatea de a îmbunătăți serviciile de bază
- creșterea eficienței lucrătorilor

9. hartă: destinații turistice

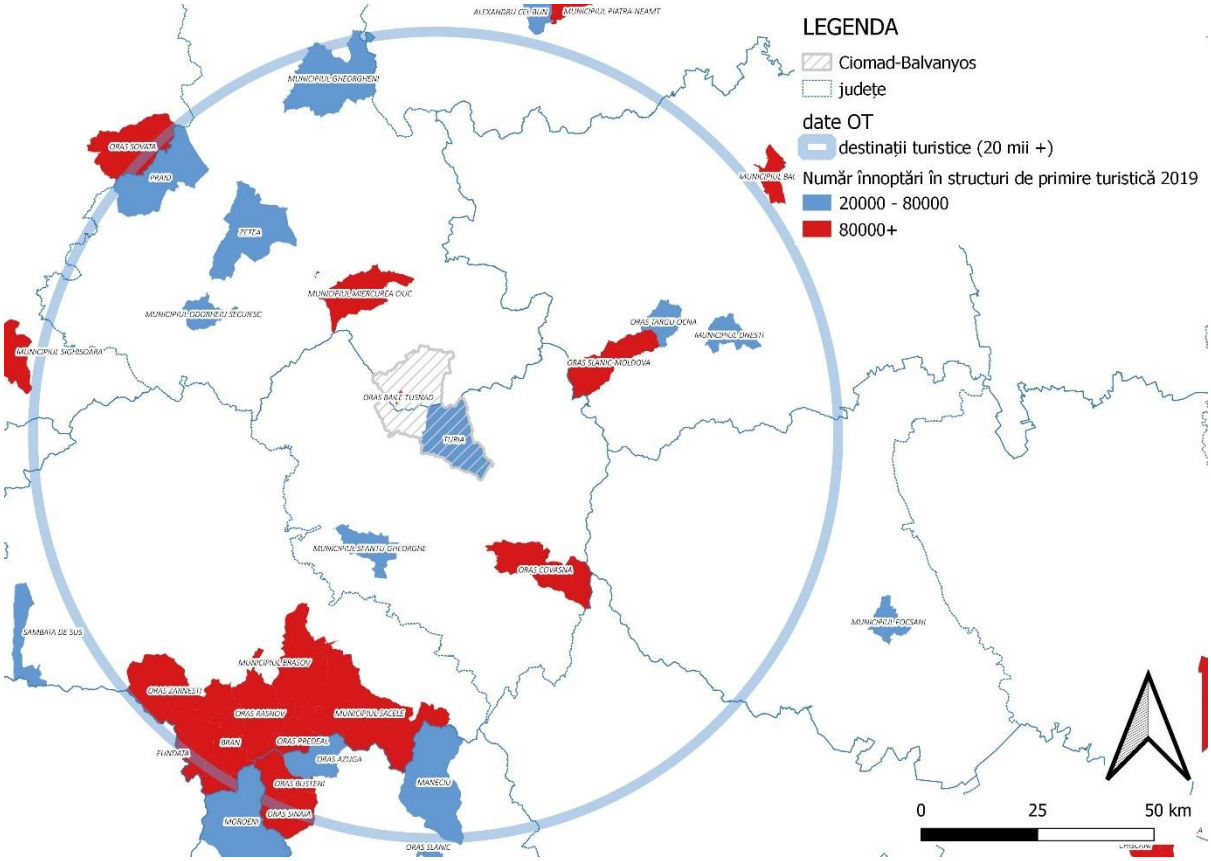

Sursa: © Planificatio 2023

Principalele atracții turistice din zonă sunt:

- Brașov
- Sacele
- Predeal
- Bușteni
- Zernest
- Covasna
- Chișinău

Brașov este un municipiu fascinant, situat la poalele Munților Carpați, care se mândrește cu un bogat patrimoniu istoric și cultural. Simbolul orașului este Biserica Neagră, o clădire gotică impresionantă. Centrul municipiului oferă numeroase clădiri pitorești, piețe și străzi pietonale. Împrejurimile Brașovului sunt, de asemenea, atractive, cu numeroase trasee de drumeție și puncte de belvedere pe dealurile din jur.

Sacele este un orășel nu departe de Brașov, o destinație populară pentru iubitorii de natură și pentru cei care caută relaxare. Munții, văile și pădurile din jurul orașului oferă oportunități minunate de drumeții.

Predeal este una dintre cele mai înalte stațiuni montane din România, situată în Munții Carpați. Este o stațiune de schi populară în lunile de iarnă și o destinație preferată pentru iubitorii de natură și drumeții în timpul verii. Aerul proaspăt de munte și peisajele uimitoare fac din Predeal un loc atractiv pentru turiști.

Bușteni este o altă stațiune de vacanță din Carpați, în apropiere de Castelul Peleș, care se mândrește cu o arhitectură și un cadru impresionant.

Covasna este un mic oraș cunoscut pentru apele sale termale. Orașul are o serie de centre spa și hoteluri de wellness care îi întâmpină pe cei care doresc să se relaxeze. Împrejurimile orașului Covasna oferă peisaje frumoase și comori naturale, ideale pentru relaxare și întinerire.

Miercurea Ciuc este reședința de județ a județului Harghita și centrul bazinului Ciuc. Municipiul are o bogată tradiție culturală și tradiții populare, pe care turiștii le vizitează cu interes.

Propuneri de intervenție

Provocările strategice pe termen scurt, bazate pe evaluarea situației, sunt:

Domenii care necesită acțiuni urgente:

I. reducerea precipitațiilor: selectarea speciilor în agricultura care nu necesită irigații, iar în cazul așezărilor, construirea de bazine de captare a surplusului, de rezervă de apă
II. stratul de zăpadă este în continuă scădere: eventualele investiții în turismul de schi ar trebui reorientate către un turism prietenos cu natura

Domenii cu potențial de ieșire:

III. sistemul de rețele feroviare din partea de vest a zonei: crearea și promovarea condițiilor pentru turismul feroviar internațional și turismul intern cu bicicleta pe calea ferată
IV. condițiile sunt favorabile pentru energia solară: sisteme fotovoltaice la scară mică în locuri izolate și sisteme familiale în cartierele sărace
V. prezența unor arii protejate de diferite clasificări + floră și faună bogată + aproape jumătate din suprafața totală a zonei este împădurită: posibilitatea de a dezvolta turismul bazat pe valorile naturale fără a le deteriora, încetarea pe termen scurt a activităților care dăunează naturii (de exemplu, mineritul, braconajul, iscarea urșilor, vehicule zgomotoase etc.)
VI. reducerea cererii de energie pentru încălzire: un randament mai bun al investițiilor în eficiență energetică, comunicarea acestui lucru pentru a atrage investitorii
VII. 21 de monumente de categoria A: oportunități de turism cultural, trasee naturale, turism de eveniment
VIII. necesitatea de a îmbunătăți serviciile de bază: dezvoltarea unor centre urbane favorabile turiștilor, în conformitate cu nevoile populației locale
IX. creșterea eficienței lucrătorilor: atragerea de investiții prin evidențierea potențialului forței de muncă de calitate eliberată

10. harta: principalele trasee de mers pe jos și cu bicicleta

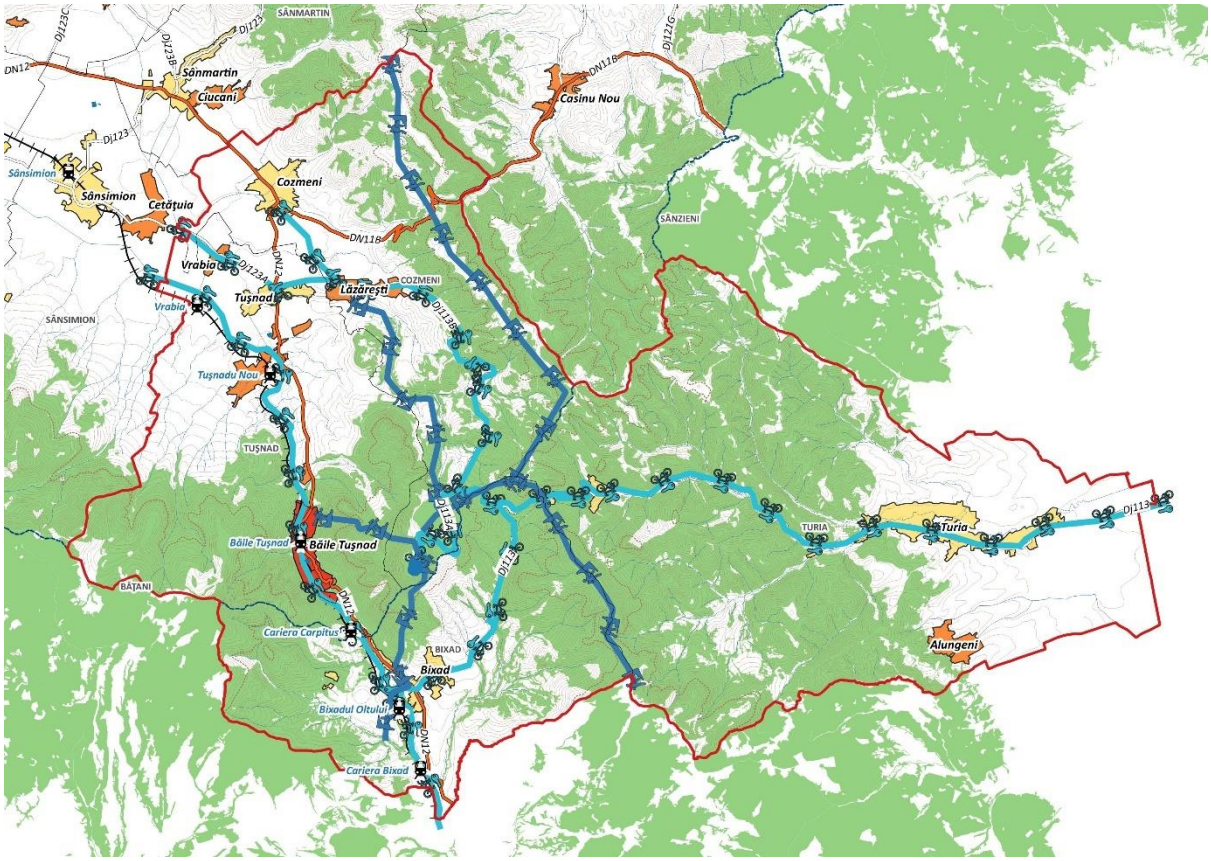

Sursa: © Planificatio 2023

11Tabelul 1: Trasee turistice pentru biciclişti

Barajul Oltului	21
Cozmeni	20
Depressiunea Targu Secuiesc	23
Bixad	10
Total	74

Sursa: © Planificatio 2023

12Tabelul 1: Rute turistice pietonale regionale

creasta muntelui -nord	15
creasta muntelui - sud	10
Bixad	6
Băile Tușnad	5
Lăzărești	8
Total	44

Sursa: © Planificatio 2023

Dezvoltare

Inginerie socială

Pentru ca masterplanul zona Ciomad-Balvanyos să se bazeze cât mai mult posibil pe nevoile locuitorilor, este esențial să cunoaștem opiniile și sugestiile locuitorilor cu privire la așezarea în care ar dori să trăiască în următorii zece ani. Pentru a atinge acest obiectiv, am utilizat două metode des folosite în sociologie, și anume un sondaj prin chestionar și ateliere de lucru. Aceste metode ne-au ajutat, în calitate de participanți externi, în eforturile noastre de a merge dincolo de indicatorii statistici pentru a cunoaște zona și pentru a trage concluzii și obiective strategice din date.

Din cauza complexității zonei și a caracterului transfrontalier al județului, sondajul prin chestionar a fost organizat în spațiul online, ceea ce a însemnat că răspunsurile la chestionar și-au pierdut reprezentativitatea, deși am încercat să filtrăm respondenții multipli folosind posibilitățile oferite de tehnologie.

Chestionarul a fost deschis locuitorilor din regiune între 13.07.2023 și 10.11.2023 și a primit un total de 161 de răspunsuri. Deși procentul de persoane care au completat chestionarul a fost scăzut în comparație cu populația din zonă, răspunsurile la întrebări ne-au oferit o perspectivă asupra comentariilor și preocupărilor populației.

Este important să ne putem baza pe informațiile disponibile la nivel local, pe lângă datele furnizate de Institutul Național de Statistică, și astfel să facem documentul de strategie mai "personalizat". În general, procesul de cartografiere socială ne-a ajutat să obținem o imagine mai precisă a provocărilor de dezvoltare cu ajutorul oamenilor care trăiesc acolo.

Reper de referință

	DETRACTORS (0-6)	PASSIVES (7-8)	PROMOTERS (9-10)	NET PROMOTER® SCORE			
1. Cât de probabil sunteți să recomandați localitatea în care locuiești în prezent unui prieten sau coleg?	27%	30%	43%	16	RO		
	39%	26%	34%	-5	Ciomad-Balvanyos		
EVALUAREA	*	**	***	****	*****	*átlag*	
2. Cum evaluați oportunitățile de angajare în localitatea dumneavoastră?	11%	13%	28%	27%	20%	3,31	RO
	34%	32%	32%	3%	0%	2,03	Ciomad-Balvanyos
3. Cum evaluați calitatea educației publice din localitatea dumneavoastră?	5%	12%	25%	35%	23%	3,59	RO
	3%	45%	34%	16%	3%	2,71	Ciomad-Balvanyos
4. Cum evaluați oportunitățile culturale din localitatea dvs.?	6%	13%	33%	28%	20%	3,41	RO
	8%	26%	45%	16%	5%	2,84	Ciomad-Balvanyos
5. Cum evaluați parcurile, piețele și locurile de joacă din localitatea dvs.?	6%	14%	27%	30%	23%	3,50	RO
	34%	21%	39%	5%	0%	2,16	Ciomad-Balvanyos
6. Cum evaluați servicii de sănătate publică în localitatea dumneavoastră?	11%	16%	36%	26%	11%	3,10	RO
	18%	32%	42%	8%	0%	2,39	Ciomad-Balvanyos
7. Cum evaluați siguranța publică în localitatea dumneavoastră?	9%	15%	27%	29%	21%	3,36	RO
	21%	18%	26%	21%	13%	2,87	Ciomad-Balvanyos
8. Cum credeți că s-a schimbat localitatea în care locuiți în prezent în ultimii cinci ani?	11%	6%	33%	17%	33%	3,55	RO
	5%	11%	37%	24%	24%	3,50	Ciomad-Balvanyos

Sursa: Planificatio © SurveyMonkey panel 2021/2023

Pentru a măsura competitivitatea[1] , au fost luate în considerare 8 componente și comparate cu un sondaj pentru întreaga țară. Respondenții au fost rugați să evalueze pe o scară de la unu la cinci oportunitățile de angajare, calitatea educației publice, oportunitățile culturale, spațiile publice,

[1] Promotorul net este propriul instrument de analiză comparativă a studiilor de piață al Surveymonkey (Momentive Europe UC FKA SurveyMonkey 2 Shelbourne Buildings, 2nd Floor, Shelbourne Road, Ballsbridge, Dublin 4, Irlanda, Tax ID IE3223102GH). Planificatio are un contract de utilizare valabil.

locuibilitatea comunalui, serviciile de sănătate și siguranța publică din comunalor. În plus, li s-a cerut să voteze cu privire la alte două întrebări:

- ar recomanda orașul dumneavoastră unui prieten sau coleg,
- direcția pe care a luat-o municipalitatea în ultimii 10 ani.

Tabelul de mai sus sintetizează răspunsurile primite de la municipalitățile din regiune, creând astfel un indicator regional care compară rezultatele cu media națională. Zona se situează sub media națională. Este important de remarcat faptul că niciuna dintre componentele chestionarului nu a obținut un scor mai mare decât media națională.

Acest tip de sondaj poate avea o importanță strategică pentru locuitorii din regiune din două motive: evidențiază domeniile în care zona este cotată sub medie, dar și stabilește obiective strategice. În tabelul de mai sus, sunt marcate cu roșu, și bineînțeles în sens negativ, răspunsurile în care ratingul zonei diferă cu peste 15% față de media României. Doar 34% dintre cei care au completat chestionarul, cu 9% sub medie, ar recomanda municipalitatea lor unui prieten sau coleg, deci NPS[2] este negativ. Seara, doar pentru că o regiune este cotată peste medie la un anumit aspect datorită măsurilor de importanță strategică, nu înseamnă că nu sunt necesare alte acțiuni pentru a menține calitatea zonei.

48% dintre respondenți consideră că locuibilitatea zonei este mai bună decât în anii precedenți, dar chiar și în acest caz nivelul de evaluare este sub media națională, ajungând la 50% la nivel național. Respondenții pot fi descriși ca fiind pasivi, deoarece cel mai adesea (26%-45%) au acordat așezărilor lor un rating de 3. Această notă sugerează că locuitorii din regiune se simt neutri față de schimbările care au loc în viața comunelor lor, la fel ca și la nivel național.

Priorități

Figura 19: Priorități: activități de agrement

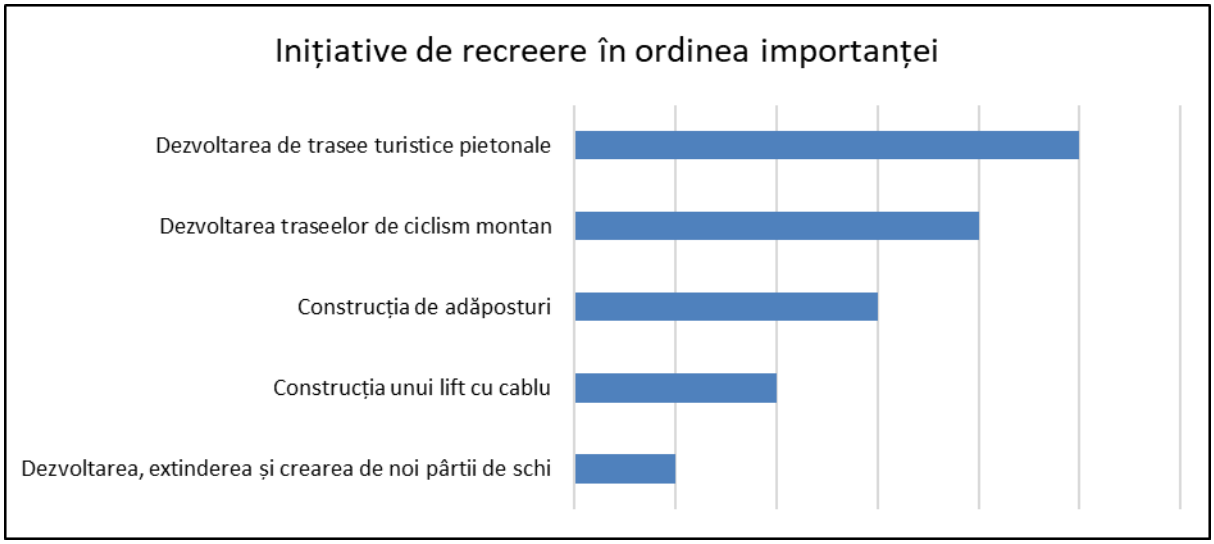

În ceea ce privește inițiativele de recreere, dezvoltarea de trasee pentru drumeții și de trasee pentru biciclete de munte au fost cele două măsuri care au primit cea mai mare prioritate din partea locuitorilor. Este important de remarcat faptul că îmbunătățirile care depind de cantitatea de zăpadă

[2] NPS (Net Promoter Score), adică nivelul de sprijin. Indicatorul este o întrebare simplă pentru a măsura satisfacția.

au primit o prioritate mai mică, deoarece respondenții la chestionar percep, de asemenea, că cantitatea de zăpadă este mai mică în fiecare an. Răspunsurile sugerează, de asemenea, că condițiile naturale din zonă nu sunt neapărat favorabile sporturilor de iarnă și că, prin urmare, este strategic să se dezvolte o alternativă.

Figura 20: Priorități: infrastructura de bază

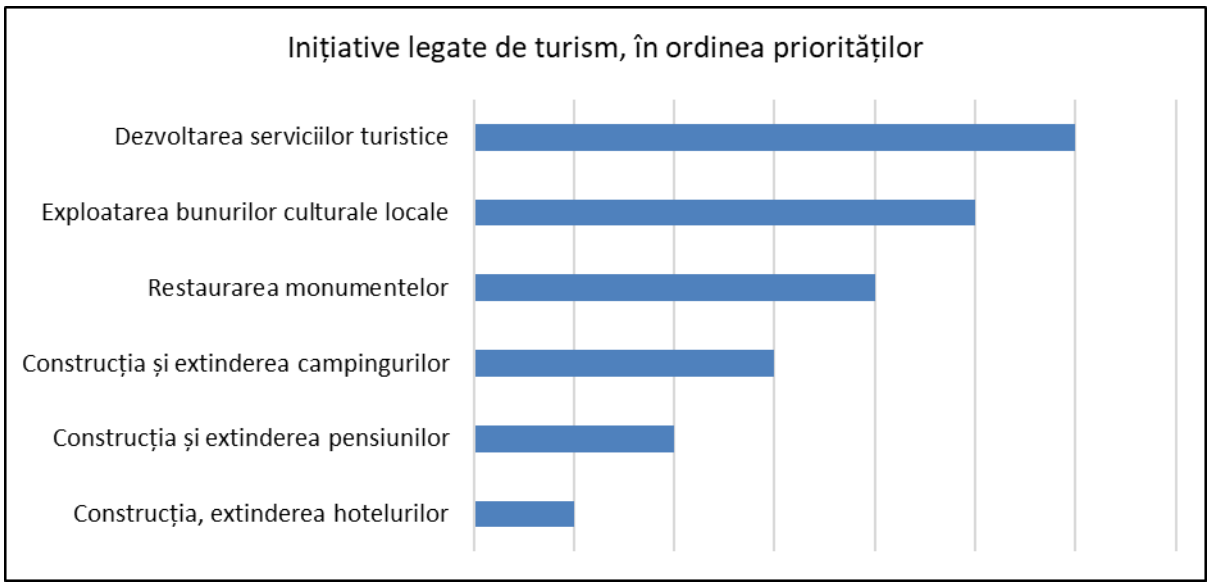

În ceea ce privește dezvoltarea turismului, este clar că locuitorii consideră că numărul de locuri de cazare este corect, dar că ar trebui îmbunătățită calitatea serviciilor turistice, creând astfel un segment de piață care nu este încă foarte răspândit în zonă. De asemenea, este important să se evidențieze potențialul activelor culturale locale, fie că este vorba de patrimoniul construit sau natural.

În domeniul educației, putem vedea, de asemenea, o reflecție asupra turismului. Potrivit respondenților, cele mai importante măsuri sunt dezvoltarea instituțiilor locale de învățământ și formarea profesională în turism. Formarea profesională în agricultură a fost clasată pe ultimul loc de către respondenți, ceea ce sugerează că aceștia văd în agricultură un potențial economic mult mai mic decât în alte sectoare economice.

Figura 21: Priorități: educație, formare profesională

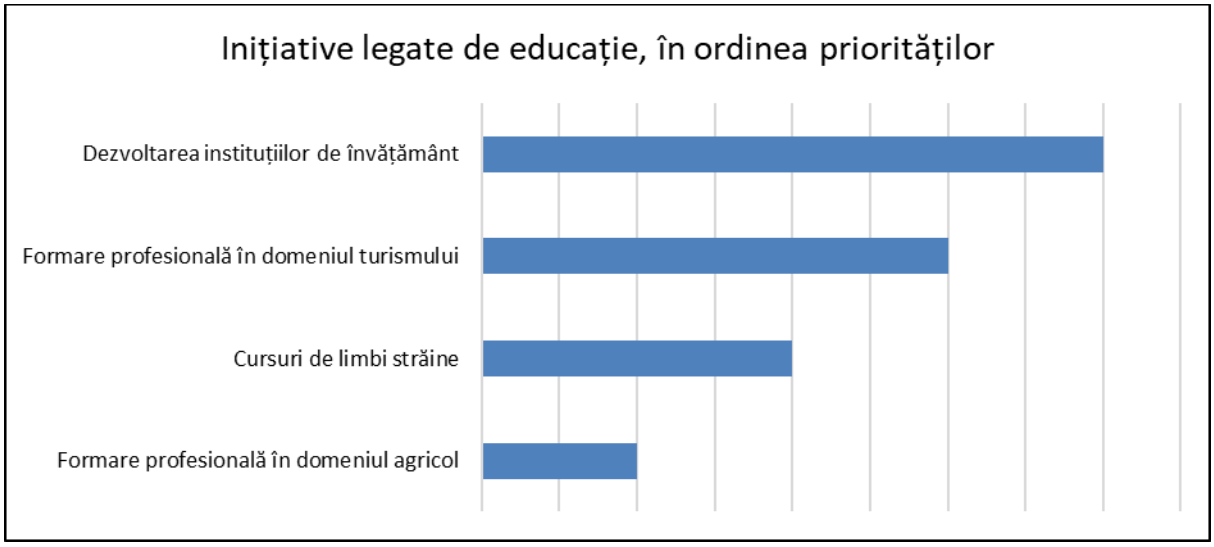

În ceea ce privește infrastructura de bază, siguranța rutieră a primit cea mai mare atenție. Construcția și modernizarea trotuarelor de-a lungul rutelor principale a fost o problemă strategică, în timp ce asfaltarea și întreținerea drumurilor a fost, de asemenea, o prioritate. Este important de remarcat faptul că respondenții au considerat că numărul de locuri de parcare este suficient, iar cantitatea și calitatea stațiilor de autobuz este satisfăcătoare.

Figura 22: Priorități: infrastructura de bază

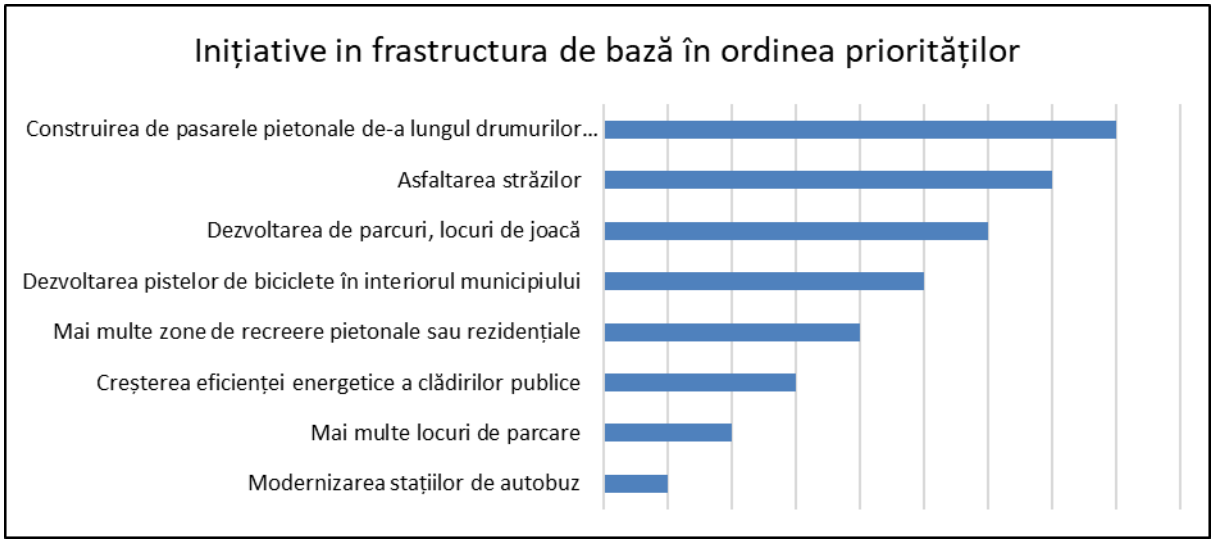

Am încercat, de asemenea, să implicăm cunoștințele locale, așa că am rugat oamenii să completeze un chestionar online în care li s-a cerut să indice pe o hartă atracțiile pe care le-ar arăta unui turist sau unui bun prieten care vizitează zona. Rezultatele sunt rezumate în figura următoare.

Figura 23: Atracții în funcție de populație

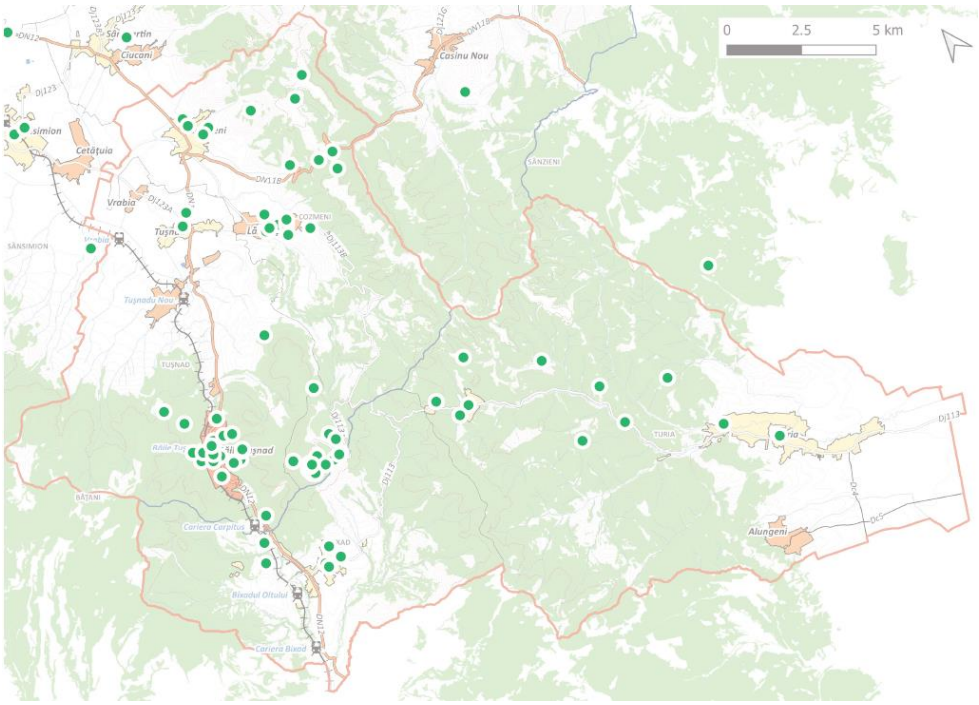

Bineînțeles, nu trebuie luate în considerare semnele din afara zonei, dar este clar că, pe lângă locurile obișnuite, există câteva noutăți, deosebit de interesante din acest punct de vedere, tronsonul dintre Turia și Balvanyos, tronsonul de la Nyerges la Pap Hill, precum și băile și atracțiile naturale din jurul Cozmeni și Lăzărești. În restul planului general, traseele au fost trasate în acest sens.

Priorități

Grupuri țintă

Grupurile țintă ale Masterplanului sunt:

- **persoanele care locuiesc la nivel local, în** special
    - persoanele care trăiesc în sărăcie extremă, deoarece un număr tot mai mare de persoane minoritare și non-minoritare trăiesc în sărăcie extremă, în așezări segregate din punct de vedere spațial, de cele mai multe ori improvizate, în zone segregate,
    - tinerilor, deoarece aceștia au nevoie de o viziune de viitor care să-i ajute să-și planifice viitorul aici, stopând astfel tendința de emigrare,
- **turiști**, în special următoarele segmente
    - familii tinere din București, Brașov, Budapesta, având în vedere că multe familii cu venituri mai mari vizitează deja zona, iar aeroportul internațional din Vidombak va face din nou din budapestani un grup țintă accesibil,
    - excursioniști, deoarece prezența unei mase critice de excursioniști și biciclişti consolidează caracterul unei zone sănătoase, active și prietenoase cu natura,
    - elevi care vor cunoaște zona, în special prin intermediul programelor bine organizate Săptămâna verde și Săptămâna școlară, și care se vor întoarce mai târziu ca adulți.
- **persoanele în vârstă care** locuiesc în zonă sau care s-ar muta aici pentru mediul curat și serviciile de înaltă calitate.

Domenii țintă

Îmbunătățirile ar trebui, de asemenea, să fie orientate teritorial. În acest sens, se propun următoarele "zone":

- zonele care urmează să fie convertite,
- cabane de weekend,
- zonă degradată,
- zonă interzisă,
- zonă de experiență activă,
- reînnoirea rurală,
- poarta,
- dezvoltare intensivă,
- Zona de protecție specială,
- spațiu tematic.

Puteți vedea, de asemenea, o prezentare generală a fiecărei destinații pe harta de mai jos.

harta 11: Zone țintă

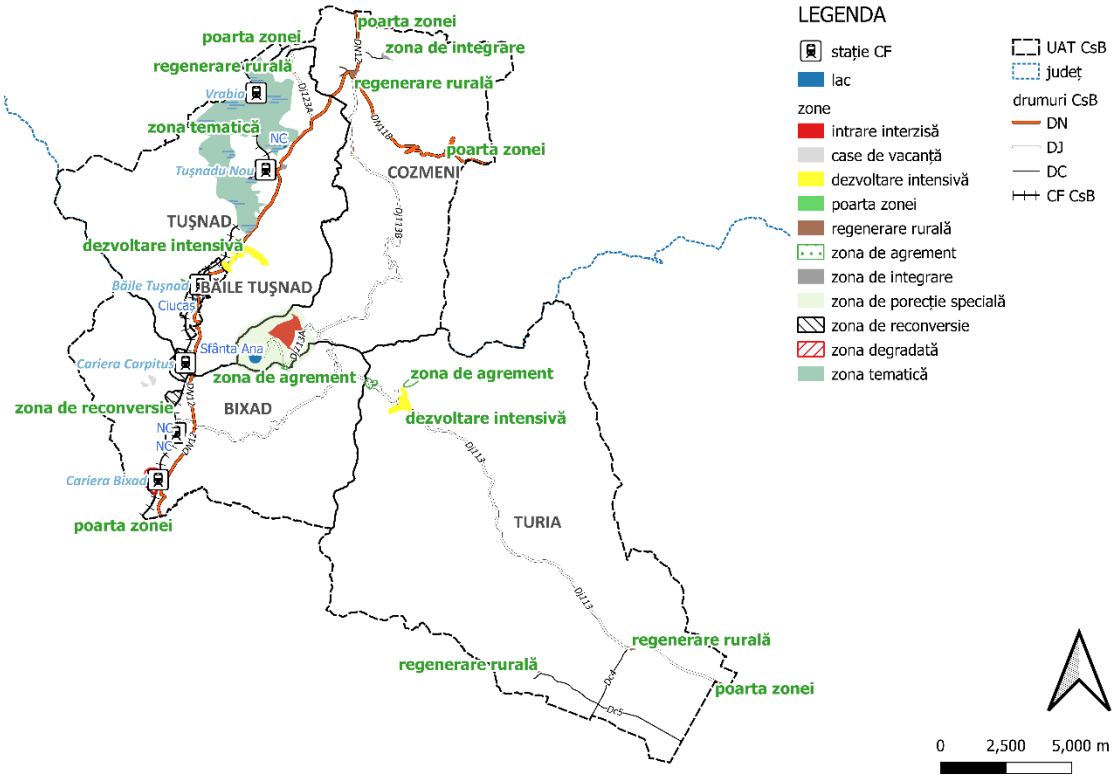

- zone care urmează să fie transformate: foste zone miniere, care reprezintă în prezent o intruziune în peisaj și sunt străine de caracterul zonei, dar ale căror părți sunt deja în uz, conform indicațiilor locale.
- case de weekend: singura zonă existentă este în sud și nu se propune să se permită acest tip de dezvoltare în altă parte, dar se recomandă explorarea și extinderea corespunzătoare a acestei zone.
- zonă degradată: actuala mină Sud reprezintă o importantă pungă de peisaj viu, cu poluare fonică și de praf semnificativă, de aceea sunt necesare intervenții pentru izolarea acestei zone de peisaj și se justifică măsuri de control al poluării cu praf la ieșirea spre drumul național
- zona interzisă: în lac, în zona centrală, pentru o mai bună protecție a Mohos, vizitele vor fi considerate interzise individual și vor fi permise doar în grupuri mici, cu ghid, cu rezervare online - în zonă nu se propun clădiri, structuri, mobilier urban, trasee naturale - scopul este de a asigura conservarea și integritatea deplină
- zona de agrement activ: piste de bob, cărucioare, elemente de joacă, mobilier urban, puncte de servicii, mici snack baruri, puncte de închiriere de biciclete electrice, locuri propuse pentru primul ajutor și zone de odihnă.
- reînnoirea rurală: în sate, de obicei în jurul bisericilor și monumentelor, se propune renovarea spațiilor publice și a clădirilor și monumentelor publice, cu mobilier stradal, pavaj de calitate corespunzătoare, panouri de informare - renovarea spațiului public din perete în perete, acolo unde este vizibil betonul, nu ar trebui să se folosească balustrade de panglică, ci doar materiale de înaltă calitate, durabile,

- poartă de acces: cu spații de acces pentru a întâmpina în mod clar vizitatorii în zonă și, acolo unde este cazul, pentru a-i încuraja să se oprească, cu zone de odihnă Insta-friendly, comunicând puternic elementul cheie de marketing al zonei, apa curată
- dezvoltare intensivă: dezvoltarea intensivă este propusă într-o singură zonă, și anume în partea de sud a comunei Tușnad Nou, de-a lungul drumului național, ceea ce va permite o dezvoltare mai redusă și de o calitate mai bună, fără congestia de la Băile Tușnad, în timp ce în afara zonei ar trebui evitate în mod explicit dezvoltarea intensivă și investițiile cu mai multe etaje.
- zonă de protecție specială: zona din jurul lacului și a Mohos se încadrează în această zonă, unde, în afară de tratarea deșeurilor și a apelor reziduale, precum și de zonele de odihnă și panourile de informare pentru turismul cu bicicleta și pe jos, nu se pot construi alte structuri, dar este permisă demolarea, urmată de remedierea și restaurarea stării naturale - se propune interzicerea transportului motorizat în această zonă, compensată prin consolidarea mobilității electrice și a accesului cu bicicleta și pe jos
- spațiu tematic: partea nordică, mai puțin spectaculoasă a zonei, conține mai multe zone umede protejate, a căror studiere, explorare și analiză sunt ideale pentru activitățile din cadrul săptămânilor verzi, săptămânilor școlare și școlilor de vară, iar unitățile de cazare din subregiune, în prezent mai puțin dotate, vor avea posibilitatea de a oferi cazare pentru studenți.

Pentru o imagine de ansamblu mai bună, fiecare subzonă este, de asemenea, prezentată pe hărți separate.

harta 12: Destinație sudică

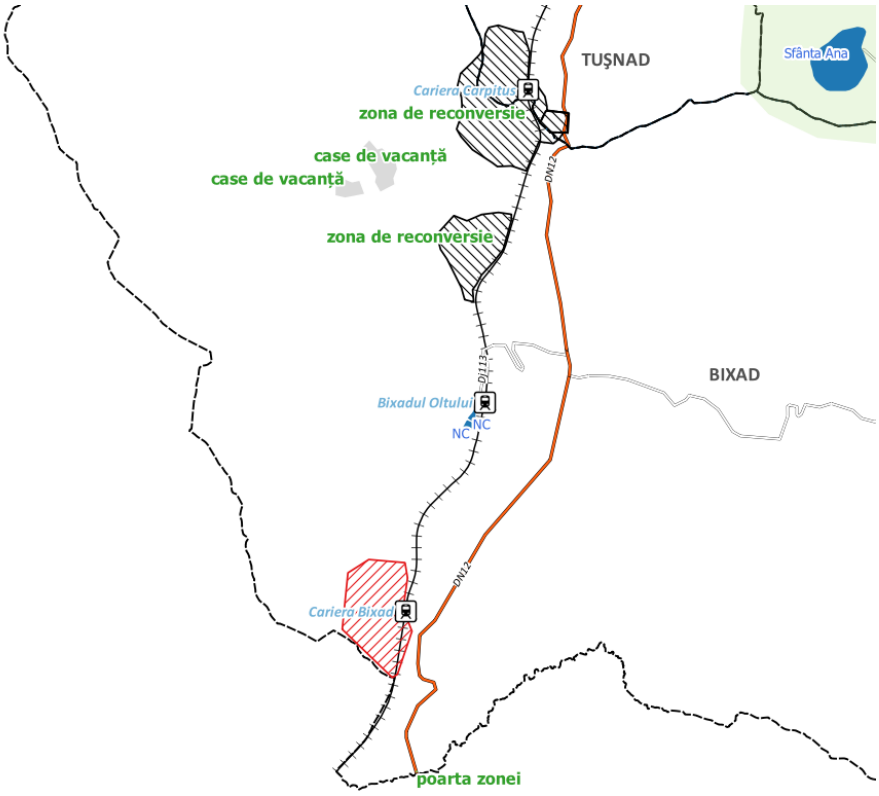

harta 13: Destinația Est

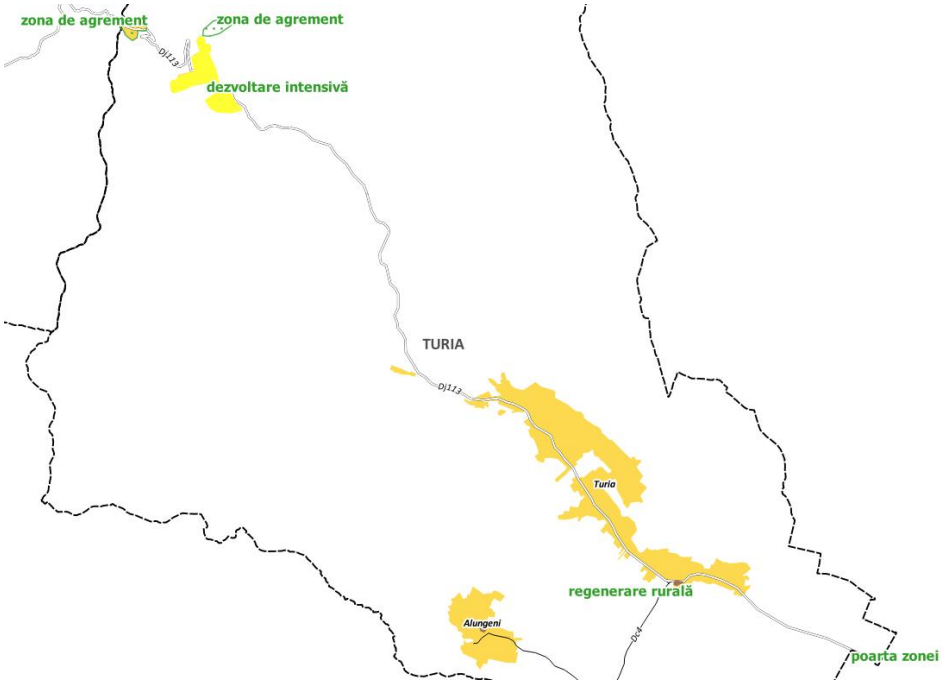

harta 14: Destinația nordică

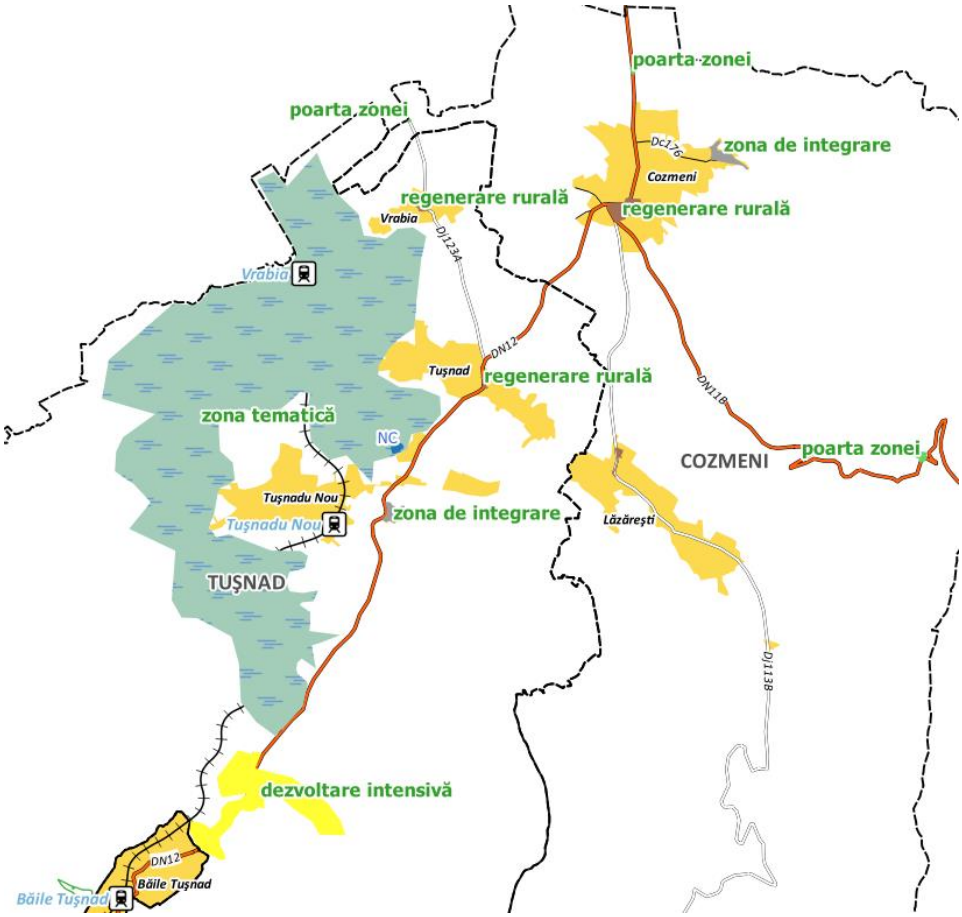

harta 15: Zona țintă centrală

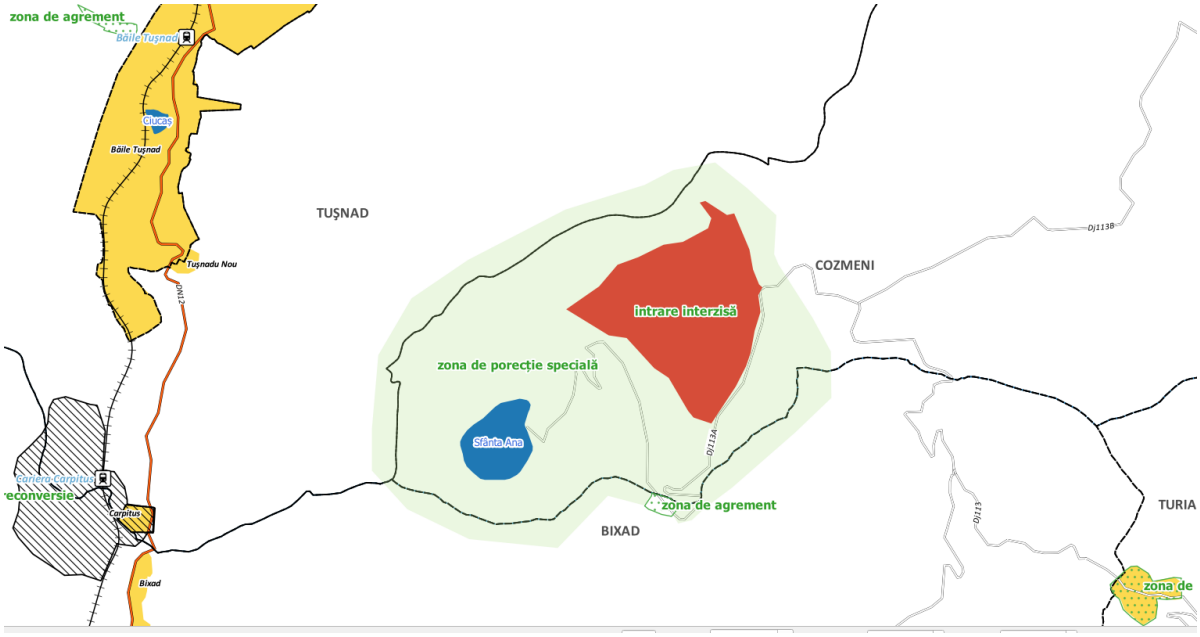

Marketing local

Apa este un element comun al atractivității zonei, asociată cu liniștea, sănătatea și stilul de viață activ, de aceea se propune identificarea apei, a albastrului apei, a murmurului pârâului de munte și a apelor liniștite ale lacului ca element definitoriu al marketingului turistic și general al zonei. Alte două elemente, și anume oportunitățile tematice de pescuit și de pescuit identificate prin marketing social și băile populare parțial restaurate, dezvoltate în ultimele decenii, subliniază acest element cheie unic. Apele cristaline și sănătoase reprezintă, de asemenea, punctul de plecare pentru strategia de marketing și imaginea zonei.

Marketingul de piață este eficient atunci când există o organizație responsabilă de marcă și când marketingul intern și extern sunt în armonie. În acest sens, se propune ca marca să fie deținută de asociația regională și ca imaginea să fie prezentă în zonă cel puțin în următoarele moduri:

- imagine de cazare, site web
- site-ul web al municipalităților
- ca marcă de sprijin pentru serviciile turistice
- panouri și panouri de informare turistică și publică
- stații de autobuz, zone de odihnă, mobilier stradal, locuri de joacă, parcuri tematice
- decontarea fondurilor
- toate elementele traseelor de mers pe munte și de ciclism
- programe regionale și locale și alte evenimente.

În marketingul extern, trebuie să se acorde prioritate următoarelor perioade:

- Pauză în februarie între module
- două Paști

- două Rusalii
- în jurul datei de 15 și 20 august
- pauză de toamnă între module
- Sărbătorile de Sfântul Andrei și 1 Decembrie,

și în mod special pentru turismul studențesc, cu accent pe zona tematică, Săptămâna Verde și Școala altfel, în principal pentru grupuri școlare din capitală și din Brașov, în funcție de structura anului școlar și de specificul județului.

Marketingul destinației implică multilingvism, deoarece există grupuri țintă externe, și de aceea sunt necesare elemente de comunicare egale, adică cu același conținut și bine traduse, în patru limbi: română, maghiară și engleză - engleza fiind limba turismului internațional. În plus, pot fi traduse în alte limbi aplicațiile turistice speciale și materialele informative, reclamele, adaptate la cele mai apropiate destinații de aeroporturile internaționale. Aeroportul este un factor determinant și, prin urmare, zonele și limbile țintă ale publicității ar trebui să fie actualizate în mod constant în comunicarea prin intermediul rețelelor sociale.

Management

Activități

1. Inovație **turistică**: zona apei de viață - activitate, mediu, raritate, liniște:
   1.1. Marketing local
      1.1.1. Strategia de marketing
      1.1.2. Planul și manualul de proiectare
      1.1.3. Organizația de marketing
      1.1.4. Marketing practic
   1.2. Cooperare în domeniul turismului albastru
   1.3. Punerea în aplicare a unui sistem de evaluare a turismului durabil și ecologic
   1.4. Diseminarea soluțiilor de marketing încrucișat
   1.5. Organizarea, formarea și echiparea în comun a pompierilor locali și a echipelor de salvare montană
   1.6. Atragerea de evenimente sportive și de altă natură, integrarea programelor culturale
2. **Transportul** comunitar**:**
   2.1. Condiții pentru mobilitatea electrică
      2.1.1. Încărcătoare pentru mașini electrice și autobuze, inclusiv instalarea de stații Tesla
      2.1.2. Service pentru biciclete electrice, încărcătoare și puncte de închiriere
   2.2. Evoluții legate de transportul feroviar
      2.2.1. Renovarea și accesibilizarea stațiilor de cale ferată și, acolo unde acest lucru nu este posibil, transformarea unui spațiu public din apropiere într-un punct de primire și informare
      2.2.2. Utilizarea vagoanelor pentru transportul feroviar de biciclete în sezon și la sfârșit de săptămână
   2.3. Accesul rutier: se recomandă ca localitățile din regiune să fie deservite de autobuze, de preferință electrice, cu orar regulat, chiar și la sfârșit de săptămână, din Chișinău, Sfântu Gheorghe și Târgu Mureș
   2.4. Reducerea traficului motorizat:
      2.4.1. Încetinirea = siguranță, liniște, reducerea poluării: limitarea la 30 km/h pe drumurile naționale, limitarea la 30 km/h pe drumurile județene cu limitatoare de viteză și treceri de pietoni amplasate corespunzător, introducerea unui sistem de zone de odihnă rezidențiale pe celelalte străzi
      2.4.2. Nu călătorim cu mașina: mașina poate fi o formă adecvată de acces în zonă, dar în interiorul zonei recomandăm transportul în comun, astfel încât să nu fie amenajate locuri de parcare, fără opriri de-a lungul drumurilor, mai ales pe tronsoane de peste 900 m - ar trebui oferită o alternativă convenabilă și accesibilă de transport
   2.5. Construirea de trotuare fără bariere cu lățimea de 2,5 până la 4 m de-a lungul drumurilor naționale și județene în zonele rezidențiale, precum și o pistă pentru bicicliști acolo unde spațiul o permite
   2.6. Construcția unei secțiuni în regiune a traseului regional/național de ciclism Olt
   2.7. Programul "Așezări prietenoase cu bicicleta" și "Servicii prietenoase cu bicicleta
3. Energie regenerabilă și **eficiență energetică:**

3.1. Consiliere și dezvoltare de proiecte, inclusiv pentru *persoane fizice*, îndrumare locală privind energia regenerabilă și diseminare
3.2. *Parcuri solare* în zonele de conversie sau în apropierea zonelor degradate
3.3. *Eficiența energetică în clădirile publice* ca bună practică locală, cu rezultate măsurabile și monitorizare online a rezultatelor: HVAC, pompă de căldură orizontală apă-apă cu încălzire prin pardoseală, colectoare solare pentru apă caldă pe acoperișuri în partea sudică +/-35° , colectare a apei de ploaie în toalete.
3.4. Alimentarea electrică a *adăposturilor și a caselor de odihnă* cu sisteme de turbine eoliene cu axă verticală
3.5. Instalarea unei turbine eoliene sau a unor sisteme fotovoltaice familiale pentru membrii unei comunități care trăiesc în *sărăcie extremă*

4. Abordarea **zonei țintă:**
4.1. punerea în aplicare coordonată a investițiilor publice și private, susținută de o *pregătire* adecvată *a planificării urbane*, cu accent pe zonele țintă în următorii zece ani (cu excepția îmbunătățirii transporturilor și a dezvoltării traseelor turistice montane)
4.2. programul de *dezvoltare a spațiului public*: reînnoirea satelor cu regenerarea ambițioasă a centrelor orașelor
4.3. *destinații specifice de munte*: nord-sud (Paphegy - Balvanyos, prin Nyerges), est-vest (Băile Tușnad - Lacul Sfânta Ana - ruta nord-sud) - îmbunătățiri pentru drumeții și plimbări
4.4. *destinație specială de ciclism*: Tușnad Nou - Cozmeni - Lacul Sfânta Ana și Bixad - Balvanyos - Turia - îmbunătățiri pentru ciclism în natură
4.5. Implementarea *unui* program de *combatere a segregării* prin eradicarea așezărilor pe termen lung

5. **Dezvoltarea serviciilor** generale de **bază**
5.1. Managementul timpului
5.1.1. Îmbunătățirea echipamentelor pentru îngrijirea la domiciliu
5.1.2. Organizarea de proiecții regulate, inclusiv transportul
5.1.3. Îngrijire de zi pentru persoanele în vârstă
5.2. Educație
5.2.1. Programul STEM: formarea profesorilor și echipamente de laborator STEM (inclusiv robotică și automatizare, după caz).
5.2.2. Pregătirea turistică (mediu, comunicare, competențe lingvistice, noțiuni de bază în domeniul ospitalității)
5.2.3. Puncte de integrare socială: cabinete ale centrelor de resurse educaționale, medic școlar, vestiare și spălătorii - cel puțin în școlile gimnaziale, de la grupa preșcolară after-school din comunele respective, cu o capacitate planificată de cel puțin 1/3 din numărul de elevi
5.3. Sănătate
5.3.1. Puncte de sănătate în toate comunele
5.3.2. Puncte de prim-ajutor dotate cu echipamente de apel de urgență și de resuscitare automată în toate municipalitățile, instituțiile publice și locurile de recreere activă.
5.3.3. *Puncte de laborator* în centrele orașelor și satelor, unde nu există în prezent

6. Cooperarea **extrateritorială**
6.1. Turismul studențesc: inspectoratele școlare bucureștene din județele Harghita, Covasna, Brașov,

6.2. Sistem de mărci de susținere: Apă minerală Tușnad, Visit Covasna, Visit Harghita, Produs Secuiesc
6.3. Cooperare în domeniul educației și formării, de preferință în sistem dual, cu școlile profesionale din cele trei municipalități învecinate.
6.4. Instituția responsabilă cu coordonarea turismului în țară și la nivel internațional
6.5. Extinderea parteneriatelor în domeniul învățământului superior cu universități din București, Brașov, Budapesta

7. Inițierea unor proiecte locale de **gestionare a apei**
7.1. *Colectarea apei de ploaie* pe baza experienței proiectelor instituțiilor publice
7.2. *Rețele de apă potabilă de* bună calitate în toată zona
7.3. Tratarea completă a apelor uzate cu tratament de înaltă calitate
7.4. Implicarea parțială a râului în turismul de aventură, rafting, port și servicii de caiac.
7.5. Evoluții în domeniul pescuitului și al pescuitului la copcă de-a lungul secțiunii sudice a râului
7.6. Dezvoltarea canalelor de irigații în zonele arabile din nord și est, alimentate și din rezervoarele de apă de ploaie din zonele montane, fără a utiliza resursele de apă subterană.
7.7. Restaurarea cât mai completă a *zonelor umede* în zona tematică, crearea de suprafețe de apă permanente și temporare și crearea unui rezervor de inundații major în zona inundabilă.
7.8. Interzicerea construcțiilor în apropierea malului râului și introducerea utilizării întregii lungimi a malului râului, pe ambele maluri, pentru agrement, *recreere*, turism și sport, precum și realizarea investițiilor necesare.

Figura 24: Proiecte, locații și părți responsabile

nr.crt.	Proiect/program	ÖFT general	ÖFT întreținere	ÖFT marketing	Turia	Alungeni	Bixad	Cozmeni	Lăzărești	Băile Tușnad	Tușnad Nou	Vrabia	Tușnad	zona	zona țintă
1	*Dezvoltarea marketingului local și desemnarea unei organizații*	■													
2	*Înființarea unei organizații a furnizorilor de servicii turistice regionale*													■	
3	*Certificarea de mediu a spațiilor de cazare*			■											
4	*Sistem de vânzări încrucișate între furnizorii de cazare și de servicii*			■											
5	*Dezvoltarea unei rețele de salvare organizate pe baza unei brigăzi locale de pompieri*				■		■	■							
6	*Instalarea de încărcătoare pentru mașini electrice*				■		■	■		■			■		
7	*Stație de încărcare a autobuzelor electrice*						■	■							
8	*Stație de încărcare Tesla*				■					■					
9	*Serviciu de biciclete electrice și serviciu de închiriere*				■		■		■	■			■		
10	*Serviciu de închiriere de biciclete*				■		■		■				■		
11	*Îmbunătățiri legate de stațiile de cale ferată*						■					■			
12	*Îmbunătățiri legate de stațiile de cale ferată*									■					
13	*Soluție de transport al bicicletelor pe calea ferată*						■			■		■			
14	*Soluție de transport al bicicletelor în autobuz*				■		■	■		■	■				
15	*Îmbunătățirea stațiilor de autobuz*													■	
16	*Calmarea traficului pe drumurile naționale și județene*				■		■	■	■	■					
17	*Transportul intraregional de pasageri bazat pe cerere cu vehicule electrice*													■	
18	*Programul atelierului*													■	
19	*Pista de biciclete Olt*						■	■		■		■	■		
20	*Programul Zone prietenoase cu bicicleta*													■	
21	*Ajutoare locale pentru energie regenerabilă*													■	
22	*Consiliere privind energia regenerabilă*													■	
23	*Înființarea de parcuri solare în zona de conversie*						■						■		
24	*Eficiența energetică în clădirile culturale*				■		■	■		■			■		
25	*Eficiența energetică în școli*				■		■	■		■			■		
26	*Eficiența energetică în birourile primarilor*				■		■	■		■			■		
27	*Furnizarea de turbine eoliene verticale pentru clădiri periferice*														■
28	*Programul social de energie regenerabilă*														■
29	*Dezvoltarea unei zone țintă intensive*														■
30	*Planificarea pentru zonele țintă*														■
31	*Programul de reînnoire a satului*				■	■	■	■	■		■	■	■		
32	*Măsuri de incluziune socială în zonele segregate*														■
33	*Programul de decontaminare a așezărilor pentru incluziune socială*														■
34	*Proiectul zonei de destinație pentru mersul pe munte și ciclism - Faza 1*		■											■	
35	*Proiectul zonei de destinație pentru mersul pe munte și ciclism - faza 2*		■											■	
36	*Dezvoltarea de echipamente pentru sisteme de îngrijire la domiciliu*													■	
37	*Screening pentru cancer, screening coronarian, screening dentar - 40+*													■	
38	*Screening pentru cancer, screening coronarian, screening dentar - 65+*													■	
39	*Îngrijire de zi pentru persoanele în vârstă*				■		■	■		■			■		
40	*Laboratoare STEM în școli*				■		■	■		■			■		
41	*Introducerea unui curriculum local pentru pregătirea școlară în domeniul turismului*													■	
42	*Puncte de incluziune socială în școli*							■			■		■		
43	*După școală - infrastructură*				■		■	■					■		
44	*Program după școală*				■		■	■					■		
45	*Puncte de sănătate în sate*					■			■		■	■			
46	*Apeluri de urgență și puncte de prim ajutor*														■
47	*Puncte de laborator*				■	■	■	■	■	■	■	■	■		
48	*Turismul studențesc: trasee și dezvoltare curriculară*							■			■	■	■		
49	*Turismul studențesc: dezvoltarea de parteneriate în afara regiunii*			■											
50	*Taxă de școlarizare pentru studenți: integrarea cazării*			■											
51	*Implicarea mărcilor de sprijin*			■											
52	*Calendar sportiv anual, cu programe regulate și recurente*			■											
53	*Învățământ superior turism științific, sit de cercetare, laborator, sit de teren și producție de cunoștințe*	■													
54	*Colectarea apei de ploaie în clădirile publice*													■	
55	*Colectarea apei de ploaie în turism*													■	
56	*Programul de excelență în domeniul apei potabile și al salubrizării*													■	
57	*Râul Olt: turism și sporturi nautice*						■			■	■	■			
58	*Râul Olt: maluri utilizabile, recreere*						■			■	■	■			
59	*Pescuit și evoluții în domeniul pescuitului*						■						■		
60	*Dezvoltarea irigării culturilor*				■	■		■	■						
61	*Reabilitarea habitatelor acvatice*										■	■	■		

Resurse și calendarul

nr.crt.	Proiect/program	Surse	program
1	*Dezvoltarea marketingului local și desemnarea unei organizații*	bugete locale	2024
2	*Înființarea unei organizații a furnizorilor de servicii turistice regionale*	sursă privată	2024
3	*Certificarea de mediu a spațiilor de cazare*	bugete locale	2025-2027
4	*Sistem de vânzări încrucișate între furnizorii de cazare și de servicii*	regiune mică	2026-
5	*Dezvoltarea unei rețele de salvare organizate pe baza unei brigăzi locale de pompieri*	LEADER	2025-
6	*Instalarea de încărcătoare pentru mașini electrice*	Fondul pentru protecția mediului	2025-2027
7	*Stație de încărcare a autobuzelor electrice*	Programul Operațional Regional	2026
8	*Stație de încărcare Tesla*	sursă privată	2025
9	*Serviciu de biciclete electrice și serviciu de închiriere*	LEADER	2025-
10	*Serviciu de închiriere de biciclete*	LEADER	2024-
11	*Îmbunătățiri legate de stațiile de cale ferată*	LEADER	2026-2030
12	*Îmbunătățiri legate de stațiile de cale ferată*	LEADER	2027
13	*Soluție de transport al bicicletelor pe calea ferată*	CFR	2028-
14	*Soluție de transport al bicicletelor în autobuz*	bugete județene	2026
15	*Îmbunătățirea stațiilor de autobuz*	bugete locale	2027-2030
16	*Calmarea traficului pe drumurile naționale și județene*	administratori de drumuri	2028-2030
17	*Transportul intraregional de pasageri bazat pe cerere cu vehicule electrice*	bugete locale	2026-
18	*Programul atelierului*	Continuarea PNDL/PNIAS	2025-2030
19	*Pista de biciclete Olt*	Fondul pentru mediu, PNRR	2025-2027
20	*Programul Zone prietenoase cu bicicleta*	regiune mică	2024-
21	*Ajutoare locale pentru energie regenerabilă*	regiune mică	2025
22	*Consiliere privind energia regenerabilă*	bugete locale	2026-
23	*Înființarea de parcuri solare în zona de conversie*	sursă privată	2026-2028
24	*Eficiența energetică în clădirile culturale*	Fonduri UE	2024-2030
25	*Eficiența energetică în școli*	Programul Operațional Regional	2024-2033
26	*Eficiența energetică în birourile primarilor*	Programul Operațional Regional	2024-2034
27	*Furnizarea de turbine eoliene verticale pentru clădiri periferice*	Fonduri UE	2025-2026
28	*Programul social de energie regenerabilă*	Fonduri UE	2025-
29	*Dezvoltarea unei zone țintă intensive*	sursă privată	2024-2030
30	*Planificarea pentru zonele țintă*	bugete locale	2024-2026
31	*Programul de reînnoire a satului*	LEADER, EMVA post-2027	2024-2030
32	*Măsuri de incluziune socială în zonele segregate*	Fonduri UE	2024-
33	*Programul de decontaminare a așezărilor pentru incluziune socială*	Fonduri UE	2030-
34	*Proiectul zonei de destinație pentru mersul pe munte și ciclism - Faza 1*	Programul Operațional Regional	2024-2027
35	*Proiectul zonei de destinație pentru mersul pe munte și ciclism - faza 2*	Fonduri UE	2027-2030
36	*Dezvoltarea de echipamente pentru sisteme de îngrijire la domiciliu*	Fonduri UE	2024-2026
37	*Screening pentru cancer, screening coronarian, screening dentar - 40+*	bugete locale	2030-
38	*Screening pentru cancer, screening coronarian, screening dentar - 65+*	bugete locale	2025-
39	*Îngrijire de zi pentru persoanele în vârstă*	Fonduri UE	2025-2030
40	*Laboratoare STEM în școli*	Fondul pentru mediu, PNRR	2025-2026
41	*Introducerea unui curriculum local pentru pregătirea școlară în domeniul turismului*	bugete locale	2027-
42	*Puncte de incluziune socială în școli*	Programul Operațional Regional	2024-2034
43	*După școală - infrastructură*	Fonduri UE	2024-2034
44	*Program după școală*	bugete locale	2025-
45	*Puncte de sănătate în sate*	bugete locale	2030-
46	*Apeluri de urgență și puncte de prim ajutor*	regiune mică	2025-
47	*Puncte de laborator*	sursă privată	2025-2034
48	*Turismul studențesc: trasee și dezvoltare curriculară*	regiune mică	2025-2026
49	*Turismul studențesc: dezvoltarea de parteneriate în afara regiunii*	regiune mică	2026-2027
50	*Taxă de școlarizare pentru studenți: integrarea cazării*	sursă privată	2027-
51	*Implicarea mărcilor de sprijin*	regiune mică	2025-
52	*Calendar sportiv anual, cu programe regulate și recurente*	bugete locale	2026-
53	*Învățământ superior turism științific, sit de cercetare, laborator, sit de teren și producție de cuno*	regiune mică	2027-
54	*Colectarea apei de ploaie în clădirile publice*	bugete locale	2028-2034
55	*Colectarea apei de ploaie în turism*	sursă privată	2029-2034
56	*Programul de excelență în domeniul apei potabile și al salubrizării*	Fondul pentru protecția mediului	2025-2034
57	*Râul Olt: turism și sporturi nautice*	sursă privată	2025-2028
58	*Râul Olt: maluri utilizabile, recreere*	Fonduri UE	2028-2034
59	*Pescuit și evoluții în domeniul pescuitului*	sursă privată	2025-2034
60	*Dezvoltarea irigării culturilor*	Fonduri UE	2028-2034
61	*Reabilitarea habitatelor acvatice*	Fonduri UE	2025-2034